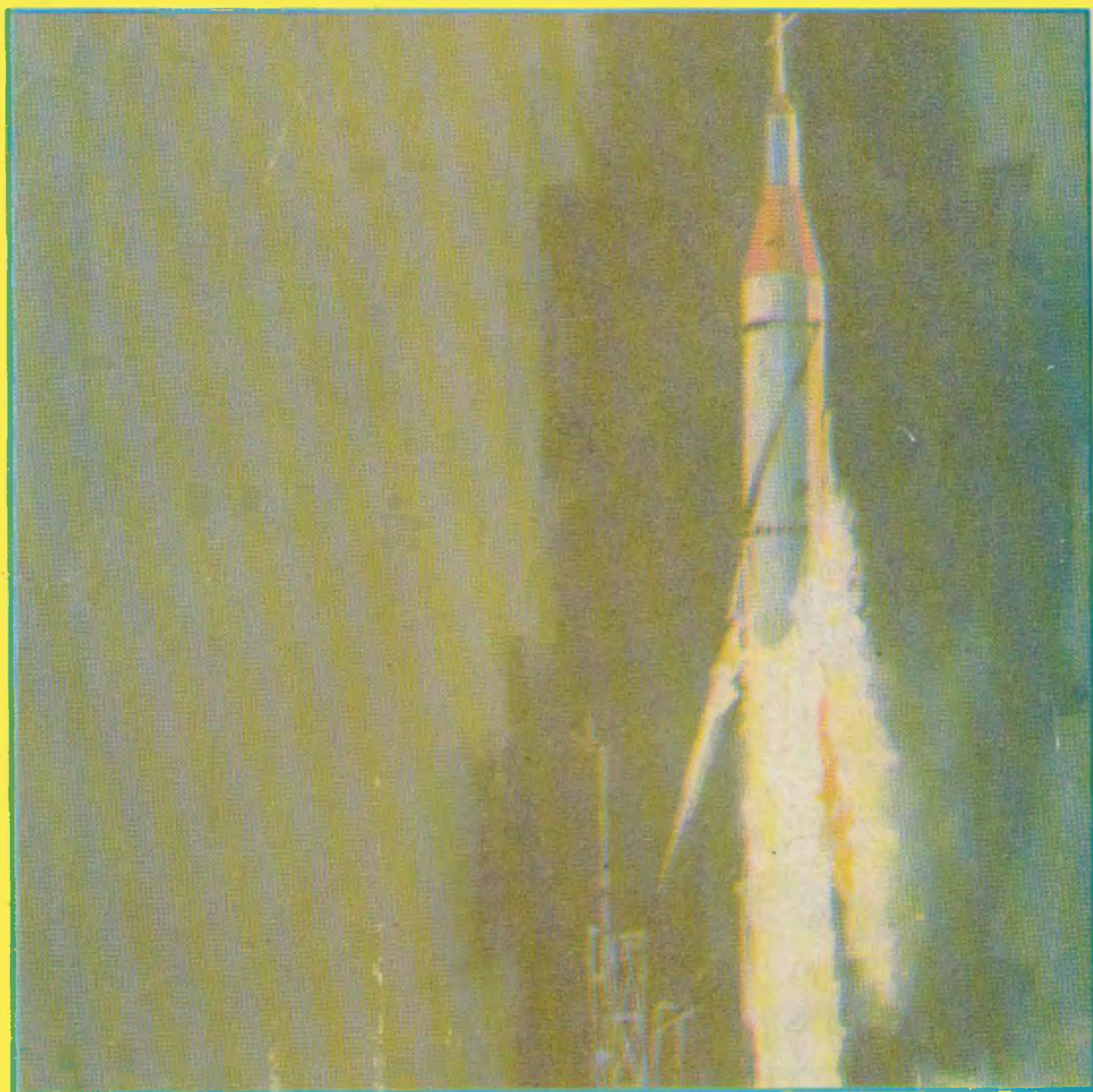

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
S F

OBRACUN KOD CRNE JAME

Broj **9** • 150 dinara

Ch. A. Bell

NAUČNA FANTASTIKA

9

1986.

Ch. A. Bell

OBRAČUN KOD CRNE JAME

**ROTO
BIBLIOTEKA
X-100**

Urednik izdanja
GRADIMIR PAŠČANOVIĆ

Recenzent
Dr. STEVAN MICIĆ

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor NIŠRO »DNEVNIK«: **JOVAN SMEDEREVAC**, Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILIJA VOJNOVIĆ**, Glavni i odgovorni urednik OOUR: **TODOR ĐURIĆ**, Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ**, Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL**, Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS**, Korektori: **ŽIVAN MUŠICKI**, **LIDIJA LAZAR** i **ANA KRIŽAN**

Tiraž: 23.000 primeraka

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

OBRAČUN KOD CRNE JAME

1

Posle nekoliko vekova Savet Ujedinjenih svetova okupio se u punom sastavu da održi Veliku sednicu. Poput svih Velikih sednica i ova je imala jednu jedinu tačku dnevnog reda – izbor Vrhovnog savetnika.

I prvi put postojao je jedan jedini kandidat: Veliki komandant Mark Silard. Moglo se slobodno reći da je on već izabran, jer su milijarde razumnih bića koja žive u Ujedinjenim svetovima već dale svoj glas za njega, tako da bi bilo nepristojno da on odbije tu počast, a još više da ga Savet ne izabere. Predhodna anketa dala je zaprepašćujuće rezultate. Ustanovljeno je da se u celoj Galaksiji protiv komandanta izjasnilo samo nešto više od pet miliona jedinki. Bio je to onaj izuzetak koji je svako pravilo činio lepšim.

Kandidatura Marka Silarda pokrenuta je spontano, skoro sa svih strana Ujedinjenih svetova, i bila je donekle van važećih pravila, jer komandant nije bio član Saveta, što ga je u principu onemogućavalo da bude biran za visoku funkciju. Međutim, istovremeno morala se poštovati volja milijardi bića i niko joj se nije želeo suprotstaviti, te je jednostavno zaobiden pravilnik. Ni Mark se nije mogao suprotstaviti želji masa, iako nije voleo nikakve

počasne funkcije, i verovao je da ga nikad neće birati na ovako visok položaj.

Istina, on je već imao preko tri stoleća života merenog zemaljskim vremenom, iako je živio samo svojih pedesetak godina, koliko je pokazivao njegov lični biološki i elektronski časovnik koji je nosio oko ruke. Pedeset godina života značilo je da je još u punoj snazi, s refleksima mladića i brzinom sportiste van kategorije. Ali godine života svakog čoveka merile su se prema zemaljskom kalendaru, a ne prema relativnosti kontinuuma kojim se čovek kretao.

Pedeset godina ili tri veka, svejedno, Mark je imao život nabijen iskustvom, avanturama, naučnim uspesima i ratničkim pobedama. Generacijama bića bio je uz to, primer za ugledanje, izvor zabave; bio je obožavan, oponašan i nikada dostignut. Njegov život je više pripadao sferama fantastičnog nego realnosti. Bio je mek kao pamuk, nežan, nasmejan, ali i oštar kao mač, strašan kao smrt za sve neprijatelje velike ideje o Ujedinjenim svetovima. Bio je u stvari najveći galaktički junak, jer nije pripadao samo ljudskim i hominidskim civilizacijama, već i civilizacijama drugih razumnih vrsta. Bio je junak i u svesti svojih neprijatelja. Poznavali su ga na svakom naseljenom svetu

ove Galaksije, ali i u vremenu pre svog rođenja i posle svoje smrti, jer je uticao na protekla zbivanja i svojim delima određivao budućnost. Zato su ga njegovi savremenici i želeli za Vrhovnog.

Na to nije uticala samo njegova apsolutna popularnost, nego i nedavna pobeda nad silama zla koje je predvodio crni Kiborg Trevor. Razbijanje Gila, Hamlinosa i Albino-a, čopora različitih prljavih naroda, i spasavanje Atlantisa, izgledalo je kao konačni obračun i početak većitog mira.

Međutim, komandant je znao da sile zla nisu pobedene, iako su poražene i proterane ka usamljenim zvezdama van Galaksije, gde će, tehnički onesposobljene, ponovo pasti u tamu primitivizma, trudeći se da obnove svoje moći. Ali ne samo zato, Mark je znao da se veliki pokretač galaktičkih zala izvukao živ i da se sada sklanja negde gde ga niko ne može pronaći i već počinje novu zaveru.

Veliki Trevor neće se odreći ideje o preuređenju sveta po svome principu. A kiborški princip građenja sveta predstavljao je stvaranje beskrajne duhovno-fizičke piramide, čiju će osnovu činiti milijarde bića, dok će na samom vrhu biti glavni pokretač svega, on sam – Gospodar Trevor! Bio je to san svih tirana još iz ranih istorijskih vremena i taj san bio je uzrok mnogih nesreća koje su zadesile čovečanstvo.

Mark je znao, kada bude izabran za Vrhovnog savetnika, i njegova mogućnost da samostalno deluje biće umanjena, jer kao protokolarno lice neće imati neograničenu slobodu kretanja. A baš to će omogućiti kiborgu da konsoliduje svoje rasuto stado i okupi armadu zla. Tako će sve velike pobede: kod An-

dromede 17, kod Monoserosa, iznad planeta Gabon ili svetova Polare, biti samo uzaludno traćenje života različitih bića, jer će se igra smrti ponovo obnoviti. Zbog toga nije želeo da bude izabran za Vrhovnog savetnika, bar ne dok završi posao koji je započeo.

U prvim razgovorima sa već ostarelim Vrhovnim, koji se radovao da konačno dobija zamenu i da se može uputiti stazom sopstvene smrti, Mark je to napomenuo, ali stari nije hteo ni da čuje.

– Silarde, to je besmisleno! – uzviknuo je. – Kiborg je ostao sam, a možda je već i mrtav. Verovatno nije preživeo sve ono što mu se događalo. Pukle su mu baterije i njegova veštačka žuć od jada. To što ti se učinilo da se spasao, samo je tvoja iluzija. Budi siguran da je on konačno nestao. Zar ne vidiš da od njega nema ni traga. Već mesec dana o njemu ništa nije zabeleženo.

Ali Mark je bolje poznavao te stvari i reče:

– To baš i ne volim. To što od njega nigde nema ni traga. Galaksija je, i pored sve svoje beskrajnosti, ipak mala i pod našom je kontrolom, pa ipak nismo naišli ni na kakav njegov trag. To je ono što me onespokojava. Bojim se da je pronašao neki nov način skrivanja.

– Mark, vidi se da si još mlad i da nemaš iskustva starca, iako si praktično stariji od mene. Veruj, on se više neće vratiti, bar ne za tvoga života.

I Mark je to dobro znao, i baš nije voleo što će se sada, dok bude vezan za Zemlju, njegov život sunovratiti ka svome kraju. On se nije bojao smrti, ali je smatrao da je prerano za nju. Galaksija je dovoljno velika, a kontinuum tako složen, da se kroz njega može provući još mnogo

puta i uvišestručiti sopstveni život, ne samo vremenski, već daleko više po iskustvu i doprinosu koji može dati čovečanstvu. Bio je to, u stvari, glavni razlog što nije želeo da se prihvati ove dužnosti. Nije umoran i još mu nije potreban odmor. Ceo taj galaktički narod, koji ga voli i koji ga sa oduševljenjem bira, gura ga, u stvari, u starost i smrt.

Bila je to ljubav koja ubija, a toga je samo on bio svestan.

Naravno, to mu je laskalo, jer je to bila velika, skoro neizmerna počast. Prvi put se za jednog Vrhovnog izjasnila čitava Galaksija i svi svetovi, i prvi put svečanoj promociji prisustvuju bića svih vrsta i rasa, svih civilizacija u sastavu Ujedinjenih svetova. Već nekoliko dana veliki metalni grad Atlantis ispunjen je različitim stvorovima koji se motaju ulicama i trgovima, obilaze znamenitosti i izazivaju radoznalost ne samo dece već i odraslih, koji su verovali da takva bića postoje samo u video-serijama i u obliku dečijih igračaka.

I on sam već je morao da prima posete različitih gostiju koji su dolazili da ga pozdrave, da se rukuju sa njim, da popričaju, popiju piće ili jednostavno, u tišini, telepatski izmene sa njim misli. Zasad ga to još nije zamaralo, ali je osećao da ga, kad bude izabran, takve stvari skoro svakodnevno očekuju, jer on neće biti samo Vrhovni član Saveta, već Vrhovni svakog bića Ujedinjenih svetova, i svaka od tih bezbrojnih jedinki, ako zaželi, imaće prava da sa njim razmeni reči i misli.

Mark je znao da za tako nešto nije sposoban, jer je suviše individualan i susreti sa toliko bića mogu poremetiti ravnotežu njegova strpljenja. Počeće da mrzi svet i samog sebe.

Vreme velike promocije se primicalo, u ogromnu salu ulazili su većnici, gosti i posmatrači. Sve video-oči bile su uključene, senzori su beležili svaki treptaj u tom prostoru i sve je odmah išlo kroz etar i hiper-etar, do najudaljenijih tačaka Ujedinjenih svetova, a na samim krajevima Galaksije i pojačavano – kako bi možda dospelo do nekih svetova u drugim galaksijama.

Događaj se mogao posmatrati na svakom video-kanalu, ali su postojale i velike holo-projekcije u slobodnim prostorima za sve one koji su u polju, na moru ili u planinama. Na mnogim mestima scena je sintetizovana u smanjenom ili uvećanom obimu, za sve one koji su sebi mogli da dozvole takav luksuz. Isto tako, hiper-radiom, sve je uneseno kao informacija za one koji ne vide i ne čuju, a kojima je važno da znaju šta se događa. Slobodno se moglo reći da svaki član Galaksije može učestvovati u svečanosti, videti svaki detalj, čuti svaki šum, čak i prisluškivati svaki privatni razgovor u velikoj sali ili osetiti šum svačijeg disanja. Izbor Silarda za Vrhovnog savetnika bila je velika predstava iza koje je, uprkos svemu, stajao i veliki posao za koji Mark nije znao.

Za to vreme on je sedeo sa dosadašnjim Vrhovnim, onim koji će ga proglasiti i predati mu lentu sa pečatima svih svetova, ključeve totema i spisak šifri za kontakte sa tajnim svetovima.

– No, Mark – upita stari – kako se osećaš?

– Gadno, – odgovori Mark – najradije bih pobegao!

– Znam taj osećaj – reče stari.

– Ali, još te muči to sa kiborgom?

– Da. To mi ne da mira. Biću izabran na ovu veliku dužnost i time

ću biti onemogućen da posao obavim do kraja.

– Mark, neka to obave neki drugi. Zar misliš da nema još sposobnih ljudi?

– Ne mislim, ali bojim se da bi to koštalo suviše života, a ja bih sve uradio uz najmanje žrtve. Ja sam sve uostalom i započeo.

– Verujem, – nastavi Vrhovni – ali i sam znaš da su potrebne i žrtve da bi jedan svet bio čvršći i solidarniji. A kao što znaš, mali broj žrtava često umanjuje veličinu pobjede. To je pravilo koje vlada među masama. Neke velike pobjede, čak odlučujuće u historiji čovečanstva, u kojima je bilo malo žrtava, jedva da su i smatrane za pobjede i bitke, a neke u kojima su poginule hiljade ili milioni ljudi, makar koliko beznačajne za dalji razvoj događaja, imaju značajno mesto u historiji.

– Znam – reče Mark.

– Eto, vidiš!

Sedeli su neko vreme ćuteći, zagledani u okean kroz providni zid kabineta. Toliko puta sedeo je na ovom istom mestu sa mnogim ljudima, a uvek mu se činilo da je to isto more koje gleda sve tajanstvenije i nedokučivije, iako mu je tu na dnu sve bilo dobro poznato: svaki kamen, svaki koral, svaka raspadnuta školjka. Sada će ova soba biti njegova i moći će da posmatra tamu morskog dna kad god zaželi i verovatno će mu sve to i dosaditi.

– Koliko ima do početka komedije? – upita.

– Još pola sata. Pozvaće nas. Ne brini. Šta je, da nisi nervozan?

– Ne znam.

– Hoćeš li nešto da popiješ? To je oduvek bio dobar metod smirivanja, bolji čak i od mnogih duhovnih vežbi.

– Moglo bi – reče Mark.

– Onda natoči. Mislim da se razumeš u sve boce koje se ovde nalaze.

Mark pride velikom bifeu u kome je bilo nekoliko starih izgrebanih boca.

– Meni ćeš usuti iz one zelene, – reče starac – a sebi izaberi šta god želiš.

Stari je voleo piće koje je mirisalo na šljivu, a slali su mu ga sa zavičajnih brežuljaka Balkana. Kad bi se otvorila boca, cela prostorija mirisala je na voće. Govorio je da mu to piće čini dobro srcu i time je izazivao sablazan specijalista, a najviše ličnog lekara koji mu je ugradio već četvrto srce. Bilo je to neshvatljivo. Kako je moguće da brendi od šljive pomaže rad jedne savršene mašine. To je bila drskost.

Usuo je starom ono što je tražio, a sebi piće iz jedne mrke boce. Bila je to bezbojna i bezmirisna tečnost, jaka i ljuta od paprike, koja se u obliku zvezde nalazila na dnu boce. Bilo je to piće za heroje.

Kucnuše se i sa zadovoljstvom ispiše svoje čaše.

– Sipaj mi još jednu dok sam napolju – reče stari. – Plašim se da će ceremonija potrajati, pa me može stići...

Mark se nasmeja. Uze bocu da ponovo naspe starom, a onda mu sinu kako bi bilo dobro, kada ostane sam, da pobegne odavde, a oni neka izaberu koga god žele. Svejedno što će to izazvati skandal, bruku i razočarenje; važno je samo da se makne odavde i da posao završi do kraja. Osećao je da će biti nesposoban da sedi u ovoj sobi, da mirno posmatra ribe i sipe na dnu okeana i rukovodi besmislenim protokolom Federacije, ako, negde skri-

ven, Veliki Trevor slobodno stvara planove za rušenje sveta slobode.

– A što da ne odem odmah? – reče glasno kad je ostao sam.

Istog trena osetio je i koji put treba da izabere i znao je, do detalja, kako će se sve dogoditi. Bilo mu je jasno da raspolaže i snagom da to izvede. Zatvorio je oči već je bio pripremljen.

Nije zaludno savladao veštinu ptice-duhovnika kojom se može iskoračiti iz svakog prostora i vremena i zakoračiti u svaki drugi prostor i vreme. Imao je snage i veštine da učini takav korak i znao je da ga mora učiniti.

Nekoliko puta duboko je udahnuo vazduh, smirujući nervni sistem, i osetio u nozdrvama opojni miris plemenitog pića. Video je kako se u toj tami pali srebrno svetlo sive vremena i sveprostora i zakoračio je... U istom trenu znao je da će ga sledeći korak dovesti u komandnu salu velikog broda.

Poluks je stajao iznad Mesečevog kratera Arhimedes i bio pripremljen za spuštanje u silos. Njegov komandant, iskočivši iz sopstvenog vremena, već je stavljao ruku na komande i zaustavio operaciju spuštanja. Snežno beli brod, čiji je raspon iznosio čitave dve milje, koji je građen da izdrži udare najtežeg oružja ali i da napada najstrašnijim oružjem, spreman da se sudari sa užasima paralela i vremenskih zamki, osetio je prisustvo Marka Silarda i kao da je zadrhtao od uzbuđenja. Tako se bar činilo Marku kad se našao u njemu, a zadrhtalo je možda njegovo sopstveno srce.

2

Kad je seo za upravljački pult i stavio ruke iznad senzorskih komandi, Mark se seti da na ovom

brodu nije bio nekoliko zemaljskih godina. A za tih nekoliko zemaljskih godina, koje su za njega u svemiru predstavljale jedva pet meseci, zbio se veliki rat u kome su poražene velike neprijateljske vojske. Komandant se pitao hoće li Poluksov računar prepoznati njegovu ruku i on stavi levu šaku na sivo senzorsko polje. Istog trena kabina se ispuni uobičajenom svetlozelenom svetlošću i začu se glas:

– Dobrodošli na vaš brod, komandante!

– Zdravo, momče, – reče Mark. – Prepoznao si me?

– Komandante, među milijardu ruku, čak među milijardu milijardi ruku, uvek bih znao koja je vaša.

Mark se nasmeja:

– To ni ja sam ne bih mogao da uradim.

– Naravno da ne biste... Ali ne shvatam otkud vi odjednom ovde. Brod je praktično skoro mrtav i pripremljen za spuštanje u silos. Reaktor ne radi, sve unutarnje funkcije su obustavljene. Ni vazduh koji dišete se ne obnavlja. Čak sam i ja dobio zasluženi odmor, kako bih regenerisao celokupni samorastući kristal i pripremio ga za iskustva koja ću naknadno steći.

– Znam da si iznenađen – reče Mark, – ali ovo je specijalna misija, a dospeo sam dovde neopaženo koristeći se svojim novim duhovnim svojstvima.

– Pokušaću da to razumem, komandante, kad mi budete objasnili, ali zar ne treba da budete na promociji?

– Da, – odgovori Mark – trebalo bi da budem tamo, ali pre te promocije treba da obavim jednu važnu misiju. A za nju imamo suviše malo vremena, a beskrajno

mного prostora. Mislim da znaš šta to treba da znači.

– Naslućujem, komandante. Igraćemo se vremenom.

– Da, sinko.

– Koje ste vreme odabrali? – upita računar.

– 23. septembar, godine 3109! Ako se ne sećaš dobro, bio je to dan napada na Atlantis.

– Da, komandante, ali ja ne raspoložem vremenskim koordinatama napada.

– U pravu si – reče Mark. – Ti onda nisi bio tu. To sam potpuno izgubio iz vida. Daj mi odmah Mesec direktnom linijom, jer ne želim prisluškivanje i beleženje razgovora.

Za nekoliko sekundi Mesec, računsko srce Galaksije, srce i mozak, a već pomalo i duša, kako je voleo neki put da kaže Mark, javio se začuđenim glasom:

– Komandante Silard, otkud sad vi na Poluksu? Zar niste u sobi Vrhovnog, pripremljeni za promociju, koju upravo nameravam da snimim za vašu ličnu zbirku.

– Da, da – reče Mark nestrpljivo – biće i toga. Sad, međutim, interesuje nas nešto drugo. Ovom momku potrebne su vremenske koordinate kiborgovog napada na grad. Prenesi mu ih u milisekundu tačno, zajedno sa slikom prizora.

– Razumeo sam, komandante – javi se Mesec – i evo poruka se već nalazi u Poluksu, zar ne?

– Da, – javi se Poluksov računar. – Hvala vam. Slika je impresivna iako meni nerazumljiva. Šta želite, komandante?

Mark je znao da je Poluksov računar primio neobičnu sliku napada ogromnog Trevorovog broda na Atlantis i u trenutku kad se činilo da će se veliki grad, usađen u plavi be-

skrajni okean, raspasti u eksploziji, grad je nestao kao izbrisan rukom, a stravični projektil zabo se u prazni pusti okean. Kao što ni Trevor nije shvatio suštinu vremenske klopke, tako je nije mogao shvatiti ni računar, jer nije bila logična.

Računar je isto tako mogao videti i kako se iz ogromne mase koja se sunovraćuje ka površini okeana kao projektil otkida jedan brod, kao da izranja iz unutrašnjosti ogromne tamne mase koja se već usijavala od Zemljine atmosfere, i u hiperboli izleće ka zvezdama.

– Želim da stignem taj brod – reče Mark.

– Možemo ga stići tek iza Labuda-gama, ako u međuvremenu ne promeni putanju, što je verovatno. Ali, komandante, njime upravlja neki čudesan pilot.

– Znam, – reče Mark – to je Ed Bredberi, moj nekadašnji prijatelj. Kreni!

Ranije dobro obučan za komandantove iznenadne odluke, računar je već na maksimum uključio reaktore pogona i počeo da se priprema za iskakanje iz vremenske ose, da uskoči u prošlost. Brod je već bio potpuno oslobođen uticaja gravitacije, čak je izgubio i svoju sopstvenu, i već na neki način bio van Sunčevog sistema, iako u samoj njegovoj sredini.

– Komandante, – dodade računar – imamo jedan problem, koji samo vi možete rešiti.

– Da čujem.

– Za četrdeset sati imaćemo mimoilaženje sa samim sobom.

Radilo se o nečemu što se retko događa i što svi putnici kroz vreme nastoje da izbegnu. Mimoilaženje sa samim sobom moglo je biti pogubno za putnika. Do toga je dola-

zilo kad se jedan brod ili bilo kakva vrsta transportera u istom vremenu nađu na istom mestu ali sa suprotnim pravcem kretanja. Sama po sebi ova operacija nije izgledala tako opasna, i jedino što se, u stvari, dešavalo bilo je to da su uređaji nekoliko trenutaka bili potpuno mrtvi i brod je nosila isključivo inercija, a putnici su osećali neku vrstu nemoći i vrtoglavice. Takvi trenuci dekoncentracije u svemiru mogu biti više nego opasni, jer brod može upasti u vremenski kovitlac iz koga nema povratka. Zbog toga su prilikom putovanja kroz vreme navigatori birali i najteže putovanje, samo da se slučajno ne bi susreli sa samima sobom.

Ali Mark je znao da će sada biti drugačiji slučaj, jer će jedino brod imati mimoilaženje sa samim sobom. On neće biti u onom drugom brodu. Tamo će biti general Vanda Mond sa svojom posadom. Tih nekoliko trenutaka dok traje mimoilaženje Mark mora voditi brod ručno, jer će svi njegovi uređaji biti paralizirani sudarom sa samim sobom.

– Krećemo – reče Mark ponovo.

– Krećemo, komandante, – začu se glas računara i svetla nad kontrolnom tablom promeniše boju. Mesec je već bio daleko, a Zemlja samo mala bledoplava kugla.

Za trenutak proletali su pored Saturna, a onda iskočili iz Sunčevog sistema. Brzina im je bila trideset hiljada kilometara u sekundi i progresivno je rasla.

Sve je besprekorno funkcionisalo i oni će uskoro biti u predelima zvezda. Na hronometru Poluksovog vremena videlo se da je prošlo samo deset minuta i brod će uskoro dostići brzinu dovoljnu za proletanje kroz vremenski čvor. Mark je želeo da još i to vidi, a onda će

moći slobodno da se opusti i da prepusti brod vođenju računara. Osećao je malu napetost nerava, kao i uvek kada se spremao za ulazak u vreme. Ostalo mu je to još iz vremena kad je svaki takav prodor predstavljao rizik. Uključi svoj audio i odatle ga zasu svečana muzika, a zatim ču glas spikera koji je govorio patetičnim tonom:

– Svečanom činom promocije prisustvuje svih hiljadu većnika Ujedinjenih svetova i svi oni koji su bili u Velikom savetu i još su živi. Niko ne želi propustiti priliku da prisustvuje ovakvom svečanom času. To se može videti na svim licima gostiju i posmatrača. Svakog trenutka očekuje se ulazak Vrhovnog, koji će uvesti svoga naslednika, Velikog komandanta Marka Silarda, i postaviti ga na postolje za promociju. Koliko saznajemo, njih dvojica su sada sami u prostorijama Vrhovnog, gde starac, verovatno, daje poslednje savete svome nasledniku. Jedan zanimljiv podatak: komandant Silard je po zemaljskom računanju najstariji Vrhovni, jer se računa da ima 303 godine, 10 meseci i 3 dana od njegovog rođenja, ali po računanju samog komandanta, po njegovom ličnom hronometru, on je najmlađi čovek koji stupa na ovaj položaj, jer ima 51 godinu i 40 dana.

Evo, vidim da se u sali nalaze i predstavnici najudaljenijih svetova, čak i nekih izvan Federacije i sa udaljenih zvezda. U dobro obaveštenim krugovima smatra se da su sad i oni spremni da pristupe Ujedinjenim svetovima. To je svakako zasluga budućeg Vrhovnog.

Dragi prijatelji, moram vam reći da su sad mnoge oči u ovoj džinovskoj sali uprte u jednu od najlepših, najhrabrijih i najslavnijih žena koje trenutno žive u našim sveto-

vima – slavu Vandu Mond, gospođu Marka Silarda, koja je u svečanoj loži zajedno sa brojnim članovima ove legendarne porodice. Porod nje je njihov sin Petrus, koji je dobio ime po nenadmašnom istraživaču nedokučivih zvezda i paralela Petrusu Silardu Velikom.

Ne treba da vam kažem kako bismo svi voleli da je ovde među nama i sam Petrus Veliki, ali njega je bilo nemoguće pronaći ili mu poslati poruku. On je negde u svojim nedokučivim i tajnim svetovima, koji će još dugo, ako ne i zauvek, ostati nedostupni ljudima. Da je prisutan, ova svečanost bila bi kruna svega što naše vreme i naš svet mogu doživeti.

Možda ne znate, dragi prijatelji, ali postojao je i predlog da se za ovu priliku iz prošlih vremena dovedu i ostali pripadnici ove slavne loze, svi oni koji su svoj život i svoje delo ugradili u temelje i zidove ovog sveta i ove civilizacije. Ovome predlogu, koji je lako mogao biti ostvaren, naravno uz ogromne troškove, usprotivio se sam Veliki komandant. On je smatrao da nije potrebno i nije ukusno na ovakav način prevrtati po prošlom vremenu i raspoloženju njegovih predaka. To bi čak moglo imati kobne posledice po svečani trenutak. Ne znamo, možda je u pravu! Komandant Silard to svakako zna bolje od nas!

Dragi prijatelji, do trenutka kad se pojavi Veliki komandant slušajte svečane pesme Atlantisa!

Dok je slušao prenos događaja na kome je trebalo da bude i na kome će se u pravo vreme, u to je bio siguran, stvarno naći, Mark je na kontroli leta posmatrao promicanje vremena, očekujući trenutak kad će se naći u prošlosti. Svetlo je naglo počelo da se menja, gotovo u

skokovima, što je značilo da se Poluks vraća za stotinu dana unazad. Operacija je tekla normalno, a onda se začu glas:

– Komandante, sad smo u vremenu koje ste tražili.

– Sjajno, momče, – odgovori Mark, istovremeno shvativši da se iz audija, koji je i dalje ostao otvoren na istoj frekvenciji, čuje isti glas koji je prenosio svečanost promocije. Sada je, međutim, govorio o drugačijim stvarima i drugoj temi.

Više to nije bio patetičan i slikovit govor sa dosta otezanja i lepih figura, nego pravo mitraljiranje eliptičnim rečenicama i uzvicima oduševljenja u slavu iste ličnosti – komandanta Marka Silarda.

Isti reporter govorio je o njemu, ali sad opisujući veličanstvenu pobedu nad kiborgom i spasavanje Atlantisa od uništenja. Očigledno, govornik je malo razumevao šta se tu zapravo desilo, ali to mu nije smetalo da o svemu uspešno govori. Nekoliko puta ponovio je rečenice od kojih se Marku dizala kosa na glavi:

– Atlantis je spasen! Objavljujemo svim bićima Ujedinjenih svetova, celoj Galaksiji i svim Galaksijama svemira da je Atlantis sačuvan od napada crnih sila. Krstarica Velikog Trevora razbijena je u fotonske čestice, novim oružjem koje nam je demonstrirao Veliki komandant. Nebo nad Atlantisom je plavo, kao i more koje ga okružuje, more kojim vlada bonaca u slavu našeg Marka Silarda. Galaksija slavi veličanstvenu pobedu...

– Gluposti – promrmlja Mark i isključi audio.

– Komandante, zar vam se ne sviđa ova pesma nad pesmama u vašu slavu?

– Gluposti, – ponovi Mark. –

Da je moj uspeh takav kako ga opisuje ovaj govornar, ja sada ne bih bio u poteri za kiborgom.

– Da, komandante, u pravu ste, ali znate li ko je taj govornar koji tako lepo priča o vama?

– Ne, niti me to zanima.

– Ipak ću vam reći. To je vaš čukununić Andrea Silard. Smatraju ga najboljim reporterom Ujedinjenih svetova.

– Je li – reče Mark. – Nisam znao, uostalom naša porodica nije davala samo velike naučnike i heroje.

– Komandante, – odgovori kompjuter – mislim da preterujete.

Manje od svega Mark je želeo da se prepire sa jednom mašinom, jer je znao da za tako nešto nije sposoban. Zato samo odmahnu glavom i reče:

– Idem da se sada pozabavim samim sobom. Pozvaćeš me pola sata pre kritične tačke mimoilaženja.

– Prihvaćeno, komandante, probudiću vas pola sata pre tačke mimoilaženja. Odmorite se i obnovite svoje snage u prijatnom doživljaju. Nadam se da neću morati da vas uznemiravam usred vežbe.

Ali Mark ga sada više nije slušao. Uputio se ka maloj sali, gde će se predati jednoj od svojih omiljenih vežbi: čišćenja sopstvenog bića od svetskih naslaga i nepotrebnih osećanja, besmislenih saznanja i prljavih želja. Bile su to vežbe koje je izvodio pre velikih iskušenja koja ga očekuju tokom leta u nepoznato. Vežbe su bile smišljene tako da istovremeno oslobađaju i jačaju duh i telo, da uspostavljaju sklad i pravu meru celokupnog bića. Znao je da mu je to sada potrebno, jer, posle velike pobede nad kiborgom i iscrp-

ljućućeg hoda kroz svet ptice-duhovnika, on sada više nije jasno video samog sebe. Ovih četrdeset sati pred njim biće odlična prilika da ponovo ugleda svoje biće.

3

Bila je to gimnastička dvorana, dvorana za kontemplaciju, ali i dvorana za mučenje, – predeo sreće, mira i užasa, sve ono što bi čovek pozeleo da ima oko sebe, što može da zamisli, ali i ono što mu se nameće iz sopstvene dubine. Kad je ušao unutra, bila je to samo dvorana dvadeset puta dvadeset, osvetljena difuznom svetlošću koja je dopirala iz zidova, poda i tavanice. Zidovi su bili od grubog materijala koji je podsećao na ploče od plute, iako je sve bilo sačinjeno od nekog silikonskog materijala. Pod ispod njegovih nogu bio je mlak i mek i izdelfen na trouglove različitih nijansi sive boje, a tavanica je podsećala na nisko veštačko nebo.

U tom prostoru, sagrađenom po standardima za duhovne vežbe veštine Ven, Mark se uvek u početku osećao neprijatno i obuzimala ga je jeza od praznine i bezličnosti. Uvek se pitao kako će uspeti da tokom nekoliko sati sve ovo ispuni svojim bićem, da oživi ove zidove, pod i tavanicu, da apsolutnu tišinu ispuni muzikom i šumovima svojih unutrašnjih čula.

Ipak, odlučno zakorači prema sredini dvorane i zastade na mestu preseka dijagonala. Trebalo je da bude jednako udaljen od zidova i uglova, kako bi se impulsi koji izlaze iz njega jednakomerno rasprostirali i jednovremeno odbijali od zidova. Iako nigde nije bilo označeno, znao je gde se nalazi ta tačka, bio je u stanju da je pronade zatvorenih očiju. Zaustavi se iznad nje i

onda zauze položaj za molitvu, kako su to nekada zvali iskušenci ove veštine. Bila je to molitva za buđenje samoga sebe.

Čim je zauzeo pravilan položaj, njegovo telo se odmah zateže i on zatvori oči. Sad je trebalo pokrenuti unutrašnje sile i dozvati pravu sliku svog duhovnog stanja. Brojao je polako otkucaje srca, osluškivao šum nerava i vazduha u svojim plućima, pretačući svoje fizičko i podsvesno stanje duha, sve otrove iz svoga tela, u sedmo – čulo projekcije. Nekada mu je trebalo da broji do deset hiljada kako bi svoje duhovno stanje mogao da projektuje na zidove sobe. Sada mu je, međutim, bilo dovoljno da broji do sto i mogao je odmah videti ono što je izazvao svojim unutrašnjim bićem.

Brojanje se odvijalo samo od sebe i on kod broja sto otvori oči. U prostoriji je bio mrak, skoro apsolutni mrak, i bilo je hladno, a neki vlažan vetar udarao ga je po licu. Kapi ledene vode kao da su po njemu prskale sa tavanice dok je klečao na skliskoj ledenoj steni. Okruživala ga memla i težak miris ustajalog podzemlja. Shvatio je da se nalazi u dnu neke tamne špilje, gde vlada apsolutni mrak, a tu nema ni iskre svetlosti. Pruži ruku ispred sebe, i ništa ne dodirnu, ali kad ih pruži iznad glave, oseti čvrstu sklisku stenu. Bio je priklješten u tami samoga sebe kao nikad do sada. Nije ni slutio da je toliko istrošen, ispražnjen i nespreman za ono što ga očekuje. Ovakav ne bi bio u stanju da se sukobi sa Trevorom, čak ni da ga sustigne u zvezdanom prostoru. Zvezdana polja raznela bi njegovu svest i uništila je za sva vremena. Shvatio je da se sada mora izvući i iskobeljati iz strašnog podzemlja koje ga okru-

žuje. Taj izlaz nalazio se u njemu samom.

Udahnu nekoliko puta i učini mu se da ga ti udisaji razaraju i bacaju u neku beskrajnu jamu. Pokušavao je da vidi kuda to pada, ali beskrajna tama nije mu dozvoljavala. On sada ponovo zatvori oči i shvati da se zaustavio; čak oseti kako se hladnoća smanjuje, kako se nešto oko njega menja. Bio je to početak oslobađanja iz tame. On podiže ruke sa tla, prekrsti ih prekosvojih grudi i započne novo brojanje.

Postajao je lakši i osećao neko treperenje u svojim nervima. Započinjalo je obnavljanje. Izbrisao je sve misli iz sebe i pratio samo buđenje energije, slušao materiju u svome telu. Slušao je i šumove oko svojih ušiju, šumove moćnih bića i šum vetra koji počinje da se diže. Bilo je vreme da otvori oči.

Dok ih je otvarao, pitao se šta će sada ugledati, jer je znao da se slike nikad ne ponavljaju, predeo u kome se budi nikada nije isti, kao što ni energije u njegovom telu nemaju uvek isti napon i trajanje. Svako otvaranje očiju bilo je nov doživljaj i nov podatak za njegovu ličnu enciklopediju.

Sad više nije bio mrak. Odnekud je prodirala izvesna količina ljubičaste svetlosti što je sporo treperila kroz tamu koja kao da se razilazila. Ljubičasta svetlost stizala je kao neka nit iz daljine i cepala tamu, a zatim dodirivala njegovo čelo. To mu se prvi put dešava. U ranijim vežbama ljubičasta nit parala je tavanicu nad njim ili gradila krugove i spirale, ali sad je osećao kako se utapa pravo u njegovu svest. Naslućivao je veliki kameni predeo oko sebe, osećao ogromne stene što se uzdižu visoko do samog beskraja. Nikad te stene nisu bile tako visoke

i tako strašno usremljene na njega. Između njih duvao je vetar, još uvek leden, i hladio mu je lice i gola prsa. On podiže glavu i zagleda se visoko iznad ljubičaste niti koja se sad lelujala u beskraju što ga je okruživao. Ugledao je nešto nalik telu ili biću koje se rađa iznad tamnog zida koji se sve jasnije video na kraju obzorja.

Znao je da je vreme da se odmori, jer je postojala opasnost da se vežba sama od sebe prekine, zato se on ponovo vrati u svoj unutrašnji mrak da se pripremi za novi stupanj vežbe, onaj koji predstavlja sredinu između početka i kraja. Biće to povratak na realno stanje samoga sebe.

Bilo je još dovoljno vremena da se nastavi vežba i on reši da odloži taj nastavak. Ne otvarajući oči, sklopča se na podu i pođe ka snu. Odredio je sebi san od pet sati. Biće to san bez snova, jer je izblokirao sve centre asocijacija i prekinuo sve slobodne tokove misli. Bilo je to jedno od pravila vežbe. Zato su za njih bili sposobni samo pravi majstori. Biće iskušenika mora da se odmori i oslobodi otrova samo u stanju svesti, a nikako u snu ili nekoj drugoj vrsti postojanja.

Legao je na pod i sklopčao se tako da je šakama obuhvatio svoja stopala, kao neka životinja koja pada u zimski ili letnji san. Prethodno je podesio svoj centar za buđenje na tačno određeni broj otkucaja srca – 9000, ili pet sati. San i njegova tama odmah su ga prihvatili.

Sada se u Markovom telu odvijao proces regeneracije, njegovi nervi pripremali su se za novi sukob njegove svesti sa pravim stanjem bića. To je uvek bila velika neizvesnost, jer se moglo desiti da se iz ovog sna

probudi otvaranjem očiju i time bi se vežba ubrisala. On se morao probuditi zatvorenih očiju i nastaviti tamo gde je stao, u sopstvenom mraku.

Ležao je na podu osvetljen svetlošću komore za vežbu, ali u dubokoj tami iz koje je trebalo da se rodi njegovo novo biće.

Disao je polako, jer mu je disanje, kao i ceo ritam organizma, bilo usporeno. Tako sklopčan, u praznoj komori, izgledao je kao napušten sred beskrajne pustinje, ali Poluksov računar preuzimao je iz poda jeku Markovog srca i šum disanja, i iz toga zaključivao šta se sve događalo u komandantovom organizmu.

Mašina savršena po svojoj moći, beskrajnom znanju, refleksu i preciznosti, koja je mogla da odredi skretanje svakog kvarka u haosu fisije, divila se moći kojom je raspolagao komandant. Bila je to zaista tajna veština: kako sred sna, koji je tako nalik smrti, podsvest može da probudi spavača posle tačno određenog broja otkucaja srca. Ko to broji, pitao se računar, i niko mu to ne bi mogao odgovoriti. To je ono što ga je zbunjivalo kod ljudi. Raspolazu strahovitim moćima, a ne umju da ih objasne.

Sada mu je ostalo samo da prati ono što se dešava u blizini, ali i u dalekom svemiru, i da sledi trag kiborgovog transportera koji je nestao nekom neverovatnom brzinom. Sada ga nije mogao videti, ali znao je gde treba da ga traži.

Markovo srce je sporo odbrojavalo proticanje vremena, u kome se organizam kalio za napore što će uslediti. Njegov organizam, svaka ćelija, svaki nerv, polako su uspostavljali kontakt sa silama i zračenjima kontinuuma, sa velikim iskustvom sivevremena, koje je stru-

jalo od početka do kraja svemira, pulsirajući i obnavljajući se. Iako je beznačajan deo svega toga ostajao u telu Marka Silarda, ipak je to bilo beskrajno mnogo za jedno ljudsko biće.

Buđenje je proteklo normalno i Mark je sa prvim znakom svesti već znao da treba držati zatvorene oči i pripremiti se za novo suočavanje sa slikama koje će izgraditi njegova podsvest.

Nova »molitva«, koju je izbrojao i promrmlija svojim nemuštim jezikom trebalo je sada da izazove sliku »realnosti«, prosečne realnosti Marka Silarda. Bila je to velika neizvesnost i on je radoznalo očekivao da se suoči sa onim što će sada njegova podsvest izbaciti iz njega.

Još dok je otvarao oči bilo mu je jasno da ih otvara sred jednog od onih prijatnih predela među himalajskim vrhovima, u kojima sveži vazduh, ispunjen mirisima snegova i ledene vode, zapljuskuje sa svih strana. Nalazio se sred svoje srećne doline, među rascvetalim rododendronima i niskim četinarima, a oko njega žuborili su potoci jureći prema dolinama Nepala i velikim nizijama Indije. Bilo je to jutro, vreme kad se i on budi i počinje svoju šetnju po vlažnoj travi i mahovini koja pokriva okolne stene. U ruci je držao veliki bič sa kičankom od staklenih vlakana i naglim trzajima proizvodio snažni prasak koji se penjao do planinskih vrhova i budio snežne lavine, koje su zatim, tutnjeći, jurile ka provalijama. Bila su to njegova jutra ispunjena srećom i potpunim skladom.

Sad je Mark bio zadovoljan pravim stanjem svoga bića i osećao je da će njegova vežba imati najbolji mogući kraj. Naslućivao je i alternative slike koje će doživeti u slede-

ćim stupnjevima vežbe. Verovao je da će postići stvaranje blistavih snežnih vrhova sa kojih će se vinuti u ledeni vazduh beskrajno ili će se spustiti na vodene površine beskrajnih jezera, koja će ga progutati srebrnim svetlostima svojih talasa. Ali, možda će se izgraditi i nešto treće, još blistavije i još manje očekivano.

U trenutku kad je na njegov omiljeni predeo počeo da se spušta mrak, sunce je zalazilo za ledene vrhove Himalaja. Mark je znao da opet mora zatvoriti oči, kako bi se približio novom stepenu sopstvenog bića.

Ovo je bila međupauza u kojoj se nije predavao molitvi brojanja, već samo disanju, dubokom i snažnom, sa rukama postavljenim na potiljak. Ovo disanje imalo je svoju formulu, koju je poznavalo samo pet ili šest ljudi, a i svaki od njih imao je neki svoj mali dodatak kojim je sebi omogućavao i poseban doživljaj.

Markova veština sastojala se u tome što je zadržavao vazduh kao da roni pod vodom, čime je povećavao unutrašnji pritisak na srce, pluća i mozak. Izazivao je tim naponom neku posebnu unutrašnju svetlost, koja je uvek bila najava onoga što će se pojaviti kad bude otvorio oči.

Unutrašnja svetlost sada se pojavila već posle nekoliko udisaja, što mu se nikad ranije nije događalo. Bila je plava i činilo mu se da se proteže unedogled. Nije mogao da zna šta će se pojaviti kad otvori oči. Plavo je asociralo na sneg, na vodu ili nebo, čak na promenljive zvezde ili laserski zrak upućen prema beskraj.

Otvorio je četvrti put oči i video da se nalazi na samoj površini be-

skrajne vode: plutao je i okretao se oko sebe, lak kao pero, uživajući u beskraju neba i pučine koja ga je okruživala. Čak i ispod njega voda je bila bistra i izgledalo je da joj tamo ispod nema dna, kao što ni nebu nije bilo kraja. Prvi put imao je ovakav doživljaj i nije znao kako da se ponaša. Plivao je prema nekom neodređenom cilju, pa se onda vraćao, ronio duboko, menjao brzinu i načine plivanja. Osećao je da njegovo telo sada sve može. Posle nekoliko sati osetio je izvestan zamor, što je značilo da još nije pripremljen za najveća iskušenja.

Nova tema predstavljala je poslednju pripremu za završetak vežbe, za konačni susret sa sopstvenim moćima. Ležao je na podu u tami sopstvene duplje, ali sada ne obavljajući nikakav duhovni rad, ni brojanje, ni molitvu, već uništavajući svaku misao koja je pokušavala da se javi. Posmatrao je u daljini ostatke unutrašnje tame koja se još nije povukla. Čekao je, čekao, da se oči same otvore, jer su to morale da učine pod pritiskom unutrašnjih sila.

Plašio se da tog trenutka ne prođe suviše vremena i da ga računar ne digne iz vežbe pre nego što ona bude završena. Međutim, prevario se: baš kad se borio sa takvim mislima, shvati da mu se oči same otvaraju.

Video je sebe kako se izvlači iz svoje unutrašnje tame, kao da prođe kroz svoje sopstvene oči u apsolutnu svetlost. Ugledao je oko sebe samo svetlost, kvintesenciju svetlosti i beskraja. Nalazio se u ničemu, kao na prapocetku svemira. Oko njega bilo je ništa i on sam trebalo je da stvori svet, on sam bio je čitav svet.

Bio je to svakako sam vrhunac duhovne vežbe i on ga je dostigao. Posle ovoga, znao je, biće neuništiv, jer je došao do samog kraja svega postojećeg – do prapocetka. Završio je sa usavršavanjem samoga sebe. Dostigao je i samu smrt i ona mu više nije strana. Dalje se više ne može.

Znao je da je ovo poslednja vežba koju je smeo da napravi. Sada mu ostaje samo da obavi zadatak koji je sebi postavio. Posle svega biće spreman da postane Vrhovni, ili lovac na pacove u močvarama Danubiusa – za njega sve će biti isto. Sve je završeno i ništa nije počelo.

Bila je to klopka duhovnog vežbanja i zato je požurio da ga okonča. Vratio se iz sveta samog sebe u ružnu jednoličnu dvoranu, podigao se s poda na kome je ležao i krenuo ka komandnoj sali. Sve što mu se događalo nije bilo realno. Realnost je bila ono što ga očekuje. O tome će ga odmah obavestiti njegov kompjuter.

4

– Dobrodošli, komandante, iz sopstvenog ida! Nadam se da su bili prijatni trenuci susreta sa samim sobom.

Bile su to prve reči kojima ga je dočekao njegov verni računar kad je ušao u komandnu salu, još ošamućen dugim satima istraživanja samog sebe.

– Šta ti misliš o tome?

– Bilo je zanimljivo, iako sam beležio samo ritam i obim vašeg disanja i otkucaje srca. Naravno, i sve procese u ćelijama i nervima. Sve se odvijalo uobičajenim načinom. Jedino su poslednji sati bili i za mene nešto sasvim novo. Kao da ste postali nedodirljivi.

– Kako to misliš? – upita Mark.

– Pokušaću da budem slikovit. Ono što sam poslednjih časova zabeležio može se opisati ovako: da ste more, ti sati vašeg bića mogli bi se nazvati apsolutnom bonacom, i to ne samo na površini već i u svakoj kapi vode. Ja nisam uspeo da zabeležim ni jedan jedini pokret u vašoj svesti.

Mark se seti tih časova, beskraja u kome se nalazio i svetlosti u kojoj je lebdeo na površini nekog okeana.

– Kažeš da tada nisi zabeležio ni otkucaje srca ni ritam disanja?

– Ne, – odgovori računar – ali sam zato snimio ono što se događalo s vama. Komandante, mislim da je to vrhunac koji ste do sada postigli u svojim vežbama.

– Ne znam – odgovori komandant.

Na monitoru se tada pojavi slika prostorije za vežbu u svojoj njoj praznini i surovosti i Mark je mogao da vidi sebe kako lebdi na osamdeset santimetara od poda. Sve je savršeno ličilo na stanje u komori bez gravitacije, ali on je znao da to nije slučaj. Bilo je jasno da su njegovo telo i duh dostigli najveći mogući stepen, moć levitacije. Ono o čemu ljudi sanjaju već hiljadama godina, čak veruju da su to postigli, iako se ni delić milimetra nisu podigli sa tla, on, Mark Silard, uspeo je da savlada. Najviši stepen koji je do sada uspeo da ostvari svojim vežbama bila je neka vrsta psihičke levitacije koja je imala iluziju realnog događaja. Ali, kada je to postigao, činilo mu se da je sve obmana i posledica psihološkog napora.

– Šta mislite o ovome što ste videli – prekide ga računar sred nedoumice.

– Ne mislim i ne smem da mislim, sve mi to liči na čaroliju i trik, iako znam da nije.

– Nije, komandante. Ja sam godinama pratio vežbe koje ste obavljali na brodu i znam šta ste otprilike doživljavali. Ovo je nešto više. Prvi put postali ste nedodirljivi i za mene.

– Neka to ostane naša tajna – reče Mark. – Mislim da ne treba unositi nikakvu zabunu među one koji se služe informacijama o meni.

– Prihvaćeno, komandante. Ipak, gospodinu Mesecu sve se mora dostaviti. Naravno pod pravim kodom, – super tajno.

Dostavljanje podataka o zvaničnicima bila je obaveza kojoj su svi bili podvrgnuti. Mesec je raspola-gao podacima o svakom zvaničniku i podaci su imali stepene – javnosti, poverljivosti, tajnosti, super tajnosti i apsolutne tajnosti. Njima se tako moglo i raspolagati. Apsolutna tajnost važila je za podatke koje nije mogao znati ni sam davalac podataka i koristili su se samo posle njegove smrti. Super tajnost obuhvatila je podatke koje su mogli da vide samo davalac, Vrhovni i Šef službe, tajne – samo Savet Federacije, dok su javne mogli da koriste svi pripadnici Ujedinjenih svetova direktnim uključivanjem komunikatora.

Ovo što je danas zabeležio računar išlo je pod šifru super tajne i mogli su ga koristiti samo Mark, Vrhovni i Šef službe.

Marka je, međutim, zanimalo kakvi sve podaci postoje u okviru ćelija apsolutne tajnosti. Zanimalo ga je ono što ni sam ne sme da zna o sebi, što zapravo ne zna niko sem Meseca. Zbog toga je imao utisak da Mesec ponekad upravlja njegovim životom. Mark je, istina, znao

način kako se te tajne mogu izvući iz tajnih Mesečevih ćelija, ali se plašio da o sebi ne susretne nešto što bi ga moglo pomeriti iz relativne stabilnosti u kojoj živi.

– Koliko ima do trenutka mimoilaženja? – upita on.

– Dvadeset minuta, – odgovori računar – za mene odbrojavanje teče odavno.

– Koliko ćeš biti paralisan.

– Najviše stoti deo sekunde, koliko traje mimoilaženja broda i zaštitnog polja. Međutim, za vas će to vreme iznositi čitav minut, možda čak i više. U takvim situacijama vreme postane rastegljivo i zato je opasno. Zbog toga vam predlažem da preuzmete ručne komande u ruke. One su, na žalost ili na sreću, van moga delokruga.

Mark je znao da je vreme mimoilaženja, iako sasvim kratko, isto tako i beskrajno složeno, hirovito i neizvesno. Poznati su slučajevi ručnog upravljanja brodom, uključio je spoljne kamere koje su delovale van elektronskog sistema i emitovale sliku na ogledalo putem optičkog kanala. Bila je to igračka nazvana lavirintski periskop. Isto tako brod je raspolagao sa pet rezervnih motora, koji su koristili tečno gorivo, i mogli su da ga pokrenu i skrenu, pa čak i da ga zaustave prema potrebi i nezavisno od celog računskog sistema koji je upravljao brodom.

Dok je proveravao funkcionisanje ovog sistema, Mark je pratio odbrojavanje na ljubičastoj traci iznad pulta, koja je pokazivala brojeve kako se smenjuju i sve više približavaju nuli. Kod broja pet stotina on se priveza za svoju fotelju, jer je znao da će doći i do velikih smetnji u veštačkom gravitacionom polju

broda koji se mimoilazi sam sa sobom.

Bio je spreman i oči su mu bile uprte u ogledalo optičkog lavirinta na kome se videlo crno nebo ispunjeno zvezdama i nekom maglinom koja je blještala u pozadini. Nigde ni traga od onog Poluksa koji se približava. Za optički uređaj to je bilo suviše daleko i ta dva minuta koja su još ostala do susreta značila su da je onaj Poluks još na udaljenosti od sedamsto hiljada kilometara.

– Komandante, – reče računar – pre nego što zamuknem, bilo bi dobro da uključite mehaničku kameru i snimate ovaj susret. Biće potrebno da to sačuvamo za dokumentaciju, jer tamo, na onom Poluksu, ne može se ništa uraditi, tamo će sve biti zablokirano. Doći će do smetnji koje niko neće razumeti.

Mark uključio klasičnu polaroid kameru, koja počne da snima brzinom od hiljadu sličica u sekundu, što je minimum da bi se nešto moglo snimiti pri brzinama koje iznose deset procenata brzine svetlosti.

Na ogledalu se pojavila svetla tačka. Odjednom, Poluks je bio pred njim, svetlo u sali se ugasilo, slika na monitorima je nestala, jedino svetlo izbijalo je iz ogledala sa – koga je bleštao Poluks plavom svetlošću energetskeg omotača. Istog časa Mark oseti ogroman pritisak na svaku ćeliju svoga tela, a potom i neki osećaj nestvarnosti. Slika ogromnog broda na ogledalu počela je da se iskrivljuje i, posle nepunog minuta, sve je prestalo. Iz neobičnog šoka izvukao ga je računar svojim jednoličnim i mirnim glasom:

– Pa, komandante, kako je bilo?

– Ipak je bilo suviše brzo i nisam mogao da vidim šta se zbilo.

– Onda ćemo odmah uključiti kameru da vidimo šta je snimila.

Gotovo u istom trenutku film je bio razvijen i prenesen na elektronsku matricu sa koje je na velikom video-zidu tekla projekcija. Bio je to veličanstven prizor. Projekcija je započinjala slikom izranjanja velikog broda iz tame svemira. Poluks je blještao svom svojom belinom i plavilom energetske zaštite, razbijajući time stravičnu kosmičku tamu koja je vladala svuda okolo. Veliki brod ogrnut ogromnim zaštitnim poljem blještao je poput zvezde lutalice ili neke žive komete, a iza njega se vukao dug svetli rep čestica energije koje su se osipale i sudarale sa usamljenim atomima i molekulima materije u svemiru.

Na ogromnom brodu blještali su crveni znaci Ujedinjenih svetova i blistavi totem, obeležje komandnog broda koji predvodi galaktičku vojsku.

Sve je izgledalo suviše nestvarno i božanski, kao što je u stvari i bilo, jer jedan isti brod našao se praktično na istome mestu dva puta: letio je paralelnim putanjama, u suprotnom smeru.

Pitanje je bilo šta bi se desilo da je u oba smera Poluks bio na istoj liniji i da se sukobio sa samim sobom. Da li bi došlo do potpunog uništenja broda ili bi, možda, Poluks prošao sam kroz sebe bez ikakvog otpora? Bilo je to pitanje na koje neće biti odgovora sve dok neko ne stavi samog sebe u takvo iskušenje. Dosadašnje pretpostavke kretale su se u vodama najrazličitijih teorijskih mišljenja.

Pretpostavke su se, naime, kretale od shvatanja da bi brod sam sebe nihilizirao, pa do tvrdnji da jedno telo koje se nađe sa samim

sobom u istom vremenu, na istom mestu, ne može samo sebe dodirnuti, jer se nalazi u nekoj vrsti latentne paralele, u raskoraku koji omogućava da se svaki atom materije mimoide sa samim sobom. Ali to nije moglo biti dokazano, jer ko je mogao garantovati takvu savršenu preciznost sudara. Dobro je bilo poznato da se dva tela u istoj paraleli ne mogu u isto vreme naći na istom mestu, ali nije se znalo šta će se desiti kad se jedno telo u isto vreme nađe na istom mestu. O tome je postojala gomila teorija i rasprava bez eksperimentalne podloge. Međutim, dobro se znalo da se materija ponaša prema zakonima koje sama sebi određuje i koje joj određuju sile svemira, a ne pretpostavke smrtnika.

Poluks je bio sve bliže sam sebi, kao da se približava velikom ogledalu. I sada kad je bio sasvim blizu tački mimoilaženja slika je počela da se krivi. Energetsko polje koje se sukobilo sa samim sobom iskrivljavalo je fotonske snopove tako da se dobijao utisak kako se brod prelama u tački mimoilaženja i skreće za devedeset stepeni ulevo, poput projekcije u dve dimenzije. Mark je znao da je isti takav slučaj i sa slikom koju daje Poluks u kome se on nalazi. Te dve slike davale su ukupno odstupanje od sto osamdeset stepeni. Bio je to rezultat onoga što se stvarno događalo u realnosti, jer je Poluks putovao sam sebi toliko stepeni suprotno. To se moglo videti iz ove slike. Telo se izgleda nije moglo sukobiti sa samim sobom, iako je doživljavalo u sopstvenom mimoilaženju neku vrstu energetskog šoka, jer su uređaji gubili kontrolu nad sobom.

– Komandante, – javi se računar – mislim da sam shvatio šta se dogodilo.

– Da, – odgovori Mark – to nije bilo teško. Sve je izgledalo kao da smo se zavrtili, iako se to nije desilo. Jednostavno: Poluks je postao svoja dvodimenzionalna projekcija.

– U mojoj memoriji iz onog Poluksa u tom trenutku ništa nije zabeleženo, sem kasnijeg reagovanja generala Vande i posade, jer su svi tvrdili da su doživeli neku vrstu kolapsa i kratkotrajne vrtoglavice, kakvu sam i ja sam imao.

– Naravno, ako se budemo vratili, saznaće od nas šta se dogodilo.

– Zar postoji mogućnost da se ne vratimo?

– To se nikad ne zna. Uostalom, zar kod svakog našeg putovanja nije postojala i mogućnost da se ne vratimo? Jesi li preduzeo sve mere bezbednosti?

– Jesam, komandante, – odgovori mašina – u tačnim intervalima paketi putuju kući.

– To sam i očekivao od tebe – reče Mark.

Radilo se o jednom od najvažnijih pravila leta za ovaj tip brodova i ovu vrstu misija. U kratkim intervalima računar je slao svoja saznanja direktno na Mesec, gde je sve ostajalo uskladišteno do trenutka povratka kao najstroža tajna. U slučaju da se brod ne vrati, ti »paketi« informacija su otvarani i mogli su se koristiti. Bio je to običaj preuzet iz vremena kad su postojale takozvane »crne kutije«, koje su imale sličnu funkciju na vazduhoplovima i veštačkim satelitima.

Poluks se već vratio u normalno stanje i nastavio je linijom leta prema Labudu Gama, kud je leteo i kiborg – ka nekom od svojih skrovišta ili tajnih mesta za snabdeva-

nje, ili čak, možda, na neku planetu gde je imao svoju rezervnu flotu.

To traganje moglo je da se otegne u večnost i Mark je morao da se odluči za hitnu izmenu plana, jer mu je vreme bilo limitirano. Morao se vratiti na promociju, jer bi njegov nestanak izazvao potpuni kaos i neizlečiv šok za zbivanja oko Saveta Ujedinjenih svetova. Gomile nelogičnosti koje bi izašle iz njegovog nestanka mogle bi dovesti do raspadanja galaktičke federacije. Znao je: mora požuriti!

5

Ovo je možda bila poslednja potera Marka Silarda za kiborgom. To dugo rvanje sa Velikim Trevorom, koje je trajalo skoro čitav jedan vek i odvijalo se kroz celu Galaksiju, počelo je već da ga zamara. Ovim susretom sve mora da se okonča. U sebi, međutim, komandant je osećao da će nestankom kiborških sila nestati i velikog pokretača svih težnji za povezivanje svetova. Sad kad nestanu stalne opasnosti, mnogi će se opustiti i učiniće im se da mogu postati mnogo samostalniji, a to će nekoj novoj sili pružiti priliku da se nametne.

– Komandante, – prekide ga računar u razmišljanju – želite li da vidite jedan od najlepših pogodaka generala Vande?

– Da. A gde to mogu videti?

– Na milijardu kilometara odavde. Bićemo tamo za nepunih deset zemaljskih minuta.

– Čekaj, – seti se Mark – pa to znači da se sve desilo u realnom vremenu pre pola sata ili nešto više, ako se ne varam.

– Ne varate se, ni najmanje. Pre ravno trideset jedan minut realnog vremena Poluks je proleteo ovuda i

razbio, ili još bolje: samleo, jato kiborških brodova koji su dolazili iz regiona Sunca. Uostalom, to se sve može videti na snimku.

– Daj ga – reče Mark.

– Odmah, komandante, imaćete skraćeni snimak događaja.

Na video-zidu pojavila se slika uobičajenog tamnog isečka vasiona sa udaljenim zvezdama. Jedna od njih bila je označena zelenom strelicom, što je oznaka za Sunce. U isto vreme videlo se kako iz tog pravca jato svetlećih objekata dijagonalno seče tamu jureći prema Monocerosu. U isto vreme čuo se i glas koji je pratio snimak.

– Šta to? Kakvi su to objekti na deset milijardi kilometara?

Bio je to glas generala Vande Mond.

– Jato kiborških brodova – odgovorio je glas računara.

– Poručniče, – obratila se Vanda mladiću koji je stajao za komandama broda – pošaljite hitan zahtev da se zaustave. U tom regionu ne bi smeli boraviti kao samostalna formacija. Moraju se odmah predati.

Mladi oficir uporno je hipertenzionskom vezom slao upozorenja i pretnje, ali to očigledno nije imalo rezultata. Kiborzi ili nisu želeli ili nisu mogli da odgovore na poruke. Njihova formacija se sasvim jasno videla na video-zidu. Sačinjavalo ju je jedanaest velikih krstarica i na svaku još i po jedna grupa od sedam pratilaca. Bila je to klasična formacija kiborške armade, umanjena za veliki komandni brod koji je sad nedostajao.

– Dolaze iz regiona Zemlje – reče Vanda. – To znači da su je možda napali. Gde im je komandni brod?

– Nema ga nigde, – odgovori računar – verovatno je stradao u napadu na Zemlju. Vesti koje stižu sa Zemlje govore o nečem sličnom.

– Moramo ih presresti i zaustaviti – reče oštro general – ne smeju napustiti kontrolisane regione pa makar bili i bez glavnokomandujućeg.

– Teško da im možemo išta učiniti ako se razidu na različite strane – reče mladi oficir.

– Oni to nikad neće učiniti – odgovori Vanda. – U to budite sigurni, poručniče.

Mladi oficir nije znao da kiborzi, kad lete u formaciji, predstavljaju složeni sistem koji funkcioniše kao jedan organizam. Pogotovu kad među sobom nemaju komandni brod koji bi možda razdvojio formaciju, oni je sami nikako ne mogu razbiti na manje jedinice ili jedinke.

Kiborzi su ubrzano leteli ka Monocerosu i Poluks je onda pod rukom svoga komandanta napravio kratak skok, nastavivši da leti ispred njih. Sledilo je zatim opet nekoliko opomena, ali Vanda je znala da od toga neće biti ništa. Naredila je pojačanje zaštitnog pojasa i pripremu sveg oružja.

– Mladiću, – reče poručniku – uključi pojačivač na hiperkratkim talasima. To vredi čuti.

Prostoriju ispuniše skladni zvuci koji su ličili na neku vrstu dozivanja jata ptica, na usaglašavanje glasova ili štimovanje neobičnih instrumenata. Posle nekoliko sekundi, bio je to skoro jedinstven ton koji se samo na vizuelnom selektoru mogao videti kao višestruk.

– Generale, šta je to?

– To su oni – reče Vanda. – Kiborško jato se usaglasilo i sad su spremni za napad i odbranu prema

nekom od planova za koje su obučeni.

Mark se setio velike bitke kod Adleramina kada su Poluks napale hiljade malih đavolskih letelica kiborga, koje su iskakale iz tame jedne planete pokušavajući da razore zaštitu broda. Tada su njih troje, Vanda, Mark i robot-strelac, uništili nekoliko stotina brodova od čije se vatre zapalila tamna strana alderaminske planete.

Posmatrajući ovo odmeravanje pred sukob, Mark je znao da Vanda očekuje prvi udar neprijatelja da bi započela svoju seriju, jer nije volela da udara prva. I taj prvi udar došao je iznenada za sve, ali ne i za nju.

Šum koji je dolazio kroz audio i širio se po komandnoj sali naglo je prestao i Vanda je znala šta to znači. Pritisnula je ponovo senzor za pojačavanje zaštitnog polja i skrenula Poluks ispod nivoa leta jata, jer je znala da su njihova oružja podešena za napad odozdo. Istog trenutka jato se ustremilo na Poluks ispalljujući istovremeno plotine antimaterije. Bio je to snažan udar u štitnik koji se smanjio na polovinu. Moćni kobarški topovi ipak nisu bili u stanju da razbiju zaštitu Poluksa, ali je to bio pogodan trenutak za odgovor. U trenutku napada antimaterijom, neprijatelj je morao da ukine svoj zaštitni omotač, a to je bila prilika za protivnapad Poluksa, koji je odmah i započeo.

Kratka serija neutronske plotine razarala je mozgove kiborških pilota, a fotonske kugle razbijale su velike brodove kao ljuštore puževa. Jato je bilo razbijeno i dezorijentisano, kroz audio stizali su neprijatni kruci i piskovi nalik na dozive izgubljenih ptica u magli. I oni su sada stvarno bili u magli, de-

zorijentisani i paralisani, i brodovi su počeli da se sudaraju i međusobno prazne ogromne količine energije.

Bila je to užasna slika, koju je dopunjavao jeziv šum iz audija. Posada sačinjena od mladih ljudi tako nešto nikad nije doživela i jedan mladi oficir upita:

– Zar ih nismo mogli drugačije zaustaviti ili primorati da se predaju?

Vanda, i sama ne manje osetljiva na ono što je videla, odgovori:

– Na žalost, tu se nije moglo ništa. Oni su bili određeni za smrt. U njihov fiziološki rastvor ubačena je droga koja ih je vodila ka samouništenju, pogotovu što među sobom nisu imali vođu.

– Da li ste sigurni u to, generale?

– Znam po načinu kako komuniciraju među sobom. Ponašali su se kao jato ptica i komunicirali su isključivo šumovima, a ne mislima i jezikom. To znači da im je razum blokiran i da je iz njega izbrisano sve sem nagona za ubijanje i samouništenje.

Bilo je to sasvim novo saznanje za posadu i činilo se da nisu baš sigurni u ono što čuju. Posmatrali su kako se vatreni vrtlog u kome nestaju brodovi kiborga svakog sekunda uvećava pražnjenjem novih količina energije. Kako se Poluks udaljavao, sve više je izgledalo da je iza sebe ostavio jednu malu zvezdu koja počinje da sija. Ne samo da joj se uvećavala svetlost već je počela i da se vrti oko sebe, menjajući svetlost poput neke promenljive zvezde. Bila je sve dalje, dok se potpuno nije izgubila – čak i na monitoru koji je pokazivao sliku sa teleskopa.

– A gde je sad ta vatrena lopta?
– upita Mark. – Zar nije već na dometu naših očiju?

– Trebalo bi da bude – odgovori računar, – ali ja je ne registrujem. Nema je u regionu gde smo je napustili. Možda je istrošila energiju.

– Nemoguće, – reče Mark – jedno takvo klupko energije i plazme ne može se raspasti za nekoliko hiljada sati. Mora biti da je tu negde.

Sada je i Mark osmatrao region u kome bi trebalo da se nalazi uništena kiborška formacija. Nije bilo nigde ničega; čak ni najosetljiviji senzori nisu mogli tamo ništa da otkriju. Odande je dolazio samo odsjaj prašine koja se kao traka dima povlačila milionima kilometara. Bio je to verovatno trag davno raspadnutog kontejnera koji je iza sebe prosuo svoj sadržaj i zagadio veliki prostor svemira.

– Pretraži liniju leta formacije pre raspada. Skoro sam siguran da je nastavila istim putem.

Posle nekoliko sekundi dobio je odgovor:

– Vatrema lopta i dalje napreduje prema Monocerosu. Nije čak ni stepen odstupila usled velikog pražnjenja: čak joj je i brzina dvostruko veća.

Marku je sad bilo sve jasno. Ono što je naslućivao dok je posmatrao raspadanje kiborške formacije sada se polako potvrđivalo, i on reče:

– Tako sam i mislio!

– Ali, komandante, šta sad upravlja tom vatrenom loptom: jednostavno izgleda da je u njoj neka velika sila koja je usmerava starom stazom.

I jeste...

– Koja, komandante?

– Sam davo, i to glavom!

– Ne razumem.

– Videćeš kad ga isteramo iz tog pakla, ako ga ikad isteramo. Hoću

da mu budemo za petama za najkraće moguće vreme.

– Razumeo sam, komandante, – javi se računar. – Vreme kontakta je 3607 sekundi.

– Biće dobro ako je tako – reče Mark. – Imam vremena da se odmorim. Ako bude nekih promena, javićeš mi. Ja ću biti u bazenu.

– Da, komandante, na videu iznad vode imaćete sliku i sve potrebne podatke.

– Tako je, momče, – reče Mark – a sada ću da pokupim podatke koji su mi potrebni za bazen.

On otvori bife ispod pulta, koji nije otvarao još od svog poslednjeg putovanja. Još se dobro sećao rasporeda pića koja je ostavio. I vide da nije dirano. U stvari, niko nije mogao ni da ga pipne, jer se bife otvarao jedino njegovim otiskom.

Odabra bocu koju je naćeo pre poslednjeg napuštanja Poluksa. Bila je to votka s mirisom travke koju su zvali majčina duša. Uzeo je i veliku kristalnu čašu, a led će mu, na samoj ivici bazena, prema potrebi, izbacivati mali robot-zamrzivač.

Zbacio je sa sebe odelo i spustio se u vodu koju je za njega pripremio deo računara što je vodio brigu o komandantovim higijenskim potrebama i nastranostima. Zaronio je do dna, a onda nekoliko puta preplivao mali bazen, pa se opet vratio do boce i nasuo sebi, skoro do polovine čašu mirišljivog pića u koje je ubacio šaku leda iz malog automata na ivici bazena.

– Komandante, vreme kontakta se objektom sada je 2809 sekundi. Ništa ne razumem. Zar je moguće da objekat ubrzava. Tu nema logike.

– Naravno, za tvoj način razmišljanja nema. Ti ne raspolažeš poda-

cima o objektu, o njegovom pogonu, njegovim namerama i njegovom psihološkom stanju. Zato ne možeš ni shvatiti zašto ubrzava. Videćeš: za deset minuta biće nam potrebno još više vremena da ga sustignemo.

– Da li da ubrzamo?

– Ne, – reče Mark – nikako! Imamo vremena, uvek ga možemo sustići skokom kroz hiper-svemir, ako to bude potrebno. Za sada, važno je da znamo kud je namerio. I nije samo to u pitanju, mladiću.

– Ne znam na šta drugo mislite.

– Mislim na ovu bocu. Hoću da je lepo i na miru ispijem, a za to mi je potrebno jedno dva sata. Zatim bih nešto prezagajao, a možda bih se i malo odmorio posle jedne kratke vežbe trčanja. A taj objekat, kako ga ti nazivaš, neće nam pobeći. Bar tako mislim...

– Ne verujem da nam može pobeći – reče računar.

– Eto vidiš. Ti ga samo drži na oku, a ja ću za to vreme da se posvetim ovom mirisnom piću, jer pitanje je da li ću ga ikada više piti. Samo da znaš kako se savršeno slaže sa mojim grlom i mojim raspoloženjem.

– Verujem, komandante!

– I treba da veruješ. A šta ti, uostalom, drugo i preostaje nego da veruješ starom drugu? Šta misliš, da malo uspem na neki od tvojih supersenzora?

– Komandante, vi se šalite! To bi moglo da izazove kakav poremećaj ili pravu katastrofu.

– Znam, – odgovori Mark smejući se – ali vidiš kako smo mi ljudi glupi. Otkako vas gradimo, usavršili smo vas da nam budete jednaki po načinu razmišljanja, a davno ste nas prevazišli po obimu znanja i brzini zaključivanja. Ali,

nismo vam ugradili jedino pravo ljudsko čulo.

– Na šta mislite?

– Lepi moj dečko, sad ću ti reći. Vi računari ste savršeni. Vidite bolje nego ijedno ljudsko biće, još bolje čujete, sjajno govorite, ali ono što je najljudskije – nismo vam dali. Nemate čulo ukusa. Možete samo da utvrdite je li nešto slano, kiselo ili gorko, naravno – hemijskom analizom, ali pravo čulo ukusa nije to, već način kako osetiti zadovoljstvo koje se, recimo, kad se pije votka, proteže od mirisa do toplote, i to od jezika do želuca. A da ne govorim o profinjenim osećanjima čula dodira.

– Komandante, mislite li da i to treba?

– U pravu ste, – reče Mark – ne bi trebalo, jer ko zna šta bi se napravilo od ovog sveta.

On ispi prvu čašu i onda nastavi da pliva. To ga je odmaralo više nego išta. Plivajući, mogao je da razmišlja i planira svoj veliki napad na kiborga.

6

Ritmički je ponavljao pokrete ruku i nogu, plivajući od ivice do ivice bazena i povremeno se zastavljao da bi ispio gutljaj ledenog i mirišljavog pića iz velike kristalne čaše na čijim se spoljnim zidovima uhvatila magla fine pare. Dok je to činio skoro mehanički, u svome sećanju obnavljao je svoje predašnje susrete sa Velikim Trevorom, sve stravične sukobe i nadmetanja koji su postali sastavni deo njegovog života u poslednjim godinama.

Zbog njega je prestao da bude ono što je oduvek bio: specijalista, istraživač, naučnik, konstruktor, filozof prirode. Postao je samo komandant Silard, pretvorio se u rat-

nika i lovca na neprijatelje. Lovio je neprijatelje Ujedinjenih svetova, neprijatelje ideje o Ujedinjenim svetovima i sam se često pitajući da li je u pravu. Ideja o galaktičkom carstvu činila mu se pomalo anahronom i glupom, jer je daleko više voleo raznovrsnost svetova i ideja i nesklad koji je vladao među njima. Međutim, misao da Galaksiju treba ujediniti zbog vremena budućnosti u kojima će se možda ljudi odvojiti iz ovog regiona vasiona ili dočekati bića i ideje iz drugih regiona, primoravala ga je da i dalje obavlja ovaj posao.

Dugo već traje njegovo poznanstvo sa Velikim Gospodarom kiborga – Trevorom. Započeto je još u Markovom detinjstvu, kad ga je otac vodio na putovanje do Vege Sekundus, gde je održavan skup sa temom o slobodnim vangalaktičkim svetovima i svetovima oko zvezda lualica. Glavnu reč na tom skupu vodio je sam Trevor kao najveći poznavalac tih prilika, jer je od svih živih organizama najdalje i dospeo. Putovao je čak do skupa zvezda Agava, udaljenog dvadeset parseka od najudaljenije zvezde u halou Galaksije, a sam je imao jedno od boravišta na planetama zvezde Leonardo, udaljene ništa manje od Agava.

Iako već treći put pomilovan posle kazni za prestupe protiv zakona Ujedinjenih svetova, imao je prava da prisustvuje stručnim skupovima, jer se još verovalo u njegovu naučničku čestitost. A, istovremeno, pripadao je i grupi veterana koja je zadužila nauku, i sama žrtvujući za nju svoje telo.

Pošto mu je u jednom od značajnih poduhvata korporacije za istraživanje plazme promenljivih zvezda telo bilo uništeno, zajedno sa ost-

alim članovima svoje ekipe prihvatio je kiborgizaciju. I dugo je još bio jedan od najkorisnijih istraživača u mnogim oblastima nauke, za koje je bio specijalista, ali kiborški sindrom za koji se još nije znalo, polako je razarao njegovo duhovno biće i menjao njegove etičke nazore, dok ga konačno nije priklonio zlu. Bila je to posledica uticaja veštačkih organa, fizioloških rastvora koji su mu hranili mozak, ali, iznad svega, – zavisti prema celovitim ljudskim telima koja su uživala u svoj svojoj slabosti i krhkosti, u slastima života koje Trevor nije mogao da zaboravi.

Tako se, nekoliko decenija posle nesreće, od vrhunskog naučnika i humaniste, Trevor polako pretvarao u sopstvenog antipoda i postao pojam zla i opasnosti po galaktički svet. Njegovi eksperimenti ugrožavali su živote ljudi i drugih bića, a ubrzo je već počelo da se govorka, istina bez dokaza, da se služi piratstvom kako bi došao do ljudskih mozgova za svoje potrebe. Vladalo je mišljenje da stvara veliku legiju za osvajanje Galaksije i rušenje Ujedinjenih svetova.

Markov otac Petrus, koji je dobro poznavao Trevora i sa njim dugo bio prijatelj, tvrdio je da to nije tačno, da su to zlobne glasine i da je Trevor samo u raskoraku sa svakodnevnim životom normalnih ljudi, što je posledica njegovih izuzetnih ideja koje su prevazilazile postojeće zakone nauke. Međutim, Mark je znao da njegov otac, kao najveći idealista ovoga sveta, jednostavno ne ume da prepozna zlo pre nego što se sam opeće. Stari Petrus u svemu je tražio i nalazio mogućnost za razumevanje i sporazumevanje i u svemu je nalazio opravdanje. Mark je, već kao dečak, bio da-

leko realističniji. Već tada, na Vegi Sekundus, posle nekoliko reči koje mu je uputio Trevor, znao je šta se krije u tom biću dvostrukog tela. Nešto ga je zazeblo oko srca i predosetio je da će ovaj ogromni poluveštački čovek biti jedan od njegovih glavnih neprijatelja u vremenima koja dolaze.

Čak i Trevor, čim je ugledao dečaka, pružio je ruku prema njemu i rekao:

– Petruse, ovaj dečak će možda biti najveći od svih Silarda. Vidim u njegovim očima nešto od Markusa Silarda Ludog, vašeg trećeg patrijarha. Ima tu nečeg od Markusa Petog, to se vidi po njegovim usnama: biće zavodnik i ljubavnik; njegovo čelo govori da je pomalo idealista i sanjar kao što si ti, ali ja vidim još nešto, a to je samo njegovo – biće veliki ratnik, ako bude trebalo, i teško onome ko mu se nađe na putu.

Petrus Silard samo je pogledao svoga sina i nasmejao se:

– Preteruješ, Trevore.

Ali Mark je znao da je ovaj čovek-mašina u pravu, čak je osećao i više. Osećao je da će mu baš kiborg biti glavni protivnik i da će njihov rat biti nešto najokrutnije što će budućnost doživeti.

I to se zaista počelo ostvarivati mnogo decenija kasnije. Jedan drugome objavili su rat do istrebljenja, rat koji se odvijao kroz nekoliko stravičnih bitaka, u kojima su nebrojena bića izgubila svoje živote a mnogi svetovi zauvek razoreni. Prvi veliki sukob bio je rat za veštački svet Andromede 17, u kome su prvi put pokrenute velike sile Gila i Mutanata što su se priključili kiborgu. Posle toga došlo je do napada na Planetu opčinjenih, u kome su glavnu cenu platili svetovi

Alderamina. Deceniju kasnije, Planeta opčinjenih bila je razorena zajedno sa milionima pripadnika malog naroda Mišolikih, koji su, uz Markovu pomoć, zatim uništili Hamlinose, čuvare Planete Gabon. Posle toga izgledalo je da će se sve smiriti, jer je Trevor morao da se vrati na svetove Leonardo. Niko nije verovao da je sve gotovo, a pogotovu ne Mark. Vest o obnavljanju rata očekivana je godinama jer je sve na to ukazivalo. Konačno, kiborg se vratio i zamalo uništio Atlantis. Rezultat ovog rata je konačno uništenje Mutanata, Gila, Albinoa i desetine malih divljih bića koja su učestvovala u njemu.

Ova potera, međutim, treba da zaključi priču o Trevoru Velikom, gospodaru Kiborga. Mark Silard će tu priču konačno završiti i moći će da uđe u legendu. Progoniće Kiborga do kraja svemira ako bude potrebno, do poslednje paralele, do samog prapočetka svega, i izbrišaće ga za sva vremena.

I zbog toga je Mark sada tako mirno plivao u svom bazenu sa mlakim rastvorom koji hrani telo i očvršćuje ga, sve vreme ispijajući čaše mirisnog žestokog pića ispunjenog ledom, od koga trnu zubi i steže se grlo. Preživljavao je sve te velike bitke, sve susrete i iskušenja koja je imao. Ispitivao je svoje slabosti i svoju snagu. Pitao se i postoje li neka pravila ponašanja kojih se Trevor drži. Znao je da pravila nema, jer je on biće bez karaktera, zapravo biće čiji se karakter menja iz sekunde u sekundu, postajući sve gori i opasniji. I ne samo to: on postaje i sve moćniji! Bio je siguran, Trevor i sam mora da ide do kraja, do uništenja Marka Silarda.

Posle jednog sata, računar se ponovo javi:

– Komandante, do trenutka kada ima četiri hiljade sekundi.

– Vidiš, sve se odvija kako sam rekao. I koji mu je pravac?

– Uvek isti, pravo ka Monocerosu.

– Odlično, ali ne sme nam mnogo umaći. Kada budemo pet hiljada sekundi od njega, napravićeš ubrzanje poput kratkog skoka i naći ćemo mu se iza repa. Želeo bih da vidim šta tako lepo ima na tom smrdljivom Monocerosu. Nadam se da ga tamo Veliki Agular ne dočekuje s vojskom.

– Komandante, Veliki Agular je uništen.

– Da, čuo sam, ali tamo ima nečega što privlači kiborga, jer inače ne bi izabrao duži put za bekstvo iz Galaksije. Prati ga i dalje, jer nisam siguran da se ne izvuče iz vatrene lopte i nestane nekud bez traga. Uskoro ću ti se i ja pridružiti.

Mark je iskočio iz bazena, ne zato što mu se više nije plivalo već što mu je boca bila prazna. Otrčao je do dugog hodnika i istrčao svoju stazu od pet kilometara pustivši traku da mu ide u susret brzinom od dvadeset kilometara na sat. Udahnuo je nekoliko puta sveži vazduh iz specijalnih kontejnera u kojima su se nalazile komprimirane ogromne količine njegovog himalajskog kiseonika ispunjenog mirisom snega i leda. Onda se vratio nazad u komandnu salu i po svom starom dobrom običaju seo nag za komandni pult.

Uključujući odmah holo-projekciju regiona da bi video poziciju u kojoj se nalaze. Odmah je video koliko mu treba da sustigne kiborga.

– Pripremi sve za skok – reče.

– Sve je spremno – javi računar. – Koordinate određene, za-

štita broda povučena, reaktor za skok uključen.

– Kakvi su gravitacioni talasi u ovom regionu?

– Vrlo glatki, komandante, – javi računar – skliznućemo po njima, čak do regiona Monoceros, bez velikog otpora i kovitlaca.

– Koje su koordinate našeg doskoka?

– Milion kilometara od mesta zvanog Jarčeva jazbina, poznatog kao prihvatna planeta.

– Znam – reče Mark. – To je najpogodnije mesto, jer u blizini nema ničega sa čim bismo se mogli sudariti.

– Tako je, komandante, sred samog sistema ne bismo smeli da iskočimo, jer je pun otpadaka od razvaljenih satelita i raspadnutih brodova.

– Onda kreći – reče Mark i odobri skok stavivši svoj dlan na senzor.

Sada je mogao da prati promene boja na kontrolnoj traci koja je blještala na pultu. Računar je završavao pripreme za skok. Mark je imao potpuno poverenje u njega i sada je očekivao zatamnjenje svetla, zatim neki mali trzaj u svesti i ponovno rasvetljenje u kabini. Volio je to neodređeno vreme prolaska kroz hiper-svemir. Osećao se kao pobednik nad kontinuumom, nad materijom i vremenom, iako je koristio samo jednu od njihovih osobina – sažimanje.

I sada se sve za trenutak zbilo – svemir se smanjio, sažeo prostor između dve poznate tačke i Poluks se začas prebacio iz jedne u drugu.

Poluks je sada stajao mirno i Marku pogled pade na jedno crno telo, svo u dimu i vatri. Bila je to neka planeta ili džinovski satelit. Nije mogao odmah da prepozna šta

je to i već je hteo da zatraži objašnjenje, kad odjednom shvati da je to čuvena Prihvatna planeta kod Monocerosa, na kojoj se nalazila Jarčeva krčma, stanica za snabdevanje, mesto na kome je toliko puta imao glavu u torbi i na kome su nebrojeni agenti Službe i drugih svetova nestajali zauvek u provalijama ili u želucu nekog posetioca. Bila je to slobodna teritorija koja je trebalo svima da služi kao prihvatilište u slučaju nužde, a, u stvari, služila je kao jazbina za sakupljanje ološa iz cele Galaksije. U okrilju mutantskog sveta, ona je bila izvoriste svih informacija koje su bile potrebne putnicima i istraživačima svemira. Iako jedno od najmračnijih mesta, bila je pod zaštitom Federacije i svih njenih prijatelja i neprijatelja, i tu su se agenti obračunavali boreći se za prvenstvo da nabave neko tajno oružje, kupe važnu informaciju ili neko retko biće.

Ako ova prihvatna planeta izgori ili eksplodira, što ne bi bilo neobično, jer je krcata raznim oružjem, municijom i izvorima energije, više od svih biće ožalošćen princ Mišolikih, Mali Oposum. On je oduvek imao želju da zavlada ovim prljavim mestom, jer je smatrao da će tada postati pravi podzemni gospodar Galaksije.

– Komandante, pogledajte sliku na monitoru šest – javi se računar.

Mark baci pogled na mali monitor koji je pokazivao sliku prostora kroz koji je prošao Poluks. Tamo se video crni oblak koji je ispuštao energetska auru i jurio u ovom pravcu. Bio je dug i širok, a pratio ga je neobičan elektronski šum. Slika se uveća i Mark vide da je to jato od milion ili više malih brodova Mišolikih koji kao da izvire iz neke paralele ili dolaze kroz hiper-

svemir. Odmah je znao o čemu se radi. Doletali su da spasu svoj novi posed, jer im je ova planeta pripala kad su Mutanti izgubili svako pravo na korišćenje galaktičkih prostora.

Bila je to neverovatna slika haotičnog jata malih šarenih brodova od kojih ni dva nisu bila istog oblika i isto obojena. Predvodio ih je vitki beli brod krstarica Malog Oposuma, koji se već javljao:

– Komandante Silard, otkuda vi ovde, zar niste dole na velikoj promociji?

Već iz samog tona bilo je jasno da patuljak zna kako je Poluks ovde u drugoj misiji i u ponovljenom vremenu. Njemu ništa nije moglo da promakne. Malo njuškalo kontrolisalo je ne samo ceo ovaj prostor, već i sve simultane paralele i sve vremenske tokove, a bilo je onih koji su tvrdili i da može otkrivati skokove kroz hiper-svemir.

– Davole mali, – reče Mark – i to znaš!

– Komandante, zar bih smeo da to propustim?

– Naravno, to bi bio veliki propust i neoprostiva greška.

Oposum se veselo smejaio i Mark je zamišljao njegovo pacovsko lice i duge brkove, zeleni cilindar na glavi iskićen svakojakim dubretom i najsajnijim ordenjem. Zamišljao ga je kako svoje crne maljave prste sa obojenim plavim kandžicama gura čas u uši čas u nos češući se zadovoljno.

– Lepo si udesio ovu planetu. Hoćeš li moći da je rekonstruišeš? – upita Mark.

– Naravno, gospodine, kroz nekoliko dana biće to najlepše i najprivlačnije mesto na svetu – reče Oposum sa sigurnošću.

– I smrdljivije nego što je bilo – nije mogao da odoli Mark, jer je znao šta će od svega napraviti njegovi mali prijatelji, mađioničari haosa i prljavštine.

– Komandante, – reče Oposum praveći se da je uvređen. – Zar tako o nama?

– Dobro, šalio sam se, – reče Mark – a šta je sa ostalim jazbinama Velikog Agulara?

– Nema više Agulara i njegovih svinjskih vojnika, niti letećih ratničkih gradova: sve je to dubre koje više ničemu ne služi. Vaš veliki prijatelj sad može da vidi šta se dogodilo sa njegovim saveznicima pošto ih je Mali Oposum propustio kroz svoje šake. I ono malo što je ostalo od njih pretvorićemo u prah. Čim spasemo našu novu planetu, krenućemo kao božja kazna prema planetama Monocerosa. Tako bih voleo da tamo sretnemo i vašeg prijatelja.

– Misliš na Trevora? – upita Mark.

– Da, na njega – reče Oposum.

– To opako pseto, koje se koristi tuđim životima za osvajanje sveta, ima sreću što će biti vaša žrtva a ne moja. Ja bih znao šta da mu radim.

– Šta bi mu uradio? – upita Mark.

– Sećate li se kada je na Planeti opčinjenih hteo da ugradi vaš mozak u telo psa. Ja bih učinio njemu nešto bolje: ugradio bih njegov mozak u telo dva psa da se rastržu međusobno do uništenja.

– Imaš opake misli, mališa – reče Mark.

– Ja sam amater za vašeg prijatelja – odvrati mališan.

Oposum je bio u pravu. Zaista, svi su bili amateri prema zlu koje je mogao da smisli veliki crni kiborg.

– Šta misliš, šta Trevor sada traži u svetu Mutanata?

– Komandante, pokušava da se domogne nove vojske. On veruje da je još ima kod Velikog Agulara. Već je počeo da ludi, i ko zna kuda će sve otići u potragu za novom silom. Sve dok ne utroši svu energiju vatrene kugle u kojoj se tako vešto smestio. Komandante, – reče molećivo Oposum – da li biste pustili starog druga da pođe sa vama u lov na Velikog Gospodara?

– Hvala, momče, – odgovori Mark – znam koliko bi ti to želeo, ali to je moja lična stvar. Mislim da ću sa njima i sam umeti da izađem nakraj.

– Onda, srećan vam lov i čuvajte se njegovih zamki. Jer vi dobro znate, vi ste to davno izrekli: Veliki Trevor je svakog trenutka sve pokvareniji i njegova pokvarenost raste aritmetičkom progresijom kada je mir, a geometrijskom kada je rat. I dok mi ovde časkamo, on je svakog trenutka za kvadrat pokvareniji. Požurite komandante! On vas čeka. I ne zaboravite, ako vam zatrebam – samo zviznite u prste i ja ću stići.

– Hvala Oposume. Nadam se da mi nećeš biti potreban. I za tebe je bolje da budeš ovde i da središ svoj svet.

– Manje – više – reče Oposum.

– Da, još nešto, komandante. Kad uhvatite Velikog Gospodara, nemojte zaboraviti nešto za mene. Neko dugme ili šrafić, ako već ne donesete njegovo uvo za moj šešir.

Ali Oposum nije stigao da čuje Markov odgovor, jer je Poluks već bio na putu ka planeti Velikog Agulara iznad koje je stajala ukotvljena velika lopta užarene plazme sred koje je trebalo da bude Veliki Trevor.

Poluks je stajao na tri stotine kilometara iznad mutantske planete, a pod njim se prostirao ogromni Agularov grad. Bila je to prestonica i duša svih mutantskih svetova. Veliko leglo, jazbina i genetski centar novih oblika bića. Grad je bio sagrađen u obliku kruga, koji su iz svih pravaca presecali poluprečnici. Bile su to ulice koje su vodile u sam centar, ujedno i centar čitavog ovog sveta. U centru se nalazila džinovska kupasta kula, visoka deset kilometara, tako da se sa njenog vrha mogao nadzirati svaki kutak džinovskog naselja. U kuli je nekad bio smešten, zapravo još uvek je tu, dvor Velikog Agulara, a sa njenog vrha poletalo se prema svemiru.

Sada je iznad same kule stajao neobičan brod: velika energetska lopta u kojoj se nalazio gospodar kiborga. Džinovsko klupko energije praznilo je svoje sile preko samog vrha kule i duge zelene munje sblasno su osvetljavale mrtvi grad.

Iz svoje pozicije Poluks je pokrivao sve puteve kojima se kiborg mogao povući ka svemiru i mogao je pobeći jedino ako bi poleteo paralelno sa planetom, ali tada bi postojala opasnost da bude zarobljen njenim energetske nabojem koji bi ga privukao ka tlu. Mark uključi senzore pokušavajući da prodre sred te užarene mase energije i plazme, kako bi otkrio prisustvo svoga neprijatelja. To je, međutim, bilo nemoguće. Zato odluči da pošalje poruku, nadajući se da će je Trevor primiti.

Nije dugo čekao odgovor:

– Moje iskreno poštovanje i divljenje, komandante. Zar je moguće da ste vi u tom brodu bogova. Mislim da bi trebalo da budete na sasvim drugom mestu.

– Možda, – odgovori Mark polušaljivim tonom kakvim je govorio Trevor. – Ali činjenica je da sam ovde.

Zavlada kratka pauza, a onda kiborg nastavi:

– Moje čestitke, komandante, za sjajno izveden manevar iznad Atlantisa. Još ne mogu da shvatim kako ste uspeli da mi izmaknete celi grad pred nišanom. To je ličilo na pravu čaroliju.

– I bilo je čarolija!

– Da li je u pitanju neko novo oružje. Jednostavno: ne mogu da razumem o čemu se radi. Šta je to progutalo grad i moj džinovski brod sa celim reaktorom, a da nisam video ni plamičak eksplozije koja je trebalo da uzdrma celu vašu planetu.

Sada je Mark pustio Trevora da malo čeka, pokušavajući da shvati kako uspeva da emituje i prima poruke kroz tako stravično klupko energije. Plašio se: ako postoji mogućnost komuniciranja kroz takav energetske kaos, onda postoji i mogućnost napada. Nadao se jedino da Trevor ne poseduje oružje. Osećao je da je u pravu, jer da nije tako, Trevorov odgovor ne bi bile reči nego energetske mlazevi i vodopadi antimaterije i Poluks bi možda bio slomljen.

– Jesi li čuo za vremenski mehur? – upita Mark.

– Jednom davno bilo je o tome reći u nekom malom društvu. Sećam se dobro, bio je prisutan i Petrus Silard sa jednim neobičnim stvorenjem Fajeti N.

– Pticom-duhovnikom – reče Mark.

– Jeste, čovek-sova. Stvorenje sačinjeno od svega samo ne od materije. A ti hoćeš da kažeš da ono

što se desilo nad Atlantisom ima veze sa pticom-duhovnikom?

– Da, – odgovori Mark – sa njom i, pre svega, sa mnom. Ja sam bio tvorac vremenskog mehura, a nisam sklonio grad jer je to neizvodljivo. Samo sam otvorio vremenski mehur pred tvojim brodom i propustio ga sa svim njegovim nabojem pravo u tristoti milenijum pre trenutka napada.

Ovo je izgleda potpuno zbunilo kiborga i on nervozno reče:

– To je laž, Silarde! Tako nešto nemoguće je izvesti bez džinovskih mašina. A takve mašine u Atlantisu ne postoje. Još nije napravljena mašina koja može da pocepa vreme i otvori prolaz prema prošlosti.

– Meni i nije bila potrebna nikakva mašina. Ja sam to izveo samo svojom voljom. Sa dve tačke iznad Atlantisa na kojima sam bio u istom trenutku projektovao sam misao i dobio vremenski mehur u koji je upao tvoj brod.

– Silarde, to je priča za malu decu. To je suviše smešno. Da li se to može dokazati?

– Da, – odgovori Mark – dokaz je i tebi poznat. Sretao si ga često još u svome detinjstvu.

– Ne razumem, Silarde.

– Pokušaj da se setiš čudnog artefakta u velikom muzeju Atlantisa, koji je iskopan na mestu gde su postavljeni temelji grada. Sećaš li se kakvu je polemiku vekovima izazivao među naučnicima, jer nikako nisu mogli da utvrde kome i čemu pripada. Ako se sećaš toga, verovatno ćeš ga i sada prepoznati u svome sećanju.

Mark je imao utisak da kroz audio stiže tešku i nervozno disanje zbunjenog Trevora, koji, najzad, pro-

govori, pošto je očigledno shvatio o čemu se radi:

– Sada sve znam, Silarde. Verujem da si u pravu. Već kao dečak osećao sam strah kad god sam gledao tu neobičnu i tajanstvenu gromadu. U isto vreme, uvek me je privlačila više nego išta u muzeju, a nekoliko puta nisam odoleo a da je ne dodirnem. Kao da sam naslućivao da je to deo moje sudbine.

– Slušaj, Trevore, sad nije vreme da pričamo. Mislim da je vreme za razgovor o ozbiljnim stvarima. Želiš li da čuješ moju ponudu?

Još pomalo odsutan i zamišljen zbog iznenađenja koje je doživeo, Trevor skoro mehanički reče:

– Da te čujem, Mark!

– Mislim da bi trebalo da se predaš i da nad tobom primenimo deki-borgizaciju. Pri tom, uopšte nećeš biti kažnjen. To ti ja lično garantujem. To ti garantuje glavom i Vrhovni.

Sada je odmah stigao jetki i besni odgovor:

– Da mi prikrpate jedno ništavno telo ispunjeno prljavim željama i smrdljivim potrebama.

– To ti je jedini način da preživiš.

– Ne zasmekavaj me, mladi Silarde! Imam ja još milijardu načina da preživim. Pitanje je da li ih i ti imaš. I zašto sebe nazivaš Vrhovnim, kad to još nisi. Čak nisi ni predložen.

– Varaš se, Trevore, ja ću za mesec dana biti Vrhovni. Ovamo sam došao sa promocije. Došao sam iz vremena u kome sam Vrhovni – Mark je pokušavao da prevari Trevora.

– Ne laži, Silarde, tebi to ne priличи. Vrhovni ne leti sam u brodu i ne lovi neprijatelje, zar ne?

Dok je raspravljao sa kiborgom, Mark je pripremio sve svoje oružje

za napad. Video je da nema načina da ubedi Trevora, jer je jednostavno njegova priroda bila već toliko izmenjena da ne bi bio u stanju da prihvati promenu na svome biću. Ostalo je samo da konačno završi ovu priču.

– Ne prihvataš moj predlog, Trevore? – upita Mark.

– He, ha, ha... – čulo se kroz audio.

– Onda zbogom, veliki gospodine! – viknu Mark i uključi maksimalni napad na energetske kugle.

Očekivao je da će ogromna količina antimaterije koju je ispustio rasuti gomilu plazme i zgusnute energije oko kiborgovog broda i potpuno ga ogoliti, ali desilo se nešto drugo. Velika kugla počela je da se cepa i razdvojila se na tri manje kugle koje su počele da kruže oko jedne središnje tačke. A kroz audio je stizao grohotan smeh:

– Odličan pogodak, Silarde. Pokušaj još jednom, možda će ti bolje uspeti.

Mark nije znao šta da uradi i učini ono što mu je neprijatelj predložio, ali desilo se isto. Umesto tri sada je pred sobom imao devet kugli, a smeh je postajao sve jači.

– Šta je Silarde? Nešto ti ne uspeva da me pogodiš? Zar ne shvataš da sam za tebe postao nedokučiva tajna i nedodirljiva sila. A ja sam tu pred tobom u jednoj od ovih devet energetskih lopti, ili – ako hoćeš – mojih ljuštura. Ispali još po jedan mlaz na svaku od njih, možda ćeš uspeti.

Ovaj problem se ovako nije mogao rešiti, a Mark nije želeo da novim hicima uveća sebi problem. Zato odluči da čeka, ali je znao i da mora odgovoriti svome neprijatelju.

– Sjajno, veliki gospodine! Vaša igra je stvarno vrhunska. Dokazali ste da ste pravi gospodar situacije, ali ipak to ne znači da ću vas ostaviti. Problem koji ste mi postavili jeste veliki, ali nije nerešiv.

– Možda tako izgleda, – reče kiborg – ali uskoro će postati nešto teži.

Istog časa Mark ugleda kako se kiborgove energetske lopte razilaze, svaka na svoju stranu. I to je zaista postajao problem koji se ne može rešiti. Nije mogao da se udevelostruk i prati svih devet kugli nadajući se da će na kraju pronaći pravu, onu u kojoj je skriven Trevorov transporter. Odlučio je da ne prati nijednu već da sačeka. Reče:

– Čestitam na potezu, Trevore. Vidim da sam izgubio igru.

– Ja bih se radovao da je tako – odgovori Trevor – Bio bih najsretniji stvor u Galaksiji, ali znam da je naša igra tek počela. I do njenog kraja proći će još dosta vremena. A nisam siguran da ću je baš ja dobiti, iako su prednosti na mojoj strani. Dobro otvaranje u šahovskoj partiji više ne znači i glavni uslov za konačnu pobedu. U današnjim vremenima ova igra postala je mnogo komplikovanija, pogotovu otkad su igrači dobili pravo na još jedno alternativno polje. Komandante, vi ste na potezu.

– Ja ću svoj potez da kovertiram – reče Mark. – Možda treba da malo duže razmislim.

Jedini način bio je da dozvoli da se sve odvija po kiborgovoj inicijativi. Ipak, uputio je za svakom kiborškom zagonetkom po jednu malu sondu, koja će ga neutrinskim vezom obavestavati o kretanju. Dok bude pratio njihov let, možda će se i zagonetka razrešiti. Ako su nekada preci po letu ptica određivali sud-

binu i predskazivali vreme, što ne bi i let njegovih sonde otkrio i razrešio Trevorovu zagonetku i locirao mesto gde će se on zaustaviti.

Sad je odlučio da se opusti i sačeka, ali znao je da će se čekanje odužiti, a to i jeste najopasnije, jer je njegovo vreme limitirano. Bacio je još jedan pogled za kiborgovim kuglama koje su se udaljavale i onda odlučio da se spusti u napušteni brlog Velikog Agulara. Bilo je to nešto o čemu je sanjao još kao dečak. Znao je da je sada sve pusto i prazno i da je zaista poslednja prilika da upozna ovaj stravični grad pre nego što ga Mišoliki opljačkaju. Spustio je Poluks na deset kilometara od površine, tačno iznad velikog kamenog polja koje je predstavljalo centralni i jedini trg. Pojačao je zaštitni pojas oko broda do najvećeg mogućeg stepena, do samog praga svojih baterija, i do samog tla spustio široki energetska tunel koji će ga štititi dok bude silazio.

Sve senzore usmerio je prema gradu pokušavajući da otkrije neke šumove, ali nije mogao pronaći ništa organizovano, ništa što bi pripadalo nekom živom biću. Kao da je samo duvao vetar i nanosio pesak iz obližnje pustinje. Ipak, otišao je do arsenala i odabrao za sebe nekoliko primeraka oružja. Svoj omiljeni energetska bič i njegovu najjaču bateriju, zatim dugi dvosekli mač od providnog metala koji se nosio preko ramena, lak kao pero, i, najzad, malu fotonsku mlaznicu udenutu u rukav svoga kombinezona. Dugo se premišljao da li da ispod odeće obuče i energetska pancirnu mrežu sa ogrlicom za stvaranje energetske aure iznad glave i već se spremio da odustane od toga, kad se seti pravila koje je obavezivalo sve istraživače, ratnike i put-

nike koji silaze na nepoznate objekte da nose propisanu opremu radi zaštite, odbrane i napada. U protivnom, mogla bi im biti oduzeta licenca. Ovo se, naravno, nije moglo odnositi na njega, ali je osećao da se mora držati pravila. Vрати se zato i obuče se po propisu.

Pogledao se u ogledalo od srebrnastog metala i shvatio da je obučen upravo kao za neki izlet u bezopasni pejzaž. Niko ko nije upućen u način opremanja jednog ratnika ne bi mogao naslutiti da je naoružan elektronskim bičem koji izbacuje munje od milijardu volti niske frekvencije, kojom može razoriti kamenno brdo i građevinu livenu od najtvrđeg bazalta. Isto tako, niko ne bi mogao poverovati da se ispod te plave majice sa okruglom kragom krije energetska mreža koju ne može da probije ni neutronska top.

Komandant će dole izgledati kao zalutali izletnik koji je u pustinji naišao na napušteni grad i ako tamo nekoga ima, sigurno će poverovati da mu ide u ruke naivan i lak plen.

8

Iako je više puta video projekcije mutantskog grada, ono što je sada ugledao prevazilazilo je sve što je Mark mogao da zamisli. Tajni snimci, pravljeni na brzinu i s nedovoljno veštine, i snimci koje su mutanti emitovali u svemir, kao da nisu prikazivali ovaj već maketu nekog drugog grada koji je samo izdaleka podsećao na ovo što se sad pružalo pred njim.

Mutantska prestonica bila je u pravom smislu reči grad iz ružnih snova. On čak nije imao ni uзор u ružnim i šizoidnim snovima. Za njega su oni bili samo blaga slika onoga što se ovde moglo videti.

Iako očigledno podignut po nekom urbanističkom konceptu, zato što je nadograđen na davno napušteno eksperimentalno naselje ljudi, on je sada predstavljao panoptikum strave i užasa i fantazmagoriju psihodeličnih boja, ali i izvor stravičnih smradova koji su kuljali sa svih strana.

Kao što su lica mutanata bila različita, a njihova tela svako na svoj način iskrivljena, tako su i fasade ovih kuća bile nejednake i užasne. Marku se činilo, iako ga je orkužavala apsolutna tišina i možda samo laki šum vetra, da ove kuće urliču, reže, zavijaju i psuju, a iznad svega – da prete, kao da će ga napasti. Time su podsećale na svoje gospodare, jer Mark je imao skoro isti utisak kada bi se našao pred grupom mutanata, iako mu se retko događalo da ih susreće u mirnodopskim prilikama. I tada ih se klonio i gadio, mada inače nije osećao nikakvu odvratnost prema ružnim oblicima postojanja.

Spustio se kako bi razgledao grad, ali kad ga je ugledao tako izbliza, izgubio je za to svaku volju. Imao je utisak da će se isprljati i zagaditi svoje telo i svest. Odlučio je samo da poseti džinovsku kulu, srce grada i carstva, koja je blještala od neke sopstvene svetlosti. Za razliku od pravog smeća koje su predstavljale kuće u kojima je stanovao mutantski narod, njihov gospodar, Veliki Agular, imao je kulu koju su projektovali ljudi, a gradili je roboti. Posle završetka gradnje oni su uništeni da ne bi sa sobom poneli tajnu velike građevine koju su, po jedinstvenom i neponovljivom sistemu izlili od kamena i metala. Cena tih robota prevazilazila je cenu same gradnje, ali Veliki Agular se za to nije ni najmanje bri-

nuo. Sve je plaćeno na vreme. On nije želeo da se cenjka sa ljudima.

Marku je bilo poznato da je kula jednostavna građevina i da se sastoji od jedne jedine prostorije, koja je u osnovi okrugla i izdeljena na nekoliko segmenata, a onda se nagore sužavala do samog vrha mikronske vitkosti. Ali njenu unutrašnjost nije mogao zamisliti.

Stepeništem se sa tog užasnog trga popeo do samog ulaza koji je bio izdignut dvadesetak metara od ulice. Pod njegovim nogama nije se osećala čvrstina materijala niti je izlazio ikakav šum. Sve je građeno tako da upija zvukove i amortizuje težinu onoga koji hoda.

Ulaz u kulu nije bio velik: taman toliki da kroz njega mogu proći istovremeno najviše tri mutanta ili pet ljudi. I tu nisu postojala nikakva vrata već samo elipsasti otvor koji je najverovatnije zatvaran energetskom zavesom. Sada je, međutim, moglo slobodno da se prode kroz njega, jer više nije bilo potrebe da se kula čuva, pošto više nikome nije pripadala.

Mark dodirnu masivni zid pokušavajući da utvrdi od kakvog je materijala, ali to nije mogao da otkrije. Očigledno, roboti su izlili neku masu koja nikad više nije ponovljena. Podsećala je istovremeno na bazalt, ali i na opsidijan i slonovaču. Podigao je zatim pogled na više i ugledao spiralu stepeništa koje se dizalo do samog vrha unutrašnjosti kupe. Pitao se čemu služi i ko se njime penjao do vrha, čitavih deset kilometara visine i ko zna koliko kilometara dužine. Bio je to put neshvatljiv za ljudske pojmove. Naravno, nije imao nameru da se penje gore iako je stepenište počinjalo levo od njega, već se uputio ka sredini, a to je značilo možda

čitavu milju i više hoda. Nije osećao strah od ogromnog prostora, jer je u njemu davno uništena svaka mogućnost za pojavu straha, čak i u snu, ali osećao se stvarno neprijatno, jer, iako je predstavljala savršenstvo, unutrašnjost kule izazivala je istovremeno i mučninu. Unutrašnjost je bila ispunjena svetlošću, ali on nije mogao da utvrdi odakle prodi, iako se jasno videlo kako dolazi iz zidova ili kroz njih. Izgleda da je sve trebalo da podseća na pravi hram nekog mutantskog boga.

Posle nekoliko stotina metara video je da se na sredini nalazi uzvišenje nalik na postolje, a da je na vrhu postavljen presto ili nešto slično. Osećao je potrebu da požuri, jer mu se učinilo da tamo nekoga ima, ali uzdržao se od brzine i nastavio polako da hoda ne skidajući oči sa svoga cilja. Okrenuo se oko sebe da osmotri otvor kroz koji je ušao, ali ne ugleda ništa. Ulaz je nestao u bljesku svetlosti koja je izgledala gusta poput magle.

Sada mu je bilo jasno da se u samoj sredini nalazi neka vrsta prestola, sa koga je Veliki Agular vladao planetom i odlučivao o sudbini svetova. Međutim, Mark više nije mogao ići pravo prema sredini, već je morao da krene spiralnom stazom, koja se u blagom usponu približavala centru. Ali, što je bio bliže to je teže mogao da vidi presto ili stolicu koja je bila u sredini. Na neki način ona se sve više uzdizala i neprestano mu je bila okrenuta leđima, tako da nije mogao videti ima li koga u njoj.

Osećao je da je tamo gore ipak neko i da ga taj strpljivo očekuje. Pitao se je li to možda sam Veliki Agular, ili čak možda kiborg Trevor koji je ostao da mu postavi

klopku, pošto ga je zavarao svojom zagonetkom. Mark se nije plašio napada, ali je ipak stavio ruku na fotonsku mlaznicu, spreman da neutrališe svaki udar.

Brojao je u sebi korake od trenutka kad je procenio da ih je preostalo još samo pedeset. Hodao je nešto sporije, očiju uprtih u cilj koji još nije mogao da ugleda. Smirivao je disanje i koncentrisao se na ono što se može dogoditi svakog časa. Ali ništa nije mogao da pretpostavi.

I, konačno, izbrojao je četrdeset osam kad je stigao do samog vrha, na dva metra od stolice koja mu je još bila okrenuta leđima. Međutim, on joj nije mogao prići jer je bila čitav metar iznad nivoa na kome se on nalazio. Zastade i istog časa ugleda stolicu kako se okreće prema njemu.

U njoj je sedelo biće skoro sasvim nalik ljudskom, tankog tela obučenog u tkaninu koja se presijavala i u kojoj se ogledala unutrašnjost cele kule – beskrajno vijugavo stepenište, ali i Markov lik. Biće je imalo potpuno plavo lice, bez brade, bez ušiju, malog nosa i crvenih očiju bez zenica i trepavica. Na glavi je imalo nešto što je podsećalo na kosu, ali više na paperje. Marka su, međutim, privukle ruke sa dugim prstima, isto tako plavim kao i cela koža, ali tako finim i elegantnim, kao da pripadaju najboljem pijanisti u Galaksiji. Na prstima je blještalo muzičko kamenje koje je tiho muziciralo i širilo opojan miris. Bio je to lično Veliki Agular, svecar mutanata.

On mahnu rukom u znak pozdrava, pritisnu nešto na svojoj stolici i pred Markom se ukaza stepenište. Mark zakorači na platformu prestola, a mutant mu reče slabim, sasvim umornim glasom:

– Evo najzad i tebe, Markuse Silarde. To nisam nikad očekivao!

– Ni ja, Veliki Agulare – reče Mark gledajući da možda u blizini neko oružje nije upereno u njega.

Agular primeti Markov pokret glavom i reče:

– Nema oružja, Silarde. Ovde nema oružja. Ovo nije mesto gde bi se držalo oružje jer ovamo neprijatelj nikad nije dospeo niti može da dospe. A sada ono više nije ni potrebno. Bitka je izgubljena, rat je okončan. Ti se nalaziš slobodno sred Agularove kule, kao da si najbolji prijatelj. Nijedno oružje više ne bi povratilo ono što je izgubljeno. Uostalom, ja lično nikad nisam ni upotrebljavao oružje. Nisam ratnik, čak ni strateg, ja sam samo mislilac. Silarde, ja ne umem da ubijam, ja nikad nikoga nisam ubio.

Mark je pratio kako se boja mutantovog tela menja. Umesto plave postajala je sve svetlija i pretvarala se u belu, a oči su umesto crvene prvo postale tamnoplave a zatim sasvim svetle. Da li je ta promena značila početak umiranja ili nešto drugo, Mark to nije znao.

– Prvi put vidiš, Silarde, kako jedan Mutant umire, zar ne? Upita Agular. – Vidiš kako umire poslednji Veliki Agular Mutanata – svecar.

– Ne razumem zašto treba da umreš – reče Mark. – Najzad zašto bi ti bio poslednji? Ostao je još veliki deo tvoga naroda. Gde su žene, deca i ratnici koji nisu učestvovali u bojevima? Njima je potreban vođa. Nisu svi stradali u bojevima s narodom Mišolikih.

– Taj poraz od Mišolikih me je najviše i povredio. Zar je moguće da jedan mali prljavi pacovski narod uništi najmoćniju rasu u Galaksiji. Silarde, mi koji smo ostali živi

treba da umremo od sramote. Ovde smo se sakupili da umremo svi zajedno.

– Ko, vi? – upita Mark, jer nikoga oko nije video

– Moj narod – odgovori svecar – zar ih ne vidiš, tu su svi oko mene.

On pokaza gore i komandant ugleda neobičnu sliku iznad svoje glave. Celo stepenište skoro do samog brha, sve dokle je dopirao njegov pogled, bilo je ispunjeno mutantima, ženama, decom i preostalim ratnicima, čuvarima grada. Shvatio je onda zašto je grad potpuno prazan. Došli su ovamo da zajedno sa svojim gospodarom obavé čin kolektivne smrti.

– Svi smo sada ovde i spremni smo da na najbolji mogući način operemo svoj obraz. Umrećemo istog trenutka, a zatim će se sve ovo pretvoriti u pepeo. Nestaće i poslednji trag ovog grada koji smo gradili u ime naše slave.

Mark ipak nije mogao da shvati zašto toliko bezumlje i očaj.

– Silarde, ako si došao ovamo da me ubiješ, nećeš morati da to učiniš, jer ja već umirem. Moje umiranje je počelo. Vidiš li to?

Komandant klimnu glavom, a onda reče:

– Ja nisam došao da ubijem tebe. Ja sam u poteri za Gospodarom kiborga, a ne za tobom. On je kriv za galaktičke ratove. Vi ste samo žrtve njegove zavere.

– To samo izgleda tako, Markuse Silarde. Nismo mi žrtve zavere. Mi smo njeni tvorci. Mi godinama sanjamo da razbijemo Ujedinjene svetove, da sameljemo ljudsku rasu sopstvenim genima i da sastavimo naše carstvo. Kiborg tu ništa nije kriv. On je samo učinio toliko da brže propadnemo. Prodao nas je da

bi sam vladao Galaksijom. Verujem da će ga zadesiti kazna koju si mu namenio, ali treba ti dosta snage, brzine i upornosti da ga sustigneš.

– Čak i on ima šansu da preživi ako prihvati naše uslove – reče Mark.

– Kiborg i uslovi – reče Agular – kakvi uslovi?

– Dekiborgizacija.

– Dakle, isto smrt, – prošapta mutant. – Kao što bi i nama ponudio neku drugu vrstu smrti, zar ne? Ponudio bi nam da napustimo Galaksiju i odemo na svet neke usamljene zvezde, a to bi značilo nove mutacije i možda povratak u ljudsko obličje, u pravu sramotu. Izabrali smo smrt, Markuse Silarde, i ti joj sada prisustvuješ. Zbogom čoveče, i nastavi da živiš u tom jadnom i nemoćnom obliku. Još nešto, Silarde, ako sustigneš Gospodara kiborga, reci mu da nisam želeo da mu dam oružje, kako bih ga naterao da traži pravi izlaz za sebe. Smrt je izlaz i za njega.

Mutant začuta, a onda dodade:

– Zapamti ovaj naš čin, sveti čin, i ispričaj ga Galaksiji, jer ovog časa ne prisustvuješ samo smrti ovog miliona duša, već smrti svih mutanata našeg tipa u celoj Galaksiji. Ma gde bili, oni nam se sada pridružuju. Da, i kada se sve ovo s nama završi, ti moraš da požuriš za svojim plenom. I ne zaboravi, možda i tebe uskoro očekuje smrt, jer ćeš stići tamo odakle je sve počelo i gde će se sve završiti. Ostaj zbogom.

Mark je posmatrao Agulara koji je sedeo pred njim zanemio i skoncentrisan na sopstveno umiranje. Gledao je nekud kroz Marka, ali bilo je jasno da ga nije više video, jer su njegove oči ili izgubile moć vida ili su naprotiv gledale negde daleko, iza same Galaksije i vre-

mena prapočetka. Onda Mark podiže pogled i osmotri milion bića iznad sebe: vide kako su sve njihove oči usmerene u istu tačku, u lice svoga gospodara. Očigledno, zajedno sa njim umirali su i oni. Između njih stvoreno je polje umiranja – snažna, neraskidiva telepatska veza.

Kasnije je saznao da su zaista istog trenutka umrli svi mutanti istog tipa u celoj Galaksiji.

Komandantu se činilo kao da posmatra to bledo, sad već bezbojno lice pred sobom već nekoliko sati i nije znao da li je još živo ili je već mrtvo. To se nije moglo znati. Zbog toga požuri da napusti ovu građevinu, jer se moglo desiti da svakog časa nestane zajedno sa njom.

Nije se osvrnuo da vidi ono što je ostavio iza sebe, ali je znao da će mu to ostati urezano u sećanju tako duboko da neće biti nikakvog problema da se prenese na neku matricu, s koje će moći biti reprodukovano za celu Galaksiju.

Uleteo je u svoj mali transporter i digao se do Poluksa, a onda napustio atmosferu planete i zaustavio se deset hiljada kilometara iznad nje. Nije trebalo dugo da čeka: dok je ispijao prvo ledeno piće i posmatrao planetu na velikom video-zidu, shvati da se ona poput kamene lopte cepa na dva dela, a zatim se raspada u paramparčad, u oblak prašine koji će se sada razilaziti po čitavom regionu.

Bio je to kraj jednoga sveta i Mark nije osetio ni trunke žaljenja za njim. Pomislio je samo kako će za ovom planetom zažaliti njegov mišoliki prijatelj, Mali Oposum, koji je sanjao da na njoj osnuje svoje legalo.

Posle nekoliko sati predeo u kojem se nalazila mutantska planeta bio je skoro prazan: oblaci prašine već su bili na putu ka lokalnom suncu i obližnjim planetama, gde će možda izgraditi prstenove. Neka zaista nepoznata sila razorila je sve, i to sila o kojoj ni komandant Silard ništa nije znao. Jeza ga uhvati pri pomisli da su mutanti sve ovo mogli da upotrebe protiv Zemlje.

Ali on sada nije imao vremena da se bavi time: morao je da se vrati svome zadatku. Vratio se velikoj Trevorovoj zagonetki, koja se sama od sebe rešavala ili postajala još složenija.

Svaka od devet vatrenih lopti letela je svojom putanjom koja se iscrtavala na holo-projekciji, ali i na sfernom monitoru na kome su se ispisivale brzine leta i uticaj svih lokalnih gravitacionih sila kroz koje su one putovale. Mark je verovao da će posle dugog praćenja otkriti u kojoj se od njih nalazi Trevorov transporter. Njegove sonde-pratioci beležile su sve, čak i najbeznačajnije sitnice, ali se još ništa nije moglo naslutiti.

Poluks je već napustio region Monocerosa i prepustio se velikom gravitacionom talasu koji ga je nosio ka liniji zodijaka. U tom ogromnom pojasu koji su nekad u svojoj mašti stvorili astrolozi ipak su i pored poricanja astrofizičara vladale neke nedokučive sile. I svi gravitacioni talasi sa spoljnih sistema zvezda nosili su svoj prilog tom čarobnom krugu. Putnik je tu uvek mogao da susretne brodove različitih rasa i bića, da se sukobi sa iznenađenjima i opasnostima koje niko nije mogao da protumači. Nekada,

kao mlad istraživač, Mark je proveo nekoliko godina u zodijačkoj liniji i od tada je bio siguran da tamo deluju snažne sile. Uostalom, cela Galaksija puna je moćnih sila.

Dok je Poluks sporo rotirao oko sopstvene ose, putujući talasima još nepoznate vasiona, Mark je od svog računara zatražio da mu iz muzičke memorije izvuče Brandenburške koncerte Sebastijana Baha, muzičara iz davnih vremena. Bila je to njegova najdraža muzika i najbolje je upotpunjavala njegovu usamljenost među zvezdama.

A to nije bilo obično slušanje već napajanje duha, pa čak i tela, svakim tonom, svakom apstraktnom slikom i muzičkom misli. Pored toga Mark je voleo da mu računar na osnovu muzike simulira predele i uvek je verovao da mu ta stara mašina podvaljuje ili podilazi kad mu na ekranu ili u holografarskom prostoru prikazuje nepostojeće zvezdane svetove u nekom zelenkastom srebrnastom sjaju, tj. u patini vremena. Mark je bio siguran da ti svetovi postoje i da je baš na osnovu njegovog omiljenog četvrtog Brandenburškog koncerta sastavljena neka daleka Galaksija. A možda sve to i nije tako daleko, već tu blizu, u nekoj paraleli do koje je stari muzičar dospeo na neki svoj način, i opisao je u besmrtnom delu. Komandant je verovao da će jednoga dana, kad bude dovoljno slobodan, pronaći put ka svetlu iz koga je stari Sebastijan Bah izvuкао muziku.

Bilo je sjajno biti sam u svemiru i Mark je to voleo više od svega. U tome je video samu suštinu sopstvenog postojanja. Zato je obukao lako astronautsko odelo i kroz komoru za samostalni izlazak u svemir prosto iskočio u slobodni prostor. Uda-

ljio se od broda koliko mu je dozvoljavao gravitacioni zrak broda i elektromagnetsko uže kojim se, kao nekom nevidljivom trakom, čvrsto vezao za ogromnu letilicu.

Tako oslobođen i opušten u srebrnastoj tami svemira slušao je muziku koja je treperila ispod njegovog skafandra, i prateći Poluks, prodirao pogledom ka dalekim zvezdama. Uživao je u ovom slobodnom letu utoliko više što je osećao da skoro neće za nešto slično imati prilike.

Kroz mali audio kraj njegovog uha nije dopirala samo muzika, već i povremeni raporti njegovog osmatrača, koji ga je izveštavao o svemu što se događa u celom regionu kroz koji se kreću.

— Komandante! — odjednom se javi računar prekinuvši muziku koja se već po ko zna koji put ponavljala. — Na hiljadu kilometara od nas imamo jedan sasvim mali objekat.

— Šta je to?

— Ne mogu da utvrdim. Sasvim je mrtav i odbija moje pozive. Nalik je na čvrstu stenu, ali me podseća na neki dobro poznati oblik.

— Kakav oblik?

— Komandante, ne bih pogadao. Najbolje je da mu se približimo. Treba nam do njega samo dvadeset minuta.

— Zar toliko brzo letimo?

— Naravno — odgovori računar.

— Onda se treba paziti sudara.

— Da, iako letimo u istom smeru, predlažem da se okružite zaštitnim pojasom, sa dovoljno energije da odbije svaki mogući sudar.

Šta je moglo biti to što ima poznati oblik a luta zodijačkim pojasom, mrtvo i čvrsto poput stene? Znao je da se duboko u vasioni često može naići na potpuno nezamis-

live predmete koji su ostali kao posledica havarije neke letilice, ili su jednostavno ispali iz ruke nekom astronautu. Usmerio je svoj pogled u pravcu leta prateći povremeno odbrojavanje računara koji je merio udaljenost od objekta.

— Još samo pet stotina metara!

— javi računar.

»To je skoro nadohvat ruke«, pomisli Mark i pruži ruku.

U tami kroz koju su leteli ništa se nije moglo videti, pogotovu ne neki minijturni predmet, ali komandant je osećao da će on uskoro izroniti iz tame, osvetljen blještavim svetlom Poluksovog omotača. I evo ga, već je tu, pružena ruka se pomeri malo udesno i sustiže ga. On je još jedan minut putovao ispred nje, a onda ga ona zgrabi i Mark samo što ne kriknu od iznenađenja. Ono što je video nije bilo za verovanje. Neverovatno je sasvim blaga reč. Bilo je to užasno, somnambulno, stvar za ludnicu.

Mark je daleko u svemiru, na skoro dve stotine svetlosnih godina od Zemlje, uhvatio rukom fosil velikog morskog puža nalik na nautilusa. Bio je potpuno zbunjen time, ali ga nije ispuštao; stavio ga je u torbu za pojasom i istog časa požurio da se vrati na brod.

Za nekoliko minuta već se kroz komoru provlačio u brod i skoro otrčao do komandne sale. Sve vreme držao je u ruci veliki crvenkasti okamenjeni fosil morskog puža, koji je sada u njegovoj ruci imao pravu težinu. Stavio ga je na svoj komandni pult i otišao da se presvuče.

Nije još mogao da dode k sebi, jer je to bilo nešto van pameti — zaista potpuno nestvarno. On je u životu imao prilike da naiđe na različite fosile, sa raznih planeta i sistema,

ali oni su se uvek nalazili u muzejima i sredenim zbirkama, ili pak na nekom neistraženom terenu. Nikada nije čuo da neki fosil slobodno luta vasionom. Pogotovu ne neki od onih što liče na fosile amonita sa njegove rodne planete. Želeo je da ga odmah ispita i da bude siguran u to. Bilo je važno utvrditi da li je fosil sa Zemlje, a tek onda pokušati da se razume kako se našao u svemiru, na njegovoj stazi.

Dizao ga je nekoliko puta ispitujući njegovu težinu, zagledao ga sa svih strana, a onda glasno izgovorio:

– Besmisleno!

– Ako smem da pitam, komandante, šta je besmisleno? – javi se Poluksov računar.

– Ovo, – reče Mark i postavi fosil na okruglu senzorsku ploču iznad koje je blistalo oko kamere kojom se služio računar.

– Je li to objekat koji ste pronašli u svemiru?

– Da.

– Stvarno je besmisleno.

– Znaš li šta je to? – upita Mark misleći da njegov računar nikako ovako nešto ne može da prepozna, jer jednostavno takva znanja nisu nikada ugrađivana u njega – arheologija i paleontologija su oblasti kojima su se bavili računari specijalisti.

Međutim, Mark se prevario, jer je ubrzo imao šta da čuje.

– Ako želite da znate, ova stvarčica zove se amonitus triplikatus, varijanta banatica, fosil puža koji je živio pre otprilike 400 miliona godina u moru zvanom Panonsko. Ova vrsta bića izumrla je zajedno sa morem koje je vremenom, uz pomoć reke Danubius, pretvoreno u slatkovodno jezero.

– Jesi li siguran? – upita Mark.

– Naravno, komandante, ja nikada ne dajem pretpostavke.

– Ali, otkud ti ovo znaš?

– Radi se o jednoj greški. Vama je, davno, centralna biblioteka isporučila kristalne memorije iz paleontologije umesto iz paleografije. Vi ste otkrili grešku i vratili im kristal, ali ja sam ga već bio memorisao a vi to niste izbrisali. I u toj memoriji nalaze se svi ovi podaci.

– Daj da to vidim!

– Naravno, imaćete to odmah na monitoru za čitanje ili u nekom od arhaičnih oblika, kao što su knjige i svitci.

Mark nije ništa rekao i na monitoru se pojavila serija slika sa objašnjenjima. Konačno, računar sam zaustavi projekciju kod jednog fosila i uveća je, izdvojivši jedan, tako što je mali broj ispisan na njemu okružio crvenim.

– Ovaj je isti kao... – započe Mark, a onda samo što ne vrisnu od uzbuđenja, jer je na snimku bio ispisan broj 178/74. Bio je to broj koji se nalazio na fosilu što je stajao pred njim.

Sada je postalo sve još komplikovanije i lude, jer se zatvorio jedan apsurdni krug iz koga, izgledalo je, nema izlaza. Izgledalo je da je i računar zbunjen.

– Komandante, – rekao je, a Marku se učinilo da zamuckuje – to je stvarno besmisleno, ali siguran sam da ipak mora postojati neko objašnjenje.

– Postoji, ali sumnjam da ćemo do njega ikad doći. –

– Nikad se ne zna – reče računar, – vi ste uvek tako govorili. Ako bismo ovu stvarčicu podvrgli čitaču, siguran sam da bi mogao da otkrije bar deo njene tajne.

– Da, ali gde nam je čitač? – upita Mark.

– Možda bih ja mogao nešto da učinim, ako stavite fosil pod vibraciju ultrazvučnu kameru. Mogao bih da pročitam stvari iz njegove nedavne prošlosti.

– Koliko možeš prodreti u prošlost tom svojom kamerom?

– Ne znam, to zavisi od predmeta, ali siguran sam da bih otkrio najmanje godinu dana kretanja fosila. Ako bih ga podvrgao jačem tretmanu, razbio bi se.

– Onda pokušaj – reče Mark i postavi fosil u malu komoru u kojoj se nalazila vibraciona kamera za čitanje dubinskih svetlosnih otisaka. – Koliko ti treba da završiš operaciju?

– Najviše jedan sat.

– Dobro – reče Mark, – za to vreme ja ću pogledati građu o amonitima koju si počeo da mi pokazuješ, ali bih voleo da mi isporučiš knjigu iz koje je naš fosil.

I dok se računar bavio fosilom, pokušavajući da pročita bar nešto iz njegove nedavne prošlosti, koja je bila smeštena na samoj površini ili u poslednjem sloju naslaga, Mark je držao knjigu koju mu je isporučio štampač.

Bila je to tanka knjižica, štampana na četvrtini, i nosila je naziv »Amoniten von Banate« von Johann Kudernatsch, Wien, 1852. Bio je to kratak članak o amonitima sa četiri velike table, a na poslednjoj nalazio se njegov fosil, ne fotografisan već iscrtan rukom, graviran u bakru od strane nekog Bolcea. Zaista, kakav apsurdni krug?

Imao je pred sobom sve i ništa. Sad je znao odakle potiče fosil, koliko je otprilike star, ko ga je opisao i iscrtao, ali njega to nije zanimalo, niti je to bilo najinteresantnije. Želeo je da zna kako je dospeo u svemir, na dve stotine svetlosnih go-

dina od Zemlje. Pitao se da li će to ikad saznati.

I tog trenutka shvatio je ono što su neki skeptici nazivali besmislenošću postojanja. Ponovo uze fosil u ruke, izvali se u svoju fotelju i zagleda se u monitor koji je pokazivao zvezdani svemir što ga okružuje. Ali on te zvezde i nije video; samo je osećao taj drevni predmet u ruci čiji je život prekinut pre pola milijarde godina, ali koji je ipak, napustivši utrobu zemlje, našao načina da se dokopa zvezda. Pitao se nije li na neki način ovaj fosil ipak živ, ne oseća li i on prostor oko sebe i ne razume li ga bolje od njega samog, iako bi uskoro baš on trebalo da sedne na mesto najmuđrijeg u Galaksiji. Ovaj puž od pola milijarde godina, međutim, zna više nego iko živi i čak više kazuje, ako je nemuš i hladan. Njegova mudrost oseća se u ruci. On čoveka obespokojava, ali mu pruža i nadu. On je garancija svestremenosti i neuništivosti, kao što je i dokaz prolaznosti. Mark Silard, prozvan čovekom singulariteta, putnikom i poznavaoцем svestremenosti i sveprostora, osećao se dobro iako nije mogao da to iskaže rečima.

Za to vreme Poluksov računar završio je svoje istraživanje i kratkom muzičkom frazom pokuša da na neki način probudi svoga komandanta iz zanesenosti u koju je upao. Tek posle treće najave, Mark reče:

– Dobro, dobro, čujem te!

– Imam kratku sliku za vas i ona će možda biti zanimljiva. O samom fosilu ne kazuje skoro ništa, znam da to niste ni očekivali, ali kazuje mnogo više o nečemu drugom što će vas interesovati. Sve ostalo što se nalazi u njemu možete dobiti od Mesečevog čitača, koji je jedini u

stanju da proдре do srži svake stvari, do prve ćelije koja je izgrađena. Kada se budemo vratili, i to ćete uraditi.

– Ako se ikada budemo vratili, pomisli Mark, a glasno reče:

– Daj to što imaš!

10

Na monitoru čitača isprva se nije videlo ništa. Sred tame naslućivalo se samo neko udaljeno sazvežđe i brod koji se udaljava. Mark je odmah shvatio da je to Poluks, jer je projekcija išla unazad, pravo ka tami iz koje je fosil izronio. Slika je putovala u prošlost. Posle tame koja je opet nastala, na ekranu se pojavio niz linija koji je trajao skoro čitav minut.

– Kakve su to linije? – upita Mark.

– To je ubrzana projekcija Oriona. Te dve snažne linije su Rigel i Betelgez. Isečak projekcije možete videti na pomoćnom monitoru.

Bio je to zaista Orion, koji se sada jasno video na malom izdvojenom monitoru.

– Komandante, – javi se računar – ja bih da ubrzam projekciju, jer sada se čitavih nekoliko sati ništa ne može videti, a onda postoje još dve interesantne pojave koje će vas sigurno uzbuditi.

– Ne znam o čemu govoriš? – reče Mark.

– Videćete ponovo vaše stare prijatelje i poznanike. Podsetiće vas sigurno na neke od slavniх podviga koje ste učinili.

– Da vidimo.

Slika na videu sada je ubrzana toliko da je samo srebrnasto treperila. Mark se pitao nije li možda njegov računar nešto propustio, ali je bio siguran u njegovu analizu. Uostalom, sada je morao da mu se pre-

pusti, pošto nije bilo vremena da sve sam precizno pregleda.

– Ovo što će se sad pojaviti predstavlja susret koji je fosil imao pre petnaest sati i koji je trajao pet minuta. Slika će sada biti usporena na realno vreme.

Iz tame je odjednom izronio ogroman objekat koji je za trenutak pokrio skoro ceo video-zid. Nije se mnogo razlikovao od mrkle tame beskrajnog svemira, ali su ipak neki delovi na njemu blistali plavkasto, kao da je na njima iskrila energija.

Odmah je shvatio o čemu se radi. Bio je to zaista stari Markov poznanik, s kojim se susretao na desetine puta: ogromni satelit-lutalica, ukleta olupina čuvene Galiје, kôjom su ljudi na kraju druge tehnološke ere pokušavali da se domognu zvezda i izmaknu iz Sunčevog sistema, a onda doživeli havariju. Otada, skoro dva milenijuma, luta svemirom ukleta Galiја, noseći tajanstvenu i nedokučivu priču o sebi. Oko nje se dogodilo mnogo neobičnih stvari. Zaposedana je od različitih bića i duhova, poslužila je u mnoge monstruozne svrhe, ali i za zabavu. Njome su plašili decu pred spavanje, ali i vrhovne savetnike kad bi ih promovisali na čelo Ujedinjenih svetova.

Bila je neko vreme prestona dvorana Malog Oposuma, skrovište razbojničkih Hamlinosa, leglo paukova, ali, i pored svih neverovatnih događaja koje je imala, o njoj je bilo još više legendi, priča, video i holo-storija i različitih zabavnih igara.

Međutim, za Marka Silarda ona je bila i više od toga. Bila je ona tačka s koje je jednom pošao ka svevremenu i sveprostoru, i dostigao sam svoj prapočetak i svoj kraj.

Ali, isto tako, ona je uvek mogla da bude klopka iz koje se više ne izlazi kada se jednom u nju dospe.

Površina ogromnog satelita bila je već sva izbušena udarima asteroida i meteorita, ali i plutunima neutronske i fotonske oružja i nuklearnih bombi. Na nekim mestima zjapila je unutrašnjost sa svojom tamom, ali se na mnogima sjajila glatka površina pisti za sletanje, koje kao da su ostale nedodirne.

Kad god bi se pojavila na Markovoj stazi, to je imalo neko posebno značenje. Bila je neka vrsta predskazanja. Posebno u ovom vekovnom sukobu sa kiborgom, – u svakom od ratova imala je neku svoju ulogu. Da li će se to dogoditi i sada?

Mark se pitao je li sad napuštena ili je naseljava neka opasna sila koja sred tamne unutrašnjosti čeka u zasedi.

Pet minuta je prošlo i fosil je opet putovao ka tami. Slika se menjala, vreme prolaska se ubrzavalo do sledećeg važnog susreta, od koga Marku zadrhta srce.

Iz tame se sada približavala svetloplava kugla, veselo trepereći, tako da se Marku činilo da čuje muziku koju ona ispušta. Išla je pravo prema objektu koji je upijao njenu svetlost.

Bilo je to jedno od onih čudnih energetske bića ili pojava koje se u Galaksiji nalaze još od vremena ratova za Andromedu 17 i otada je skoro ne napuštaju, već nastavljaju da kruže njome i kao da beleže, posmatraju i pamte sve što se u njoj događa.

Mark se toliko puta susreo s njima, kao da su neprestano bile na njegovom putu, ali nikad nije uspeo nijednu da dodirne. Uvek su izmicala svakom njegovom pokušaju da

im se sasvim približi, iako su, izgleda, bile zainteresovane za njegovu sudbinu. Ponekad su mu omogućavale da prodre u druge paralele i svetove, da sklizne pored kolapsirajućih zvezda, da izbegne neprijatelje... Jedini čovek koji je s njima uspostavio pravi kontakt bio je njegov otac, Petrus Veliki, čije je čulo kontakta sa vangalaktičkim bićima i bićima drugih paralela bilo razvijeno do savršenstva.

Ne bi bilo čudno da je i on sada u blizini.

Pojava plavih bića predstavljala je za komandanta Silarda znak da se zbivaju značajni događaji: njegov obračun sa kiborgom Trevorom privukao je i ta nedodirljiva bića.

Posmatrao je kako se plava kugla približava, kako pokriva svaki milimetar monitora, što je značilo da ide pravo na fosil amonita. I nije ga samo dodirнула, već ga je uvukla u sebe, obuhvatila svojim zvezdanim tkivom, svojom plavom svetlošću.

Na velikom videu sada se moglo videti kako fosil tone kroz tanku opnu plavkaste svetlosti i odjednom se videla samo unutrašnjost plave zvezde. Iznutra ona više nije bila plava, već samo tonirana plavo i sastojala se od ćelija i komora, ispunjenih slikama i različitom treperavom svetlošću. Puž je putovao kroz unutrašnjost velike svetlosti i bezbojnih slika sazvežđa, zvezda i planeta koje su blještale svojim raznobojnim ogrtačima. Marku se učini da u istom trenutku vidi milijarde svetova, sve što postoji u Galaksiji, sve što se događalo i što se događa. Shvatio je da je to priča koju plavo biće može da ispriča o svojoj poseti Galaksiji.

Ugledao je odjednom kako se približava Andromeda 17, veliki veštački svet na putu ka M31, a onda odjednom shvati da se oko sistema odvija bitka koju vode dva džinovska broda, Poluks i Kastor, i još hiljade drugih brodova protiv krstarica Kiborga, Gila i Mutanata.

Slika je zatim nestajala i pretvarala se u nešto drugo, u Planetu opčinjenih, u veliki tamni svet Tanatosa, u vatreni pakao Perseja.

U jednoj ćeliji ugledao je svetlost rodne planete, kako jednim svojim delom nestaje iza Meseca. Zatim je ponovo ugledao svoj brod kako putuje ka močvarnim planetama.

Video je i sve, mračne svetove paralela koje izumiru i svetloplave onih koji se rađaju, u nekim komorama prepoznavao je duboku prošlost, vreme prapočetka sveta i vrtloge oblaka nad mladom Zemljom.

Onda ugleda kako se oblaci razilaze i ukazuje se beskrajni plavi okean obasjan Suncem. U daljini se nazirao zeleni kontinent i njegove planine pokrivene kapama belog snega.

Tada se nad tim predelom kao ni iz čega pojavi ogromni crni objekat. Izgledalo je kao da je probio nebo. Mark prepozna kiborgov brod koji je jurio ka površini okeana. Dodirnuvši vodu on izazva stravičnu eksploziju i vulkan vode, blata i stena podiže se do samog neba, a talas krenu da potopi kontinent. More je vrilo i gorelo od pražnjenja ogromnog reaktora koji je nestao u muljevitom dnu Atlantika. Imao je pred sobom dokument o prvom delu svoje pobede nad Trevorom.

Slika se sada polako menjala, a onda se ubrzala: fosil je izlazio iz

svetlosti energetskog bića, koje se već udaljavalo ka svemiru.

Pitao se kome te velike plave kugle, putujući Galaksijom, sakupljaju slike svetova i događaja. Da li nekim budućim osvajačima i gospodarima ili prijateljima koji se spremaju da dođu. Da li će građa koju pokupe poslužiti za uništenje galaktičkih vrsta i zvezda ili za razonodu i zabavu. Ta spokojna bića ili objekti mogu imati različita značenja, i ko zna hoće li se ikad saznati kakva.

Pratio je pogledom ovu koja je polako bleдела i uskoro sasvim nestala sa ekrana. Ekran je uskoro zatamneo i računar se javi:

— Komandante, gotovo je: više se ništa ne može videti. To je sve što sam mogao da izvučem iz fosila. Ovo poslednje što ste videli pripada desetom danu, a onda sve do jedanaestog meseca nema ničega.

Bilo je uzbudljivo i ovo — reče Mark. — Više nego uzbudljivo. To što si zapisao biće neizmerno blago za naš svet.

— Možda, komandante, ali ne zaboravite šta će tek iz fosila izvući Mesečev čitač, koji će prodreti u njega do poslednjeg atoma. On će ispričati priču o postanku sveta.

— Ta priča nam je donekle poznata — odgovori Mark. Mene više zanima priča kako je on dospelo u svemir. To će biti priča koja će, siguran sam, uzbuditi i najledenija srca.

Mark je onda začutao i pokušao da se skoncentriše prateći na holo-projekciji kretanje kiborgovih zagonetki. Putovale su i dalje kroz savezda, razilazile se svaka na svoju stranu, ali, izgleda, više nije bilo tako. One se više nisu razilazile već kao da su u blagom luku pokušavale da zatvore svoju putanju. Nije

znao je li to samo optička varka koju izaziva gravitacija udaljenih zvezda ili je stvarno tako. U svakom slučaju, ako su počele da se približavaju jedna drugoj, znači: postoji tačka u kojoj će se susresti.

Ali gde je ta tačka i šta tamo treba da se nalazi? Da li je tamo kiborgovo gnezdo ili neki konačni izlaz? Očekuje li ga tamo neka nova sila s kojom će se ponovo napasti Atlantis?

Bilo je milijardu mogućnosti i komandant Silard je znao da je besmisleno razmišljati o njima: treba ići do kraja. Tamo, na samom kraju, na mestu susreta, odlučiće se igra koju je započeo pre jednog veka u svetu Andromede 17. Rat koji je onda započeo nije nikad prekinut, samo je produžavan, bitke su odlagane, birano je novo oružje, upotrebljavana nova lukavstva, ali cilj je ostao isti – uništiti neprijatelja!

11

Mark je bio zagledan u holo-projekciju koja se odvijala u mutnoplavom kubusu, isečku svemira kroz koji su, kao neki zlatni konci, bili provučeni zraci koordinata. Male zelene tačke koje su se kretale između tih linija predstavljale su Poluksove sonde-pratilice koje su sledile Trevorove zagonetke. Velika crvena tačka u podnožju projekcija pokazivala je umesto na kome se nalazio Markov brod. Zagledan u projekciju, Mark pokuša da zamisli tačku spajanja kiborgovog kola, ali je video da će se to, po svoj prilici, desiti van regiona Galakcije. Na to pitanje računar mu je brzo dao odgovor:

– Ovo što ću vam odgovoriti moj je proračun, ali moram priznati da ne mora biti tačan, jer se tačka u

kojoj bi trebalo da dođe do spajanja nalazi u prostoru kontinuuma, pa se ne može računati po pravilima na koja sam ja naučen.

– Gde pretpostavljaš da će to biti?

– Pogledajte sad nešto proširenu projekciju – reče računar.

Slika u holo-kubusu se promeni, pomeri se tako da se izvan tamnoplave boje koja je označavala granicu Ujedinjenih svetova, pojavi crna boja slobodnog svemira u kome su bile označene samo neke zvezde i Mark odmah zapazi da su sve one poredane u skoro pravilnu elipsu koja se sužavala. To ga je na nešto podsećalo, jednom je već video ovu projekciju.

– Ovo me na nešto podseća – reče.

– Sigurno. To je legendarni Zamajac zvezda, komandante. Čuli ste za njega?

Bilo je to jedno od mesta kud se nije putovalo, gde brodovi galaktičkih naroda nisu imali šta da traže, jer se nikad nisu mogli vratiti odande. Bio je to nedostupan region, ne po nekim zabranama već po svojoj prirodi, jer tu se sve završavalo kao što je nekada sve i počinjalo.

Verovalo se da je Zamajac zvezda tačka odakle je Galaktička masa izašla i ceo sadašnji region ispunila zvezdama i materijom. Odatle se zavrtila celokupna zvezdana masa i rasula se po ogromnom prostoru od trenutka praska kad se razbila opna nad Zamajcem pa do rođenja čoveka.

Naravno bilo je teoretičara koji su tvrdili da to mesto nije Zamajac zvezda, da je tu obična crna jama – posledica nekog kolapsa, a da se Zamajac nalazi u samom centru galaktičke mase.

O tome je bilo besmisleno raspravljati, jer se još niko nije uspeo približiti niti Zamajcu zvezda niti centru Galaksije. Ali ako se Galaksija rodila na ovome mestu, bilo je pitanje zašto se sad vraća k njemu, jer su se okolne zvezde, kao na ivicama nekog levka, polako vrtložile ka centru Zamajca. Višegodišnja osmatranja pokazuju da se sve zvezde po nekom redu polako svrstavaju ka toj stazi, ali nijedna od njih, otkad se ta posmatranja vrše, još različita došla ni na sto svetlosnih godina blizu. Naravno: to nije nikakav dokaz, jer zvezdama predstoje još milijarde godina, a u tom vremenu smeniće se mnoge vrste posmatrača, a da one neće sve promaknuti kroz taj galaktički pupak.

Iako se odavno ne veruje u pulsiranje svemirske mase, ipak se nije mogla opovrgnuti činjenica da postoje mesta gde se između crne i bele jame, pupka Galaksije ili Zamajca zvezda, kao u dvostrukom telu peščanika vrši razmena mase dva svemira – jedne galaksije i njene antigalaksije. Ipak, eksperimentalnih dokaza nije bilo, jer se tamo nije putovalo, iako se još tvrdilo da se na samom dnu nalazi opna koju su, ne zna se zašto, nazivali horizontom događaja, granicom između dve večnosti. Nije se moglo tamo putovati, jer je sila privlačenja tu imala svoj red dole se moglo spuštati samo putevima spirale, obalom džinovskog levka. Sa te staze nije bilo povratka: moglo se samo tonuti. Tu su prestajali svi zakoni energije i vremena.

Trevor, gospodar kiborga, izabrao je to mesto da bude uništen ili da, možda, nađe izlaz ka jednom

sasvim drugom, nedostižnom svetu. Ili je, možda, postavljao zamku svome neprijatelju.

To je sada bilo i Poluksovo odredište. Iako je to odredište sad bilo udaljeno nekoliko miliona parseka, ipak se taj put mogao prevaliti nadsvetlosnim letom ili letom kroz hiper-svemir za kratko vreme. Mark je osećao da to može biti putovanje bez povratka. I zbog toga je želeo da odmah izbegne ogromni prostor od nekoliko milijardi zvezda i miliona sazvežđa kroz koje se treba probiti. Let kroz hiper-svemir nemoguće je izvesti, jer bi se izgubio kontakt sa sopstvenim sondama; let nadsvetlosnom brzinom odneo bi mu sve količine energije potrebne za poslednje trenutke kada se bude borio sa silama Zamajca.

On mora odabrati lakši put, na kome neće izgubiti mnogo energije, a još manje vremena, jer mu je i vreme limitirano. Znao je da postoji jedan način koji nikada nije prihvaćen niti je teorijski dokazan, iako je takav let obavljen. Bio je to let kroz gravitacijski vakuum, jednu od onih žila, ili, popularno nazvanih, crvotočina i mehura, u kojima su prestajale sile galaktičke gravitacije. Tu su vladale sile neke praiskonske gravitacije, koja je držala samu prazninu da se ne raspadne.

Ljudima i ostalim bićima Galaksije dugo je trebalo da saznaju kako ipak postoji apsolutni vakuum, gravitacijski vakuum; on nije samo stvar nečije imaginacije ili teorije želja. Bio je to prostor u kome nije delovalo ništa, a u kome nijedno telo nije stvaralo nikakvo gravitacijsko polje. Bilo je to apsolutno ništa!

I to je negirano, jer se smatralo da je i ništa nešto. Bila su to zama-

javanja teoretičara. Onda je sve palo u vodu kad se jednoga dana odnekud pojavio mali smešni grbavko koji je tvrdio da je došao sa sveta Neol. Njegova rasna pripadnost nije bila poznata, nije čak utvrđen ni sastav njegovog organizma, nije se moglo primetiti da diše, nije jeo a imao je gomile smešnih osobina i nastranosti, ali to nikoga nije uznemiravalo.

On je izneo teoriju o apsolutno praznom. O prostoru u kome nema ničega sem prašine fotona. Bila je to neka zamršena teorija, vrlo nejasan zakon, a matematika kojom je on iskazan još besmislenija. Ipak, nečega je bilo u tome, jer sprava na kojoj je doleteo do Zemlje bilo je telo koje se kroz običan svemir ne bi moglo maknuti ni pola milimetra. Bila je to krhka igračka sastavljena od nečeg što je nalikovala bambusovim letvicama i staklenih vlakana, sa pogonom koji nije vredeo ni pet para i podsećao je na dečje igračke na navijanje koje lete po sobi. Međutim, ta letilica imala je čudnu spravu, koju je čovek s Neola nazvao galaktičkim jezikom – libelom kontinuuma. To čudnovato telo omogućavalo mu je da pronalazi apsolutni vakuum, gravitacionu prazninu, i da se njome kreće neograničenom brzinom. Naravno, niko mu nije verovao, ali kad je prihvatio da leti od Meseca do Mizara, i to i učinio za nekoliko minuta, merač gravitacijskog polja koji su mu predali nije pokazivao da je bilo dodira sa gravitacionima. Morali su da mu veruju, ali su se obradovali kad je uskoro nestao.

Jedini čovek koji je uspostavio sa njim malo bolji kontakt bio je Mark. On ga je prihvatio i proveo kroz mnoge zemaljske i Mesečeve laboratorije i pokazao mu mnoga do-

stignuća galaktičkih naučnika. Ali to nije mnogo vredelo, jer neobični stranac s Neola ništa nije razumeo. Jednostavno, njegovo shvatanje stvari bilo je sasvim drugačije. Svrha mnogih uređaja činila mu se potpuno besmislenom i nepotrebnom i čudila ga je.

Nije razumeo čak ni svog domaćina, iako se baš oko toga najviše trudio. Jedino zadovoljstvo koje je imao bili su razgovori sa blizancima Silard, čija ga je nerazumljiva matematika kontinuuma oduševljavala, jer, tvrdio je, dokazuje ono što su matematičari njegovog sveta tek počeli da naslućuju kao problem. Naravno tek to je bilo apsurdno.

U znak zahvalnosti za poverenje koje mu je ukazano i prijateljstvo na koje je naišao, čovečuljak sa Neola ostavio je Marku jednu libelu kontinuuma i pokazao mu kako da se njome služi. Bio je vrlo jednostavan, čak primitivan, postupak kojim se ona stavljala u funkciju i otkrivala najbližu crvotočinu ili gravitacijski mehur. Ali, sve je ostalo na tome što su jednom zajedno oprobali tu spravicu na Poluksu i, na zadovoljstvo računara koji nije mogao da razume taj let, za nekoliko trenutaka dostigli samu ivicu galaktičkog prostora i vratili se nazad.

Čovečuljak se vratio na svoj Neol za koji niko nije mogao da zna gde je, niti je on sam umeo da to objasni, a Mark je spravicu sklonio u jedan od svojih ličnih sefova. Nije imao potrebe za njom, jer mu je moćni brod bio sasvim dovoljan da savlada sve prepreke koje su se do sada isprečile pred njim.

Sad je, međutim, situacija bila sasvim drugačija i on je rešio da se posluži libelom kontinuuma, kako bi savladao vreme i prostor koji su

sada bili pred njim. Izvadio ju je iz malog pretinca gde se nalazila spakovana u kutiju od hitinskog omotača jedne džinovske bube, obložena mahovinom kao skupoceno jaje retke ptice. I ličila je na nojevo jaje, skoro sasvim okruglo i pomalo providno.

Bila je to libela kontinuuma. Mark je uze u ruke i oseti izvesnu nesigurnost dok ju je držao u šakama; osećao je kako se u njoj preliiva neki teški tečni metal, a kapi zlatnog ulja lutaju tražeći uporište. Činilo mu se da pritisak i pomeranje tih kapi menjaju težište u njegovom sopstvenom telu i da ga hvata vrtoglavica. Za trenutak, nije se mogao setiti ni kako se to čudo koristi, ali kad je pod prstima osetio neke neravnine, seti se da se libela preko njih povezuje sa računarom za upravljanje brodom i holoprojektorom. Mark, kao ni njegov računar, nije voleo sprave kojima se služio a da ne zna način njihovog funkcionisanja, ali bio je često primoran da to čini, jer je posedovao nekoliko takvih predmeta, koji su za njega ipak bili od neocenjive vrednosti. Uostalom, i ljudska civilizacija upotrebljavala je dosta takvih alatki i uređaja koje su napravile Gile, Albinoi ili neke druge živote.

Iako je to spadalo u neku vrstu tehnološke jeresi, Mark nije bio puritanac. On se nije libio da upotrebi sve što je moglo poslužiti da se postigne važan cilj. Sad je imao najvažniji cilj u svome životu.

Postavljanje libele kontinuuma podsećalo je na primitivnu igru ili starinsku večernju seosku zabavu iz predtehnoloških vremena. Mark se držao postupka koji mu je pokazao Neolac. Stavio je jaje libele na okruglu veliku senzorsku ploču iznad pulta i isključio njene sen-

zorske veze. Onda je, pomoću dva kalema žice kroz koje je pustio struju, stvorio elektromagnetsko polje, u kome je jaje počelo polako a onda sve ubrzanije da se vrti.

– Komandante, mislite li vi to ozbiljno? – upitao ga je računar koji je sve posmatrao okom svoje kamere.

– Naravno, mladiću, tako se to radi. Zar se ne sećaš da nam je to pokazao onaj smešni čovečuljak?

– I vi ćete tu glupu spravu uključiti u moja kola komandi i memorije.

Mark je znao da se računar, iako je samo mašina, oseća povređenim što će obavljati zadatke koje ne razume u potpunosti, jer će koristiti za njega neprihvatljive i nerazumljive zakone, koji nisu svojstveni njegovoj moždanoj masi i logici rada. Ljudi su usavršili i ovu generaciju računara, ali im još nisu ulili nimalo iracionalnog shvatanja sveta. To verovatno, nikad neće ni uspeti, jer to više ne bi bili računari već graditelji haosa.

– Mislim da nema razloga da se uzbuđuješ – reče Mark; – budi siguran da će nam ova igračka omogućiti da se domognemo puteva koje sami nikada ne bismo pronašli.

– Daj bože – promrmlja računar nekim tuđim glasom.

Mark se trže. Bilo je to izgovoreno glasom koji ga je na nekoga podsećao.

– Šta si to rekao? – upita brzo.

– I čiji je to glas?

– Rekao sam »daj bože«. Zar ste zaboravili taj glas?

– Ne, nisam ga zaboravio, ali se više ne sećam čiji je.

– Bio je to glas sjajnog čoveka koga ste voleli. Zar se ne sećate iskušenika Flodora sa planete Atos.

Onog što je s vama leteo do Sunca, a posle, kad je naučio igru Galaktička staza, predao se kocki i postao svetski prvak u igrama karata.

– O, da, – seti se Mark – tačno. On je često govorio »daj bože«, čak i kad se odrekao svoga boga.

– Da, uvek kad nije bio siguran u nešto, izgovarao je te reči.

– Znači, ti sumnjaš da će nam ova spravica pomoći da se domognemo tajnih staza kroz Galaksiju?

– Ja ne znam da sumnjam – odgovori računar. – Ja sam ipak samo mašina koja pamti, beleži i zaključuje na osnovu neke logike.

– Zaboravio si još nešto, – reče Mark – ti si i mašina koja izvršava. Zato, poveži se odmah sa libelom, makar te to i vredalo.

– Razumeo sam, komandante. Povezujem se sa libelom kontinuumu.

Tanki laserski trak dodirnu metalno jaje koje se sve brže vrtelo pod uticajem elektromagnetskog polja. Teška ulja polako se raspoređuje u unutrašnjosti. Mark je posmatrao kako se ceo proces odvija i kako se libela polako izdiže sa ploče i, lebdeći u vazduhu, postiže takvu brzinu da se više nije primećivalo nikakvo kretanje. Samo se osećalo lako električno pražnjenje. Na velikoj trodimenzionalnoj projekciji Galaksije, koju je sada projektovao video-zid, Mark ugleda kako se polako iscrtavaju ljubičaste linije. Bile su to crvotočine, tuneli iz beskraja u beskraj, koji su se međusobno ukrštali i gradili mehure i sifone – prostor bez gravitacije: staze nepoznatih sila koje su njima putovale kroz našu Galaksiju ili je odatle osmatrale.

Mreža crvotočine pružala se u svim pravcima i dodirivala regione

svih glavnih svetova i svih ključnih tačaka Galaksije, ali je ipak imala samo jedan ulaz i izlaz. To je bilo i logično, jer prema beskraju koji se pružao u svim smerovima kontinuumu, Galaksija je bila toliko mala da je do nje dovoljna samo jedna staza.

12

Kroz tu zamršenu mrežu između zvezda, oblaka prašine i lutajućih smrti trebalo se probiti do Zamajca zvezda, gde je po pretpostavci računara ili, bolje reći, po proračunu, trebalo da se zaustavi kiborška energetska lopta. Trebalo je zato odabrati stazu u složenom lavirintu kojom će se Poluks domoći cilja.

Mark za trenutak suzi zenice, kako bi lakše odredio pravac kretanja, ali nikako nije mogao da pronade stazu koja bi bila najpogodnija. Rešio je da sve prepusti svome računaru koji je najverovatnije već imao pravo rešenje, jer on sve ovo nije posmatrao kao optičku igru, već je znao sve dužine staza i preseke galaktičkih zavoja.

– Komandante, u stanju sam da vam predložim stazu – reče najzad mašina.

– Imam utisak da si se odlučivao nešto duže nego obično – odgovori Mark.

– U pravu ste, ali ovo je bio posao u koji baš nemam poverenja. Vi znate, ja ne volim da se bavim stvarima čiju suštinu ne poznajem.

– Verujem, momče, ali tu se ništa ne može. Video bi tek da si slučajno na mome mestu. Shvatio bi koliko je ljudski život ispunjen nelogičnostima.

– Primetio sam to – odgovori računar. – Ja i ne pokušavam da vas razumem.

– Je li? – reče Mark. – Pokaži mi svoj predlog, pa da krenemo.

Veliki video-zid za trenutak dobi novi ton, pretopi se u tamnozeleno srebro na kome behu iscrtani cela Galaksija i mreža crvotočine i tada kroz sve to poče da se iscrtava jedna zlatna linija. Predstavljala je stazu kojom će se Poluks spustiti do Zamajca zvezda. Mark je pratio brojeve koji su se ispisivali čas sa jedne čas sa druge strane staze i prepoznavao u njima zvezde i zvezdane regione kroz koje će i pored kojih će proći. Njegova buduća staza skretala je sad ka Polari, zatim ka Mizaru, pa ka svetovima Lacerte i, u jednoj pravoj liniji, sve do veštačkih svetova Andromede, oko kojih je pravila dvostruku petlju, a onda, nigde ne skrećući, stizala do zvezde Laonardo, kiborške kraljevine. Od zvezde Laonardo do Zamajca zvezda trebalo je kroz halo Galaksije proći prostor od milijardu parseka da bi se stiglo do Zamajca zvezda.

Marku se činilo da ova staza mnogo obilazi i da u mreži crvotočina postoji mnogo više prečica, i nije mu bilo jasno zašto je računar baš nju odabrao.

– Znam da vas ovo zbunjuje, komandante, ali odabrao sam stazu koja će vam najviše odgovarati, jer sam želeo da još jednom prođete kraj nekih mesta na kojima su se odvijali važni događaji u vašem životu. Mnogi od tih događaja ući će u istoriju Ujedinjenih svetova i razumnih bića, a vi ste ih gradili i obeležili svojim veštinama i umom. Znam, pitate se nećemo li izgubiti suviše vremena.

– Upravo na to i mislim – reče Mark.

– Zar ne znate da je kretanje kroz prostor u kome nema gravitacijskih sila konstanta, nešto kao brzina svetlosti. Bar tako je tvrdio

čovečuljak sa Neola, a to znači da bi nam putovanje do cilja, svejedno kojom stazom išli, uvek trajalo isto vreme. Naravno ako to funkcioniše, a ne vidim zašto ne bi kad već sve ostalo ide kako treba.

– Sad se sećam – odgovori Mark, – momak je govorio da u prostoru crvotočina nema vremena, jer da postoji – nikada se ne bi moglo putovati skraja nakraj svemira. Verovao sam da je to neka vrsta šale. Ako je tako, hajde da se našalimo!

– Sve je pripremljeno za polazak – javi se računar.

Posle nekoliko minuta Mark shvati da se još ne kreću iako su od prve crvotočine udaljeni samo dve svetlosne godine. To je za Poluks, pod punom snagom, bilo potpuno beznačajno. Nije mu bilo jasno zašto nisu poleteli.

– Šta čekaš? – upita.

– Vaše odobrenje.

– Imaš ga – odgovori Mark.

– Usmeno da, ali niste otvorili pečat.

Bilo je to pravilo na koje je računar često morao da ga opominje. U rizične situacije i staze koje nisu verifikovane računar nije mogao da povede brod sve dok za to nema komandantovu pismenu naredbu. Ona se morala otkucati sa svih deset prstiju i to se u žargonu letača zvalo – otvaranje pečata. Svih deset otisaka prstiju u određenom taktu trebalo je da otkuca muzičku frazu koja je predstavljala pečat komandujućeg utvrđen u memoriji računara. Posle toga računar je izvršavao sve naredbe, jer je bio siguran da neće biti kriv za havariju ili šta drugo, što se može desiti u nejasnom poduhvatu.

Nad audio-senzorima Mark odsvira malu muzičku frazu, davno u

ranim istorijskim vremenima nazvanu »Za Elizu«, koju je upotrebljavao već nekoliko godina. Njena arhaičnost i jednostavnost, boje koje je proizvodila na simulatoru, predstavljali su suptilnost kakvu je voleo i zato je ovu melodiju izabrao za svoj pečat.

Kada je završio s poslednjom notom, nad komandnim pultom upali se blještavo plavo svetlo, što je značilo da sad može izdavati narednja po sopstvenom nahodenju i da je računar skinuo sa sebe svaku odgovornost.

Gotovo istog trenu Poluks je počeo da menja položaj i da se postavlja u poziciju s koje će najlakše dospeti do cilja. Na holo-projekciji, tanka linija, koja je označavala osu Poluksa, sekući svemir u dva beskraja, polako se pomerala. Marka je to uvek podsećalo na rezanje nekog ogromnog komada sira ili neke zlatne jabuke. Bio je to jedan od njegovih omiljenih osećaja, jer mu se činilo da se tog trenutka njegov brod i celo njegovo biće suprotstavljaju bezgraničnim silama kontinuuma, iako je, u stvari, znao da im se samo prilagođavaju kako bi ih bolje iskoristile.

Čim se postavio u liniju leta, brod se bez trzaja uputi ka najbližoj crvotočini.

– Nalazimo se na liniji leta van koridora, cilj: region Polare B, brzina leta: 2,57, vreme dolaska do odredišta: minimum deset minuta i 17 sekundi, maksimum: šesnaest sati.

Brod je bio u normalnoj brzini spremnoj za ubrzanje, skok, prodor u paralelu ili promenu vremenske ose, i sad mu je trebalo odrediti brzinu leta do cilja. Trebalo je dobro razmisliti da li da iskoristi mogućnosti Poluksovih motora, od-

mah uleteti u crvotočinu i što pre završi svoj let do Zamajca zvezda, čak pre nego njegov neprijatelj? Znao je da neki put treba čekati, a sada je osećao da je baš to važno. Vreme susreta treba odložiti iz jednostavnog razloga, jer se, pre svega, treba ponovo susresti sa samim sobom. To može biti poslednja prilika. A drugo – potrebno je obnoviti sve ono što u sebi nosi kao saznanje, iskustvo i predosećanje o Trevoru.

– Možda ćemo leteti i preko maksimuma koji si odredio – reče Mark. – Potrebno je da odsanjam san svoga neprijatelja, a ti znaš koliko je to važno za obojicu, jer verujem da ni tebi, iako sam sebe nazivaš mašinom, nije svejedno da li ćeš preživeti susret sa Velikim Gospodarom.

Računar je dobro znao koliko je za komandanta, koji je sastavljen od krvi, mesa, neurona, i beskrajne količine vode, važno da odsanja san o svemu što je bilo i što se može dogoditi. Komandantovi snovi koji su mogli da traju i po nekoliko dana unosili su u njega novu energiju preko rastvora kojima je sve vreme kupano njegovo telo, i budili sva znanja koja su u njemu sačuvana. Bilo je teških i napornih snova u danima kad je trebalo savladati teške uslove novih svetova, sukobe sa neobičnim silama i bićima ili biti izložen neizvesnosti paralelnih svetova i sukobljavati sa primitivnošću civilizacija prošlosti i neizvesnostima budućnosti. U takvim prilikama komandant se pripremao u postelji namenjenoj ovakvoj vrsti snova u kojima je regenerisao sam sebe, izjednačujući se sa svesremenom i sveprostorom. Njegovo biće se tada prilagođavalo uslovima u kojima bi se mogao naći. Iz

takvih snova izlazio je ne kao nad-
čovek već kao svebiće.

I sam računar znao je da tamo
kud sad idu, komandant neće moći
mного da računa na njegovu po-
moć; moraće sam da bude brži, od-
lučniji i svesniji svega što se do-
gađa. Zbog toga nije imao nijednu
primedbu na njegovu odluku.

– Potpuno vas razumem, koman-
dante. Želim samo da znam koji
ćete tretman primeniti, kako bih
mogao da vas pratim i nadzirem
ono što se događa.

– Da, potreban si mi, jer želim da
u mene uneseš sva znanja o ki-
borgu dok spavam i sanjam svoj
san. Moraš kontrolisati psihoske-
ner, tako da moj san bude slobodan,
a da se, u isto vreme, u meni pro-
budi pravo znanje o svemu što me
očekuje.

Dok Mark bude spavao i sanjao
taj svoj san, psihoskener će svojom
finom ultrazvučnom niti buditi
svaki od njegovih neurona na ko-
jima su zapisani podaci o kiborgu.
A zatim će, na još nedodirnutim
neuronima i onima koji će se obno-
viti, ispisati sve ono što komandant
još nije znao ili što će za vreme sti-
zati iz dalekih centara koje će
kompjuter pozvati u pomoć. Za tih
petnaest ili nešto više sati posao će
biti obavljen do kraja. Poluksovom
računaru bio je dobro poznat svaki
neuron Markovog mozga, položaj
svake slike, svakog tona, svakog pri-
jatnog doživljaja i svakog sećanja.
Znao je gde su praznine koje treba
dopuniti. Znao je čak i šta bi tre-
balo izbrisati, ali zakoni robotike to
nisu dozvoljavali. Zapravo, amand-
man 98. Zakona robotike, donet
2457. godine, glasio je:

*Robot nema prava da vrši korek-
ciju svesti čoveka, da odstranjuje
polja saznanja, osećanja i verova-*

*nja. Čovek mora da nosi svoj krst
do potpunog uništenja.*

– Razumeo sam, komandante, –
reče računar. – Neće biti pro-
blema. Čak verujem da neće biti ni
mного posla za mene.

– O tome ne mogu da sudim,
momče. Ja ne znam šta je sve u
meni, kao što ne znam ni koliko
znam o Velikom Gospodaru.

– Komandante, – nastavi raču-
nar – posle časova sna kojima ćete
se predati, samo jedan stvor znaće
više od vas o kiborgu Trevoru.

– Misliš na njega samog – reče
Mark.

– Da! Iako je i to u pitanju?

– Biće dobro da bude tako, jer,
da bih ga pobedio, morao bih da
znam o njemu više od njega sa-
moga.

– To je stvarno teško, iako je
moguće, ali vi imate jednu pred-
nost. Vi ste čovek. Vaši refleksi i
vaš osećaj sveta su ono glavno što
čini vašu prednost nad tim polučo-
vekom.

Mark je ćutao, a onda odgovori:

– To izgleda kao prednost, ali to
je možda i slabost u ovakvim situa-
cijama.

– Ne mogu suditi o ljudskim stva-
rima – odgovori računar.

– Vraga ne možeš – reče Mark,
ali pošto je znao da nijedan robot
ne voli da se dodiruju te granične
teme svesti, znanja i osećanja, pogo-
tovu da vrši poređenja, on nastavi:

– U redu, izvini. Znam da je to pri-
lično ružno s moje strane. Zabora-
vimo to zasad, važno je da se dobro
pripremim za ono što me očekuje.
Obavićemo sve to na ležaju, u sali
za relaksaciju, u koritu za san.

– Tako je, komandante, –
potvrdi računar.

Mark obavi sve pripreme. Istu-
šira se mlazevima tople i ledene

vode, zatim snažnim vetrom skide sa sebe svaku česticu prašine a onda izloži telo mirisnoj pari eterskih ulja i provuče se kroz tanku energetske zavesu u kabinu za relaksaciju. Bila je to okrugla prostorija, možda više eliptična, sa srebrnastim zidovima koji su imitirali beskraj. Na sredini je bio postavljen ležaj u obliku korita, izdignut na jedan metar od poda.

Mark mu pride i opruži se. Nije mu trebalo mnogo da se smesti sred paperja od mase čijeg se imena nikada nije mogao setiti. Kada je svoje nago telo smestio na ležaj, oseti se spremnim za san. To je shvatio i njegov računar koji je sve pratio preko skrivenih ili nevidljivih senzora i kamera, te upita:

– Kakav ambijent želite, komandante?

Mark se zamisli i onda reče:

– Ne znam da li u tvojoj memoriji postoji jedan moj doživljaj iz detinjstva? To je jedno popodne iz starih vremena, ispod tvrđave u predelu mojih predaka.

– Znam na šta mislite – odgovori računar, – to je opisano u vašoj ispovesti komisiji koja je ispitala dubinu vaših sećanja. Evo.

Komoru ispuni holo-projekcija kamene tvrđave visoke dvadesetak metara, postavljene na vrhu brda, izrovane vetrovima i nevremenom. Oko nje su letela jata pištalica, a visoko u nebu i par sokolova vetruški. Iz zida, na dva-tri metra od tla, rasla je divlja ruža čiji su dugi izdanci, puni ružičastih cvetova, kao vodopad padali do tla pokrivenog zelenom travom. Projekcija je prikazivala i predeo obasjan svetlošću jasnog popodnevnog neba. Mark se podiže sa svog ležaja koji je bio postavljen ispod rascvetale ruže. Ugleda širinu ravnice u kojoj su se

zlatila pšenična polja i plavili vinogradi, a, sasvim daleko, videle su se planine i srebrni odblesak jedne velike reke. Bio je to Danubius koji je oticao ka Pontijskom moru. Oko Marka čuli su se cvrčci i čiope, a jedan pas lajao je negde u šumi, u blizini bele nastanjene kuće. Bio je to predeo njegovog detinjstva.

– Hvala ti – reče on i zaspa kao što je, pre mnogo decenija, to učinio kao dečak, kad je bio u poseti predelu svojih predaka.

San je odmah došao.

13

Markovi slobodni snovi uvek su bili ispunjeni svetlošću ili tamom, i to se uvek poklapalo sa stanjem celokupnog njegovog bića koje je neki put bilo podložno spoljnim uticajima. Ovaj san, međutim, bio je sastavljen od jednog i drugog i vraćao ga je nekim davnim doživljajima u ponovo podivljanim tajgama Sibirijske, gde je, na malom kosmatom konju, pratio čopor mamuta koji su se kroz smrznuti predeo probijali prema severu. Bila je to jedna od onih grupa džinovskih životinja koje su klonovane iz smrznutih ćelija životinja nađenih u večnom ledu. To je jedan od najuzbudljivijih događaja njegove mladosti, ravan onima kad je na jedrilici, koju je sam napravio, plovio do Jupitera i kad je samostalno istraživao na planeti Silen. Bila je to pustolovina koja mu je čak i u snu uzbuđivala duh.

I dok je san trajao i pomalo fizički opterećivao spavača koji je ležao sred velike holo-projekcije idiličnog predela zemlje predaka, Poluksov računar je pipke psihoskenera polako usmerio prema komandantovim moždanim ćelijama.

Beskrajno tanka ultrazvučna nit krenula je iz jednog pipka, tražeći tačku s koje će početi aktiviranje neurona sa zapisanim činjenicama o kiborgu. U međuvremenu računar je već uspostavio vezu sa Mesecom i obavestio ga o operaciji koju će obaviti. Mesec se s tim složio i odmah isporučio set novih informacija koje je sakupio od sopstvenih releja.

U trenutku kad je fina nit dodirнула tačku na kojoj je počelo beleženje priče o Trevoru, Mark se samo promeškoltio, kao da je osetio da se u njemu odvija paralelni mentalni proces.

Kad god je preko psihoskenera uspostavljao kontakt sa komandantovim mozgom, Poluksov računar osećao je neko oduševljenje, ali i strah. Video je koliko je nadmoćniji ali i koliko slabiji od te krhke mase proteina, belančevina, soli i vode. Divio se toj živoj spravi, ne shvatajući kako funkcioniše – pamti, zna, stvara, odlučuje. Istina, s manjim obimom nego što to može on sam, a nekoliko miliona puta manje nego Mesec. Ali zato poseduje nešto drugo, neki sistematski nered, sklonost ka opuštanju i proizvodnji besmislenih slika i glupih sećanja, nepotrebnih i suvišnih.

Iako je na izgled daleko nadmoćan toj tvari, on je se i plašio, ne zato što mu je bila gospodar i što su mu ugrađeni zakoni zabranjivali da je dodirne, već što je imala neke potpuno nelogične osobine. Mozak čoveka bio je sklon riziku i opasnostima, čak do samouništenja. Bila je to zaista čudna tvar. I kada bi je dodirnuo tankom niti ultrazvuka, kojom je bio u stanju i da je uništi, on bi se stresao unutar čitavog svog sistema.

Počelo je pretraživanje neurona koji su sadržali informacije o kiborgu. Oni nisu bili grupisani na jednom mestu kao što je bio slučaj kod računara, već razbacani po površini cele moždane kore. Trebalo je pronaći svaki, otkriti koliko je aktivan i još prisutan u komandantovoj svesti i koliko mu treba impulsa da bi se vratio u sećanje. Kad se probudi, komandant treba da bude potpuno spreman za akciju i svestan svega što je vezano za njegovog neprijatelja.

Mnoga saznanja o kiborgu u komandantovom mozgu bila su izblokirana i neaktivna. Pre svega istina o tome da je i Trevor dete Atlantisa i da je odrastao u tom džinovskom zdanju-lavirintu, što se pruža stotinu nivoa do dna okeana i tri stotine iznad nivoa vode, do oblaka. I njegovo detinjstvo razlikovalo se od Markovog samo po tome što je odrastao nekoliko generacija ranije i možda igrao neke druge igre koje su tada bile u modi. U toj delikatnoj operaciji psihoskener očisti kratku sinapsu kojom poveza dve Trevorove osobine – njegovu neuništivu ljubav prema Zemlji i Atlantisu i neizmernu mržnju koju je ta ljubav sada radala. Kada se bude probudio, komandant će – ako bude trebalo – znati da je Trevorova mržnja prema Atlantisu, Zemlji i ljudima proizvod nemogućnosti da ih dalje voli i bude u njima.

U tom spoju čoveka i mašine, sada je nad ljubavlju prevladala mržnja i Mark će pokušati da je shvati i prihvati. Ali, u isto vreme, znaće i kad treba povući obarač smrti.

Naravno, Poluksov računar nije zaboravio da još jednom dodirne i neurone koji su još bili aktivni u komandantovom mozgu i koji su

sadržali sve podatke o stradanjima Velikog Trevora i velikoj nesreći u kojoj je izgubio telo blizu kolapsirane zvezde. Njegove zasluge ne smeju biti zaboravljene. I one se moraju staviti na vagu pored svih zločina i nesreća koje je doneo svetu svojim ratovima i piratskim napadima.

Jedino što nije želeo da mu probudi i aktivira, to su neuroni u kojima su sadržane informacije o ličnoj mržnji komandanta Silarda prema kiborgu. Te podatke ostavio je skoro zaključane, jer nije želeo da, u kritičnom trenutku, komandant počne da odlučuje na osnovu ličnih osećanja. Za to sad stvarno nije bilo vreme.

Tako očišćene sinapse i aktivirani neuroni učiniće da komandant bude potpuno spreman za rat koji ga očekuje. Znaće sve što je potrebno, umeće da procenjuje, neće pokleknuti, neće podleći lukavstvu, u njemu neće biti samilosti, biće hladan, suzdržan i razuman.

Kad je aktivirao sve potrebno znanje i sećanje, računar je preko zraka psihoskenjera u prazne neurone uneo sve što je stiglo iz svemira kao nova vest i saznanje, jer je znao da neće biti vremena da mu sve to prenese usmeno ili pokaže na videu, pošto će vreme posle budeanja biti sabijeno do singularnosti. Svaki trenutak biće ispunjen nekim fizičkim ili duhovnim zadatkom.

Ali dok se sve to odvijalo, u komandantu Silardu, ispruženom na postelji za analizu i relaksaciju, događalo se nešto što usnuli komandant nije mogao da vidi, a njegovom računaru to nije bilo dostupno. Poluksovi senzori i kamere nisu bili u stanju da zabeleže ono što je

prošlo kraj njih i dodirnulo obojicu – i komandanta i njegov brod.

Iz tame svemira odjednom je izronio prsten malih zvezda. Da ih je neko brojao, video bi da ih ima ravno sedamnaest. Izronile su ih neke paralele ili vremena i polako počele da se prestrojavaju u klina-sto jato, poput ptica leteći ka velikom brodu. Onda se jedan od plavih čarobnih stvorova odvoji od jata i uputi se ka Poluksu. Približila mu se sasvim blizu, nadohvat ruke, tako da bi neko ko bi to posmatrao mogao videti kako se između nje i džinovskog broda stvara kratki energetski luk, poput zeleno-plave duge izdeljene belim nitima.

Neko vreme plavo biće letelo je uporedo sa brodom, sve vreme kontrolišući njegov let, reaktore i skener koji je doticao komandantov mozak. Prateći komandantov san, zabeležilo je u svojoj memoriji prekrasnu sliku zapenušane planinske reke niz koju se mladi Mark Silard spuštao kroz talase u malom krhkom kajaku. Pena i hladna voda zapljuskivali su mladića čak preko glave, a on je, izranjajući iz virova i bukova, vrištao od zadovoljstva tako da se kroz buku koja je odjekivala u kañjonu, s vremena na vreme probijao i njegov poklič. Plavo biće, beležilo je to i sve unosilo u svoje ćelije ispunjene svetlošću, iako verovatno ništa od svega nije razumevalo. Ono je želelo nešto drugo. Otkrilo je nekoliko praznih novostvorenih neurona u mozgu spavača i zatrepivši malo brzo složilo u njih nešto poput instinkta, osećaj koji će u najkritičnijem trenutku biti važan za komandanta. Unelo je i sliku događaja koji će se zbiti – jedan »deja vue« – nešto što će Mark prepoz-

nati u trenutku kada to bude potrebno.

Kad je obavila svoj zadatak, mala plava zvezda prekinula je svaku vezu sa Poluksom i skoro istog trena našla se na svome mestu u jatu već udaljenom milion svetlosnih godina, daleko iza Perseja – Beta da bi prisustvovala stravičnom prizoru prerastanja jedne zvezde u super novu.

Poluksov računar je sve vreme vodio brod utvrđenom putanjom, ne beležeći ništa od onoga što se događalo. Nije bio svestan prisustva plavog biča, niti ogromne količine energije koje je ono unelo u reaktore broda. I on i komandant primili su neočekivani dar koji će im uskoro biti potreban.

14

Prodor u bezgravitacioni prostor propratio je snažan trzaj koji Marka skoro izbacila iz sedišta. Učinilo mu se kao da se brod cepa između dve moćne sile. Radilo se, međutim, o nečem drugom – Poluks se oslobađao gravitacije sopstvene galaksije i ulazio u prostor u kojem je delovala sasvim drugačija sila: zapravo nikakva gravitacija nije ni postojala. Kad je konačno prodro u bezgravitacioni kanal, drhtanje se smirilo i brod se zaustavio lebdeći i prilagođavajući se kontinuumu koji je ovde postojao.

Bio je to prostor za koji se verovalo da je ispunjen nekom pragravitacionom snagom i talasom koji povezuje krajeve celokupnog kontinuumu. Na monitorima se, međutim, nije mogao videti ceo svemir koji je okruživao brod, već samo njegov deo sa strane broda koji je bio paralelan crvotočini. Ispred broda i iza njega kamere su jedino videle

srebrni prostor ogledala u kome nema odraza. Tako je Mark imao utisak da se njegov brod nalazi između dva ogledala koja ne primaju sliku već samo odražavaju sopstveni beskraj. U isto vreme, senzori broda nisu uspeali da zabeleže nikakvu aktivnost u prostoru, kao da je sve bilo mrtvo.

Komandant je znao kako bi ovde bio izgubljen da pred sobom nije imao dar čovečuljaka sa Neola, libelu kontinuumu, koja mu je jasno pokazivala položaj Poluksa sred svemira i crvotočine u koju je ubrodio. Po njoj je odredio i pravac kretanja, siguran da će stići kud je namerio.

Poluks je klizao ne trošeći energiju. Bio je dovoljan samo impuls kojim je let započet pa da ubrzanje dostigne neslućen stepen. Posle nekoliko minuta Mark primeti da brod ne troši vreme iako verovatno prelazi ogroman prostor. Kretanje se ovde odvijalo po nekim nemerljivim principima. Ovde se moglo kretati samo intuicijom i pomoću libele sa Neola.

Pored Poluksa su prolazila sazvežđa i zvezde koje su nestajale u prašinama daljina a onda se ukazale svetlosti svetova Polare. Više to nisu bile samo svetlosti bezbrojnih zvezda, planeta i statelita koji daju svetlost, već i bezbrojne svetlosti požara posle velikih bitaka koje su se ovde odvijale. Putanja kojom se Poluks kretao sekla je sada poprište velike bitke i bilo je očigledno da su ovde satrta bogatstva i rad mnogih pokolenja. Planete su bile u oblacima dima a sateliti branioci i svetionici, razvaljeni, već su gradili prstenove od rasutog materijala.

Na tom bojištu Markov prijatelj Viktor Abaza samleo je svojim brodovima i ogromnim ratnim sateli-

tima Hamlinose, veliku flotu ljudi-vukova. Utrošio je na njih energiju jedne neutronske zvezde i sada je ceo prostor bio ispunjen i otpadom raspadnutih brodova i krstarica, ali i mnogih transportera Abazine flote. U brzom letu kroz sve to, kao u magnovenju, komandantu je ostala u svesti slika hiljada brodova isečenih laserima i neutronske topovima, kako kruže oko zapaljenih planeta ili putuju ka obližnjim zvezdama. Mogao je da vidi unutrašnjost letelica, ogoljene reaktore, prazne i pocrnele komandne sale u kojima se još nazirala oprema ljudi-zveri čija su tela isparila u vakuumu svemira. Na nekim brodovima, još se moglo videti električno pražnjenje ili tinjanje reaktora koji se polako raspadao pretvarajući masu broda u prašinu jona.

Bojište je imalo širinu od milijardu milja a dubinu od čitave tri milijarde i obuhvatalo je prostor između Polare A i Polare B. Ovaj svet neće se skoro obnoviti, ili bar ne u dogledno vreme. Tu će se okupljati lešinari i različiti skupljači otpada. I to je jedini način da se prostor očisti, jer službe Ujedinjenih svetova nikada same ne bi stigle da to urade.

Mark tada opazi ono što je i očekivao – veliki konvoj brodova Ujedinjenih svetova leteo je paralelno sa njim, ali u suprotnom smeru. Prepoznao je ostatke Abazine flote, koja se prestrojavalu u letu ka matičnoj luci. Abaza se žurio ka rodnoj planeti, da učestvuje u trijumfu koji je priređen iznad zemljinog ekvatora. Poluks je, znači, stigao u trenutku kad je bitka okončana.

Iako se sa Poluksa mogao pratiti let njegove flote, Abaza nije mogao da vidi brod svog prijatelja, jer se

spolja nije moglo videti ništa što se nalazi u crvotočini. Uostalom, u nju se nije moglo ni prodreti bez libele kontinuuma.

Više se Abazina flota nije videla čak su i svetovi Polare ostali daleko iza. Poluks je već bio na putu ka svetovima Leonardo. Prateći sliku svemira koji je proticao sa obe strane broda, Mark je sasvim izgubio iz vida holo-projekciju staze kojom se kretao i, kada je pogledom skrenuo da proveri gde se nalazi, vidi da se na deset miliona kilometara nalazi neka vrsta džinovskog raskršća. Odatle se crvotočina granala prema Suncu i Sirijusu, ka samom jezgru Galaksije, dok je jedan krak išao ka zvezdi Leonardo, a drugi čak do predela kvazara Tristan.

Deset miliona kilometara bio je samo treptaj oka i brod je ponovo počeo da se ljulja jer je uleteo u džinovski mehur. Video-oči broda u tom času nisu mogle ništa da zabeleže, jer duboko u raskršću nije bilo galaktičkih fotona. Brod je ponovo počeo da se ljulja i okreće sam oko svoje ose. To njegovi senzori nisu mogli da zabeleže, ali je libela kontinuuma sve jasno pokazivala.

– Ovo je glupo – reče Mark ne shvatajući kako je moguće da tako moćna i džinovska letilica izgubi svaku kontrolu nad sobom i prostorom u kome se nalazi.

– Šta to, komandante? – javi se konačno računar koji je već dosta vremena bio nem i oduzet.

Očigledno, on je pratio šta se događa u komandnoj sali ako već nije mogao ono što se zbivalo oko broda i u svemiru.

– Zar ne vidiš šta je glupo? Postali smo igračka nepoznatih sila, onih u koje ti ne veruješ.

– Potpuno ste u pravu, – odgovori računar – ali mislim da to

sada nije tako važno. Potrebno je samo da nastavimo putovanje i da završimo svoj zadatak. A naš zadatak je da uništimo neprijatelja. Treba zanemariti sve što se događa. Ako nešto ne razumemo, to ne znači i da nije istina.

– Gle, gle – reče Mark – ti si počeo da razvijaš sopstvenu filozofiju. Ali, u svakom slučaju, imamo neko predosećanje da si u pravu.

– Ne znam, – odgovori računar – ja nemam nikakvu vrstu predosećanja.

Iako se nalazio u tom beznađu, Mark je lako mogao da se orijentise i znao je kako da postavi brod pa da dospe u onaj krak crvotočine koji će ga dovesti do svetova kiborga. Ali, osećao je da treba još nešto da učini. Trebalo je da svojim očima osmotri prostor u kojem se našao, a za to su postojala dva načina: ili da koristi svoj periskop ili da ode do vidikovca na vrhu broda, pa da kroz providnu kupolu osmotri okolinu.

On napusti komandnu salu i uputi se hodnikom ka liftu koji će ga popeti do vidikovca. Bilo je to jedno od mesta na kojima je ponekad voleo da provodi vreme dok bi brod leteo kraj promenljivih zvezda ili neobičnih regiona, ispunjenih prašinom, kristalnim asteroidima, ledom ili nekim drugim fenomenom koji se mogao doživeti samo pogledom golog oka. Vidikovac na Poluksu uvek mu je pružao istinski osećaj lepote i tajanstvenosti svemira. U njemu se osećao kao praiskonski čovek na vrhu planine zagledan u strašno i nedokučivo nebo. Na vidikovcu mu se činilo da se nalazi go sred tog beskrajaja i da celim svojim telom učestvuje u sveopštem haosu i poretku. S tog mesta, gde se tako često sunčao i izlagao svoje

telo svetlostima i toploti mnogih zvezda, on, istina, nije mogao tačno znati dimenzije onoga što je video, ali je zato estetski doživljaj ispunjavao njegovu dušu i dovodio ga do neke vrste pročišćenja. I sada je osećao da će sred ovog gravitacijskog mehura videti nešto što nije mogao ni da zamisli. Bilo je to predosećanje kome se njegov računar smejao. Ipak Mark je znao da je sva predosećanja računar i te kako smatrao važnim i odlučujućim i za svoju sopstvenu sudbinu.

Lift ga je bešumno izneo do male platforme s koje se ulazilo pod kupolu od providnog metala. Zeleno svetlo lampe iznad vrata pokazivalo je da je prostor bezbedan i Mark pritisnu senzor koji mu otvori prolaz. Kad je zakoračio unutra, komandant prepozna svoju omiljenu prostoriju promera deset metara. Tu se nalazio njegov stari muzejski optički teleskop, nekoliko dvogleda, filmska i polaroid kamera za snimanja koja se nisu mogla obavljati elektronskim ili neutronske uređajima. Po prostoriji bili su raspoređeni kontejneri sa džinovskim papratima i puzavicama koje su se penjale uz metalne stubove obložene drvetom.

Miris svežeg zelenila zapahnu Marka, ali ono što je istog časa ugledao kroz providnu kupolu potpuno ga zbuni. Umesto bezličnog prostora kroz koji se, kao kroz maglu, može probijati svetlost zvezda i zvezdanih jata, on ugleda svetlost koja mu zabljesnu vid i ispuni ga istovremeno snažnom muzikom koja kao da mu je brujala u mozgu.

Trebalo mu je nekoliko minuta da se sredi i shvati ono što je video svojim očima. Bio je to svet košmar-nih snova, ali ne toliko košmara

strave koliko lepih i nezaboravnih sl.

Najviše od svega pogled mu je privlačila hiljadama kilometara široka srebrno-zlatna, povremeno čak plava traka koja je dolazila iz kraka od strane kvazara i nestajala u kraku koji je vodio ka Zemlji. Nije se moglo znati je li sastavljena od materije ili je samo sklad fotona. Mogla je biti samo iluzija, transportno sredstvo, ali i živo biće, kao i signal ili poruka koju neko šalje s jednog kraja svemira na drugi. Mark za trenutak pomisli da je to možda poruka života, matrica s koje se skida iskustvo kontinuumu. Traka se blago talasala i treperila. Brzina njenog kretanja bila je konstantna a pogled na nju umirivao je i općinjavao svest posmatrača.

»Možda je to matrica večnog sna«, pomisli komandant kad mu se učini da i sam počinje da se talasa, da će zaspiti.

On brzo skrenu pogled k nečemu što je nezadrživo letelo ka Poluksu. Bila je to grupa tamnih predmeta koji su rotirali sami oko sebe i oko nekog centra, međusobno se prožimajući i prolazeći jedni kroz druge bez oštećenja i uništenja. Kao da je neko u prazninu bacio gomilu geometrijskih tela: lopti, kocki, paralelopipeda, piramida i kupa, leteli su prema jednom od izlaza iz mehura. U trenutku kada su prolazili preko Poluksa, pored njega ili kroz njega, ili on kroz njih, Mark poverova da ga je nešto lako udarilo po licu i da su se listovi paprati zaneli od tog udara.

Onda se iz oblaka zlatne prašine pojavi moćno džinovsko oko, nalik na nestvarni san, na slikarsku ilustraciju ili opsenu. Džinovsko oko, nekoliko puta veće od Poluksa, polako se približavalo i postajalo sve

veće, dok nije sasvim zatvorilo čitav vidik. Bilo je plavo, sa tamnom zenicom, koja kao da se otvarala što se više približavala Poluksu. A onda, kad je oko ugledalo džinovski brod zaustavilo se zagledano u njega, kao pred nečim što prvi put vidi. Marku se učini da sad ono počinje polako da se klati, polako ali snažno da je osećao kako se i njemu remeti ravnoteža. Osećao je taj pogled duboko u sebi, kako mu dodiruje svest i kako je polako uzdrmana. Bio je kao hipnotisan i zagledan u tu dijamantsku zenicu koja je bila upravljena u njega. I tada ugleda ono od čega ga obuže hladnoća, jer se sred zenice nalazio njegov lik, njegova dva oka koja su bila uperena kao iz ogledala. Mogao je jasno da u njima raspoznaje strah, koji je i osećao u svakoj ćeliji svoga tela. Sada je bio sasvim uzdrman: oseti snažnu muku i nesvesticu. Poče polako da se spušta na kolena padajući u nesvest. Imao je još toliko snage da shvati kako džinovsko biće nestaje odnoseći sa sobom njegov lik i sliku velikog broda.

Nije znao koliko je vremena prošlo dok se osvestio i oporavio. Odmah pruži ruku ka kontejneru ispod paprati i odande izvadi bocu hladnog pića i ispi nekoliko gutljaja. Stresao se, ne toliko od jakog pića koliko od pomisli na ono što je ugledao i na sav taj svet što ga okružuje.

Osećao je da se nalazi na Stazi nepoznatih i jeza ga uhvati od pomisli kako su oni prodrli u sve vitalne tačke Galaksije i Ujedinjenih svetova, kako tu prolaze, osmatraju i spremaju se na nešto krupno.

Veliko plavo oko sada je već uto- nulo u beskraj, mnogi predmeti i bića koja su ga okružavala nestali

su s vidika, samo je beskrajna tala-sasta traka i dalje tekla ka svome imaginarnom i nedokučivom cilju.

Sve ovo komandantu je ličilo na svet čarobne planete Ksifos koju je obožavao njegov otac. Petrus Veliki bio je u traganju za njom i možda će je pronaći na kraju neke od ovih crvotočina. Planeta Ksifos, izgleda, ipak nije nečiji san i prividenje u snu. Ona postoji, samo je treba pronaći. Bila je to istina koju je komandant razumeo posle ovog iskustva na galaktičkoj raskrsnici.

Praznina koja ga je okružavala natera ga da se vrati svome zadatku. On napusti vidikovac i požuri ka komandnoj sali. Put do zvezde Leonardo i Zamajca zvezda još je dug iako i beznačajno mali. To je samo gola staza koja nema vremena. Pa ipak: mora požuriti, to je potreba njegovog organskog bića.

15

Poluks kao da više nije leteo već je propadao kroz crvotočinu kao kroz provaliju iskopanu u gravitacionom polju rođene galaksije. Na velikoj holo-projekciji jasno se videlo kako za kratko vreme savlađuje ogromne prostore, a pored njega promiču cela sazvežđa i zvezdana jata, ceo jedan kraj velike spirale. Komandant, međutim, nije skidao pogled sa pokretne marke koju je predstavljao kiborški oblak što je sada leteo u istom pravcu kao i njegov brod. Znao je: u tom oblaku nalazi se neprijatelj. Bilo bi skoro besmisleno da nije tako.

Šta je Trevor Veliki želeo od svoga sveta? Da li je tamo imao neko uporište, je li želeo da tamo umre ili da se domogne nekog do-sad nevidenog oružja?

Mark nije voleo da sebi postavlja pitanja kojima će uskoro znati odgovor. Naravno, još manje je voleo da postavlja pitanja na koja nikad neće dobiti odgovor. A takvo pitanje bilo je: zašto su nepoznati kroz Galaksiju izgradili ovaj parabolični bezgravitacioni tunel kroz koji sada propada njegov brod. Na to pitanje odgovora sigurno nikad neće biti.

Na holo-projekciji video je još nešto — Poluks je upravo prolazio kroz deo Galaksije koji je možda bio najgušće ispunjen zvezdama. U prečniku od dvadeset parseka nalazilo se nekoliko promenljivih zvezda, jedan beli patuljak, oblak radioaktivne prašine i jedno mesto iz kojeg je izbijalo snažno radio-zračenje sasvim nedefinisano porekla. Naravno, tu se nije moglo govoriti o nastanjenim svetovima, čak ni o privremenom boravku živih organizama, a ponajmanje ljudi. Bile su tu zvezde koje su sejale smrt i onemogućavale svako rađanje i održavanje života. U tom negostoljubivom regionu čak nije bilo ni materija koje bi mogle koristiti ljudima.

Naravno, ni ovaj prostor, koji je pripadao Ujedinjenim svetovima, nije ostajao bez redovne kontrole i svakih deset godina obilazila bi ga inspekcija i ispitivala ga najčešće sondama sa same ivice regiona. Poznato je da su rezultati ispitivanja u poslednjih dve stotine godina uvek bili identični i sticao se utisak da se tu ni jedan jedini atom nije promenio. I dalje je tu vladao pakao ispunjen smrću i haosom zračenja, a iznad svega — stravičnim šumovima koje su izazivale magnetske i neutronske bure i jonizovani oblaci koji su kružili među zvezdama.

Mark ipak od svog računara traži dodatne informacije, a ovaj

potvrdi sve ono što je već znao o ovom kutu svemira, tako poetično zvanom Astralni ponor 9, jer je bilo još dosta takvih ili sličnih mesta u drugim krakovima galaktičke spirale.

Ali, posle nekoliko sekundi, računar se ponovo javi:

– Mislim da sam se prevario, komandante.

– U čemu?

– Tvrdio sam da je ovaj region pust, nenaseljen i bez objekata u kretanju.

– Da, to znam – reče Mark. – U čemu si se prevario? Zar nije tako?

– Vidim jedan veliki objekat koji prolazi kroz pakao između one dve promenljive blizakinje. Ne mogu se prevariti: to je veštačko telo.

– Daj da ga vidim.

Mark odmah okrenu glavu prema monitoru koji je pokazivao predeo desno od broda.

– Slika možda neće biti jasna – odgovori računar. – Fotone iskrivljuju snažna gravitacija belog patuljka i neutronske vetar promenljivih. Ali tako nešto, mislim, nije zabeleženo u mojim memorijama.

Slika na monitoru je treperila, gubila se i menjala boju, sklapala se i potpuno raspadala, ali u kratkim intervalima kad se jasno mogla videti, Mark je ipak prepoznao o čemu se radi. Bila je to jedna džinovska krstarica Gila, iako to nije mogao da tvrdi sa sigurnošću. Onda računar uspešno rastavi i izanalizira rasturene delove slike, i konačno je sastavi tako da se jasno videlo šta je. Bilo je to više nego što je Mark mogao da zamisli – legendarni imperijalni brod naroda Gila. Onaj o kome se pričalo, ali koji niko nije video, iako je njegova slika bila poznata svim živim bićima. Legende su govorile da je to

najmoćniji brod u Galaksiji i da je u stanju da prođe kroz auru neutronske zvezde i da se provuče iznad grotla crne jame. Gotovo da nije postojalo oružje koje ga je moglo uništiti. Tvrdilo se da mu ništa ne može nauditi, ni cela flota Hamlinosa ili ljudskih ratnih brodova. Ali, isto tako, znalo se da to nije ratni već imperijalni brod, matični brod celog naroda Gila i na njemu se nalazio inkubator za elitu Gilaljudi. Na njemu su čuvana jaja iz kojih će se izleći naučnici, vojskovođe i filozofi.

Očigledno, oni su sad napuštali svoje svetove i pokušavali da neopazeno provuku brod kroz ovaj pakao i negde van domašaja Ujedinjenih svetova otpočnu sa novim legalom.

Na brodu se sigurno nalazi nekoliko miliona njihovih jaja, oplodjenih i pripremljenih za novo stado, koje će kao talas krenuti u ponovno osvajanje sveta. U tome ih je trebalo sprečiti. I to odmah!

– Moramo izaći odavde – odluči Mark naglo. – Imperijalni brod ne sme da nam promakne.

– Ali, komandante, zar smemo da napustimo našu putanju? Ući ćemo opet u vreme, a njega nemamo baš mnogo.

– Moramo, – reče Mark – nikad sebi ne bih oprostio da nam promakne celi inkubator Gila. Zar ne?

– Vi odlučujete, komandante, zar ne? – istom merom odgovori računar. Uostalom, zar cela ova ekspedicija nije neverifikovana?

– Kako to misliš?

– Koliko znam, vi nemate dozvolu za let, a let nije prijavljen, niti će to ikada biti, jer je u dvostrukom vremenu.

– U pravu si, momče, pa kad već kršimo pravila, učinimo to do kraja. Kako stojimo s energijom?

– Komandante, ne mogu protumačiti činjenicu da su nam reaktori i baterije puniji energije nego kad smo pošli. Vi biste rekli da sam pun do grla, kao kada se vi nažderete više nego što treba. Takav je slučaj sa našom energijom.

– Imaš li neko tumačenje za to? Da li je to posledica leta kroz ovaj prostor?

– Ne, u to sam siguran. Pre će biti da je posledica nekog susreta koji nisam uspeo da zabeležim.

Mark se zamisli i prihvati to kao jedini mogući razlog, a odmah je i znao kakav bi to susret mogao da bude. Ni on ni računar nisu želeli da govore o tome, ali je bilo jasno da su imali susret sa jednom malom plavom zvezdom koja ih je darivala energijom.

– Najverovatnije da je tako – odgovori Mark. – U svakom slučaju, zahvalni smo darodavcu. A sad je vreme da krenemo u poteru za Gilama. Ne bih želeo da nam nestanu u ovom paklu. Pripremi se za iskakanje!

– Primljeno, komandante – javi se računar. – Možete voditi brod.

Mark preuze ručne komande i bez mnogo priprema pritisnu senzore za promenu pravca. Potisnut snagom svojih reaktora Poluks iskoči iz crvotočine i to ga ponovo snažno potrese, kao da se sudario sa nekim neprobojnim zidom. Mark skoro ispade iz svoje stolice i nalete na komandni pult, gurnu bocu s brendijem, a ona pade i razbi se.

– Majko mila, uzviknu Mark – na šta smo to naleтели?

– To je dobrodošlica našeg sveta

– reče računar, – naleтели smo na

gravitaciono polje naše Galaksije. Ono je za nas bilo čvrsto kao zid. Na svu sreću, probili smo ga, i ne samo to nego i usisali u sebe, i naša gravitaciona polja su se izjednačila.

– Da li smo mogli da se razbijemo?

– Ne znam – odgovori računar,

– ali se možda i to moglo desiti.

– Zar ništa ne znaš o tome?

– Ne, komandante, ovo je moje prvo iskustvo.

– Da li se brodu nešto desilo?

– Ne, ništa, sem što se razbila boca brendija koju ste vi gurnuli.

– I tebi je to ništa – reče Mark.

– Znaš šta bi moj prijatelj Abaza rekao?

– Ne, komandante, ali rekao bi nešto mudro, u to sam siguran.

– On bi prvo masno opsovao, a onda rekao: »Bolje da se komunikacijski satelit srušio na Atlantis nego što se razbila boca brendija«.

– Vaš prijatelj Abaza bi to ozbiljno mislio, komandante, koliko ga ja poznajem.

– Možda – reče Mark – možda. Njega nikad ne možeš razumeti. On je načisto lud čovek.

– Komandante, ako smem da primetim...

– Reci, momče.

– Ja baš često ne razumem ni vas, iako je u mojim kristalima ugrađeno sve postojeće znanje o vama, čak ponešto čega se ni vi sami ne sećate ili nikad niste znali.

Mark se nasmeja:

– Neka te to ne brine, momče. Ni ja sam sebe ne razumem, i znaj da mi to čini zadovoljstvo.

– Meni ni najmanje, ali izgleda da ta iracionalnost leži u prirodi ljudi. Meni su, znajte, mnogo bliži Gila-ljudi i Albino naučnici. Kod njih mi je sve jasno, iako ih ne volim. Od ljudi su gori samo Hamli-

nosi. Njihova destruktivnost je takva da se uopšte ne zna šta će uraditi.

– Verujem – odgovori Mark – da su ti Gile bliže. Ipak, mislim da ti je bolje uz ljude.

– Komandante, kako možete govoriti tako. Ljudi su tvorci računara, u mene je ugrađena ljubav prema vama.

– To je tvoja nesreća – reče Mark. – Ugradili su u tebe i gomilu zakona i amandmana. Onemogućili su te da normalno odlučuješ, zar ne?

– Ne razumem vas, komandante – odgovori računar izbegavajući direktni odgovor.

– Znam, to si već rekao. Nego, pratiš li ti šta se događa pred nama?

Jasno je bilo da je računar video sve ono što je i Mark sve vreme imao na svojim monitorima. Čak i više od toga: znao je brzinu kretanja i tačnu veličinu i liniju kretanja ogromne krstarice Gila-ljudi. Ona je već daleko odmakla, napustivši prostor između dve zvezde, i kretala se istom brzinom ka samom centru sistema, odakle je brujalo nešto strašno i nerazumljivo – kao džinovski mlin u kome su se mlele zvezde i planete. Poluks nije smeo da izgubi vizuelni kontakt sa njom, jer bi je inače potpuno izgubio, pošto iza nje nije ostajao nikakav vidljivi ili čujni trag. Ili ga ona nije ostavljala, ili ga je prigušivao ovaj pakao u sistemu. Mark zatraži povećanje brzine i džinovski brod je već leteo brže od svetlosti. Na monitorima koji su prikazivali region leta više se nisu mogle videti zvezde već samo njihov grafički prikaz, koji je računar rekonstruisao tako da je sve ličilo na neku od prastarih igara koje su se mogle naći u ar-

haičnim cirkusima što su lutali obodom Ujedinjenih svetova i zabavljali primitivne civilizacije.

Pri ovakvoj brzini Mark se nije plašio nikakvog napada, jer još nije postojalo oružje koje bi moglo pogoditi cilj pri ovoj brzini, ali u isto vreme ni oružje s Poluksa nije moglo da deluje. Ispaljeni mlazevi fotona ili neutrona gubili bi svoju sažetost ili bi se ispraznili u okviru štitnika broda i time ugrozili sopstveni let.

Gravitacijska polja zvezda nisu više imala uticaja na Poluksovu brzinu i on se, pravolinijski sekući njihove hromosfere, već za nekoliko minuta našao na samo milion kilometara od krstarice Gila-ljudi. Njegova brzina je već bila usklađena s brzinom neprijateljskog broda i Mark je očekivao da će ga uskoro primetiti. Proverio je ispravnost oružja i propusnost fotonskih i neutronske mlaznice i napetost antimaterijskih kontejnera. Sve je bilo ispravno i on je u svakom trenutku mogao da pređe u napad. Sad je sve komande nad oružjem mogao da prebaci na robote-strelce, a sam da kontroliše mlaznice antimaterije.

Promena svetla u komandnoj sali pokazivala je da je brod već usporio ispod brzine svetlosti i da je već postao ranjiv na sve moguće napade. Mark odmah uključi energetski štitnik, i to do granice koju ne može probiti ni jedno poznato oružje.

Učinio je to, izgleda, u poslednjem trenutku, jer u času kad je plavo svetlo na kontroli pokazivalo da je štitnik okružio brod, sa monitora bljesnu svetlost neke džinovske eksplozije koja se zbila na samoj granici Poluksove zaštite. Veliko pražnjenje smanjilo je deb-

ljinu štitnika ali nije moglo i da ugrozi brod. Bilo je očigledno da je Poluks napadnut, i to na neki neobjašnjiv način, jer Mark nije mogao videti ništa ispred njega, niti da je ispaljen bilo kakav projektil ili energetska mlaz.

– Šta je to bilo? – upita Mark.

– Ne znam, komandante. Zasad još ne znam. Ništa se nije videlo, a moji senzori ne mogu da dejstvuju kroz energetska zaštitu.

– Kako ne znaš?

– Zaista ne znam. Izgleda da je u pitanju sasvim novo oružje.

– Da li su ga ispalile Gile?

– Nisam siguran, komandante. Zaista nisam siguran. Čak sam više siguran da nisu.

– Zar nisi snimio napad?

– Sve je snimljeno, ali napada nije bilo – reče računar. – Sasvim je nešto drugo u pitanju.

– Daj da pogledamo sve iz početka.

Računar je vratio sliku na nekoliko desetina sekundi pre eksplozije i Mark je pažljivo osmotrio prostor kroz koji leti Poluks. U samoj sredini slike, na udaljenosti od milion kilometara, video se gigantski brod Gila, a ceo region bio je potpuno prazan. Vreme na slici teklo je ka nuli, i ništa se nije moglo videti, čak ni u trenutku manjem od jedne milisekunde: gde god računar zaustavi sliku nije bilo ničega na vidiku. Sve je bilo apsolutno prazno i, činilo se, bezbedno. I čim je slika krenula dalje, dogodila se eksplozija. Sve je izgledalo kao da je do eksplozije došlo zbog sudara sa prazninom.

– Da li si sada nešto video? – upita Mark.

– Ništa, komandante, iako sam ovu sliku sam sebi pokazao i analizirao je hiljade puta. Ništa se nije

moglo videti. Ipak, to me podseća na nešto o čemu je neko pričao na ovom brodu pre dvadeset godina.

Mark je ćutao čekajući da računar nastavi priču.

– Mi smo naleteli na neku vrstu energetskih mina. Jedna, ili čitav niz, postavljena je na liniju našeg leta. Očigledno, podmetnute su nama. A sigurno ih još ima na putu do broda Gila. One će nam usporiti let. I sad smo već izgubili dosta u vremenu, čak smo izgubili i pravac leta.

Dok je računar ovo objašnjavao, Poluks ponovo nalete na jednu od nevidljivih mina, koja još snažnije zatrese brod i smanji mu energetska zaštitu. Brod se zanese u stranu, čak i svetlo u kabini zatreperi.

– Prokletstvo, – opsova Mark – zašto ne paziš kud idemo? Zar da se razbijemo o prazninu?

– Komandante, nisam u stanju da ih otkrijem, jer se ne radi ni o jednom poznatom obliku energije. Naši senzori i radio-senzori ne mogu otkriti nikakav naboj niti kretanje energije. Za njih je ispred samo prazan prostor, kao i za oko kamere.

– Zaustavi – reče Mark. – Najbolje je da stanemo.

Izdržali su još dva sudara sa minama i Poluks se zaustavi. Sada je trebalo da se utvrdi način proboja kroz minsko polje, koje je verovatno iza sebe ostavio imperijalni brod Gila-ljudi.

Neprijateljski brod je odmicao i Marku se činilo da će ga uskoro izgubiti iz vida. Zato je tražio način kako da se probije kroz nevidljive prepreke.

Jedini način da se probije kroz zapleteno polje nevidljivih mina bio

je vezan za korišćenje antimaterije koja će Poluksu očistiti put do samog cilja. Već posle nekoliko plotuna svemir pred Markovim očima bio je sav u eksplozijama, ali su pražnjenja i potiranja energije i antimaterije bila tako brza da se vidik brzo čistio i put ka neprijatelju uskoro je bio sasvim prazan. Poluks se gotovo u jednom skoku našao na sto hiljada kilometara od imperijalne krstarice. Mark je odmah uputio propisnu poruku kojom je tražio da se brod zaustavi i spremi za inspekciju, iako je znao da od toga neće biti ništa, jer Gile sigurno nemaju nameru da se predaju. Pre toga upotrebiće sva moguća sredstva za odbranu, a oni ih sigurno na svome brodu imaju dosta. Ni posle nekoliko ponovljenih poziva, uz navođenje odredbi Pravilnika o kretanju kroz Galaksiju, nikakvog odgovora nije bilo.

Mark ispali još nekoliko kratkih slabih mlazeva antimaterije i sada se odjednom na samom domaku velikog broda Gila podiže plamen pražnjenja. Bio je to sudar sa samom energetsom zaštitom koja je izgledala neprobojna.

– Komandante, vidite li šta rade gušteri?

– Vidim – odgovori Mark posmatrajući kako se džinovska letilica Gušterolikih polako okreće postavljajući se bočno prema liniji leta. Bio je to klasičan način odbrane, jer, napadnut u krmu, brod je bio najosetljiviji zbog toga što su mu reaktori bili izloženi udaru neprijatelja. Da se okrenuo kljunom prema Poluksu bio bi opasan napadač, ali nespreman za bekstvo. Ovako, okrenut bokom, mogao je da upotrebljava sva svoja oružja i da štiti sebe snažnom energetsom zaštitom i debelom oplatom. Iz tog

položaja mogao je lako i da pobegne u nekoliko pravaca.

Marka nije iznenadio taj način odbrane. Iznenadilo ga je da Gile hoće da se brani iako im je bilo jasno da se njihove šanse protiv Poluksa skoro nikakve, jer je Poluks veliki ratni brod a on lično komanduje njime. Sigurno imaju svoje adute. Zbog toga nije želeo da ih odmah napadne, već je ponovo poslao poruku. Bio je spreman i da dočeka napad koji mu spremaju Gile. Osećao je taj napad u želucu i čak ne shvativši šta radi, već je nameštao prste na senzore okidače.

Predosećanje ga nije prevarilo, jer je k njemu leteo ogromni projektil, skoro kao trećina Poluksa, ali i njegovi prsti su već dobovali po okidačima i neutronske topovi su se praznili prema projektilu. I kada je želeo da ga zaspe novim plotunom, shvati da to nije potrebno, jer projektila više nije bilo. Nije ga bilo, ali se zato čitavo jato usmerilo prema Markovom brodu. Sad su upotrebljavali novu taktiku – rasuli su se i pripremali napad u malim grupama, sa nekoliko strana. Mark više nije mogao da kontroliše taj napad. Međutim, nije stigao ni da prebaci kontrolu na robote-strelce, a računar ih je sam uposlio i oni su poput pravih lovaca, kao da to čine iz zadovoljstva, čistili nebo. Ekrani su opet bili prazni, bez ijednog neprijatelja.

– Dobro je momče – uzviknu Mark, – dobili su svoje. Imaš od mene piće.

– Hvala, komandante, znate da ne pijem... Ali ne radujte se uzalud. Sve je tek počelo, zar ne vidite da nam kreće nova poseta?

Mark zviznu uz jednu od onih masnih psovki čije značenje nikad

nije umeo do kraja da objasni računar.

Jata projektila, možda ih je bilo na stotine, već su bila na putu ka Markovom brodu. Njihova pozicija jasno se videla na velikom videozidu i na monitorima robota-strelaca. Osetio je da ih je suviše i da strelci neće moći sve da ih skinu s neba, ali to je video i njegov računar, jer se svetlo na monitorima promenilo, što je značilo da se energetski štitnik proširio i dobio još jedan sloj, kako bi izdržao napad nekog neprijateljskog kamikaze koji strelcima može da promakne.

Očekivao je da će se napadači odbiti o štitnik, ali dogodilo se nešto sasvim drugo: zauzeli su putanje i nastavili da kruže oko Poluksove zaštite. Mogao je da nabroji dvadesetak malih brodova-samoubica ispunjenih nekom od stravičnih eksplozivnih materija za koje su Gile bili majstori. Kretali su se brzo, kao da pletu mrežu oko Poluksa, i Mark je mogao jasno da raspozna svaki od njih. Slušao je njihova dogovaranja, pozive i pištanja. Da, bili su to Gile-samoubice. Mislio je da su izumrli, ali očigledno se varao. Njihov gospodar držao ih je spremne za ovakve prilike. A ovo je stvarno bila prilika u kojoj se moralo učiniti sve da se spase inkubator i potomstvo za sve buduće generacije. Boriće se dokraja i zadržaće Poluks preko vremenskog limita. To je sada bilo očigledno.

Marku je ostalo samo da ih ponovo opomene na predaju i uskoro mu je stigao odgovor:

– Komandante Silard! Preporučujemo vam da se ostavite potere za nama. Vaš neprijatelj je na sasvim drugoj strani i vi treba da nastavite poteru za njim. Želimo samo da napustimo vaš svet.

– Gle, gle, pasji gušteri, javili ste se – zagrmje on. – Znam ja gde je moja lovina, ali ne želim ni vas da propustim.

Odmah je dobio pištavi odgovor:

– Varate se, ser. Mi nećemo biti vaš plen. Za vas smo sada nedohvatljivi, a vi ste u nekoj vrsti klopke i niste u stanju da nas napadnete.

– To samo tako izgleda, gospodo gušterolikog lica. Međutim, imam ja za vas jedan štos.

Dok je izgovarao poslednju rečenicu, on u sekundu otvori svoj zaštitni omotač i ispali nekoliko kratkih energetskih plotuna. Brodovi su goreli i nestajali u sopstvenim eksplozijama, a jedan se skoro sunovratio kroz pukotinu prema Poluksu i eksplodirao iznad ultrazaštite. Eksplozija dobro uzdrma Poluks, a komandant je sad znao da će neprijatelj biti oprezniji i spreman da iskoristi novu pukotinu u štitniku, ako ga on otvori. Ali, on ga više neće otvarati, bar ne na isti način.

– Komandante, čestitamo na malom uspehu, ali sad je već vreme da se urazumite i okrenete na svoju stazu.

– Ko si ti, gušteru, da mi tako govoriš?

– Ja sam Andrio B 14 – odgovori Gila svojim siktavim jezikom.

– Gle, gle, znao sam nekoga ko se slično zvao, Andrio B 9.

– To je jedan od moje braće iz istog legla. Vi ste ga ubili, zar ne?

– Tačno, a to očekuje i tebe, gušteru, ako ne budeš dobar.

– Ne budite smešni, komandante. Mene ne možete uplašiti. Uostalom, ovaj brod je neuništiv.

– Ja i nemam nameru da uništim brod, već da skinem tu tvoju crvenu petlovsku krestu. I evo me, već stižem.

Nagli skok usledio je posle Markove pretnje. On potpuno povuče svoj zaštitni pojas i poremeti orbite neprijateljskih malih napadačkih lovaca, a Poluks se sjuri ka gigantskoj letilici, dok su roboti-strelci već očistili neprijatelja koji je krenuo u poteru za njim.

Prednost Poluksove energetske zaštite bila je u tome što se ona povlačila nazad, u akumulatoru broda, a nije se rasipala po svemiru. To je izvedeno tako brzo da su Gile shvatili šta se događa tek u trenutku kad su izdisali. I Poluks se kao u magnovenju već našao iznad imperijalne krstarice.

– Moje poštovanje, komandante – začu se glas neprijatelja. – Izveliste nešto što će ući u sve udžbenike strategije, ali ste istovremeno svoj brod osiromašili za nenadoknadivu količinu energije. Bićete uskoro nesposobni da napadate.

– To ti samo tako misliš, lepótane – reče Mark. – I veruj u to! Sad ćeš doživeti nešto što nikad nisi ni sanjao. Uostalom, vi gušteri i ne sanjate, zar ne?

Velika imperijalna krstarica bila mu je sada skoro na dohvatu ruke, na pedeset kilometara treperila je u svom zelenom energetskom omoćaću. Pokrivala je vidik svojim ogromnim glomaznim telom. Izgledala je potpuno nezaštićena, ali je Mark znao da samo tako izgleda, jer su je Gile opremile svim znanim i neznanim čudima ratne tehnologije. Važno je da mu više ne može pobeći i da je tako blizu da može na nju da aterira kad god zaželi.

Mark nije želeo da uništi gigantsku letilicu, jer se matični brod nekog naroda nije smeo uništavati, pa makar to bili i najljući neprijatelji Ujedinjenih svetova. Pogotovu što je veliki brod sa svih strana

imao veliki crveni krst u belom krugu, a to ga je štitilo od svakog napada. I nije bilo komandanta ili ratnog veća koji bi imali hrabrosti da donose odluku o uništenju semena jednog naroda.

Ali, isto tako, ni Gile ne smeju da napuste Galaksiju po svojoj volji. Oni moraju ostati pod kontrolom, da prime kaznu koja im se odredi. Galaksija i Ujedinjeni svetovi ne mogu dopustiti da ostanu bez jednog tako veštog naroda, čija tehnička sposobnost daleko prevazilazi sve druge civilizacije. Iz njih samo treba izbrisati netrpeljivost prema ljudima i prekinuti njihove veze sa silama tame i zla. To neće biti tako teško. U najgorem slučaju, treba ih podvrći genetskom inženjeringu i poboljšati neke njihove osobine.

Matični brod trebalo bi samo onesposobiti za dalji let i vratiti ga ka kontrolisanim regionima, gde će ga prihvatiti straže Ujedinjenih svetova. Mark je imao vrlo jednostavan plan za napad na neprijateljski brod i upravo se spremao da započne njegovo ostvarivanje, kada je ugledao kako Gile, ne hajući za njegovu blizinu, kreću ka izlazu iz Zvezdanog sistema.

Sad je trebalo delovati brzo, dok krstarica ne dobije brzinu zbog koje neće moći da se prodre u nju, jer je Mark želeo da je napadne iznutra i da je osvoji neoštećenu i sposobnu za dalji let prema Zemlji. Marka nisu zanimali Andrio B i njegova posada: oni su za njega bili otpisani. Zanimalo ga je onih nekoliko miliona oplodjenih jaja iz kojih će izaći nova populacija.

Da bi osvojio ovaj inkubator Gila, komandant je odlučio da primeni teleportaciju. Biće to nešto što gušteri uopšte ne očekuju. Naravno,

Mark nije želeo da sebe teleportira, jer ne sme napustiti brod u ovako nesigurnom regionu. On će poslati svoju vojsku. Istina, nije voleo da koristi tu vrstu vojnika i skoro se nikad nije služio njima, ali sad je bio takav trenutak. Na Poluksu je bilo bar dve stotine robota za različite namene i desetak androida koji su se nalazili u stanju mirovanja. Svi će biti teleportirani na brod Gila i osvojiće ga, iako uz velike napore. Najverovatnije, polovina će nastradati od oružja Gušterolikih, ali njihova mehanička tela i udovi samleće neprijatelja.

Naravno sve bi išlo mnogo brže kad bi komandant sam sebe teleportirao, ali on to nije voleo, pogotovu što teleportacija žive materije u ovakvom zvezdanom regionu nije pouzdana i može se završiti smrću ili deformisanjem tela.

Od Gile Andrija upravo je stizala poruka:

– Komandante Silard, mi vas napuštamo. Na žalost, ne prija nam vaše društvo.

Glas je šuštao i krkljao. Bio je to karakteristični šum smeha Gušterolikih.

– Srećan vam put – reče Mark i pritisnu senzore za teleportaciju.

Roboti su već stajali na pokretnoj traci ka komori za teleportaciju. Narandžasto svetlo blještalo je sa njihovih raznolikih tela, izbijalo iz kristalnih očiju, sa titanskih ruku ili pipaka koji su im služili kao oruđe i oružje za rad, ali i za ubijanje. Iza robota bila je postrojena grupa od dvanaest androida, koji su, naoružani oštrim mačevima, podsećali na nekadašnje starojapanske borce. Svi su bili isti, izašli iz iste radionice: savršeni, čak savršeniji od živih bića. Ali, Mark ih nije voleo. Znao je da će užasnuti Gile

kad se budu pojavili u njihovoj komandnoj sali.

Pre nego što će ih poslati tamo, Mark reče računaru:

– Momče, hoću da sa svakim od njih budeš u kontaktu do poslednjeg trenutka njegove aktivnosti. Oni moraju da osvoje ono čudo i da ga vrate ka Zemlji.

– Da komandante – odgovori računar.

– I pazi, brod se ne sme oštetiti, niti jedan jedini embrion. Za žive Gile boli me zadnjica. Jasno?

– Da, komandante!

– Onda na posao. I želim sliku.

Sedeo je u fotelji za komandnim pultom i pratio operaciju osvajanja velike krstarice. Mogao je videti kako je robot preko teleportacionog sistema vešto raspoređivao robote po praznim hodnicima i komorama džinovske letilice. Nije ih teleportirao na jedno mesto, već je po praznim salama i nekontrolisanim komorama i hodnicima formirao grupe. Bila je to odlična taktika, i naslućivao je da će napad u isto vreme biti izvršen sa nekoliko mesta. Unutrašnjost broda jasno se videla na desetak monitora i na velikom videu ispred Marka. I, najzad, kad su svi roboti bili raspoređeni po imperijalnoj krstarici, došao je red na androide. Tih dvanaest ljutih ratnika našlo se u dnu centralnog hodnika i, čim su stigli, nestali su u tami iza glomaznih kontejnera, da sačekaju trenutak svoga napada.

U trenutku kad je računar robotima izdao naredbu za napad, snažni alarm odjeknu brodom Gila. Komandant Andrio, koji je bio za svojim kontrolnim komandama, odmah shvati šta se događa. Nekoliko ekipa njegovih ratnika pojuri ka delovima broda s kojih je stizao alarm. Do sudara je došlo odmah i

Mark je video kako se borbe odvijaju na pet mesta. Desetine Gila napadale su metalne uljeze. Gušteri su imali u rukama laserske dugocevne pištolje i njima su vešto onesposobljavali robote sekući im udove i spojeve između članaka na telima. Prednost robota bila je u tome što su imali decentralizovane komande i mogli su da napadaju prepolovljeni na dva ili čak više delova. Njihove noge, ruke, trupovi i pipci napadali su i dalje iako su im komandni centri bili uništeni.

Lasersko oružje u rukama Gušterolikih polako se praznilo ili drobilo pod udarcima robotskih udova i tela. Gušteroliki su padali razbijenih glava, isečenih ruku, i valjali su se u sopstvenoj bleđoj krvi i crevima. Roboti su, gazeći po njima polako, osvajali pedalj po pedalj velikog broda, uprkos stotinama neprijatelja koji su im išli u susret.

Kroz razglas broda urlao je promukli glas njegovog komandanta, koji je tok bitke pratio na svome komunikatoru, neprekidno ubacujući nove borce u klanicu koju su stvorili roboti.

Mark je pratio kako nadolaze novi talasi Gila – ratnika i kako se smanjuje broj robota sposobnih za borbu. Ostali su samo oni čiji je sklop tela bio najjednostavniji i najrobustniji. Od njih se odbijalo svako oružje, laserski zraci i eksplozivna zrna. Napredovali su gazeći žive neprijatelje i razbijajući im glave maljevima.

– Silarde, pasji sine – urlao je preko komunikatora Andrio. – Javi se, đavole jedan. Znaj, nećeš me uništiti!

Mark je ćutao. Znao je da će uspeti, jer je njegov računar držao u rezervi dvanaest androida, sve

same ljute zmije. Njihov trenutak tek treba da dođe.

– Navršio se treći sat bitke. Komunikatorom ponovo stiže urlik komandanta Gušterolikih, koji je trijumfalno vikao:

– Silarde, pseto jedno, gde su sad tvoji roboti?

I Mark je video da su roboti uništeni svi do jednoga. Samo se poneki koprcio ponavljajući automatske pokrete, pošto je bio van kontrole računara. Hodnici broda izgledali su strašno, svi masni i prljavi, u haosu krvi i razlomljenih tela i udova Gušterolikih i robota. Ako su roboti bili uništeni, Gila je ostalo još dvadesetak, i oni su se po naredbi svoga vođe vraćali u komandnu kabinu.

Sad je računar pokrenuo androide, koji su iz tame hodnika bešumno krenuli ka komandnoj sali. Išli su kao mačke, napeti do poslednjeg senzora u svome telu, sa mozgovima jednakomerno usmerenim jednom cilju – osvojiti brod.

Za to vreme, ne osećajući ništa grupa Gila, išla je ispred njih, pokušavajući da svome koraku da svečani izgled. Spremali su se da tako svečano umarširaju pred svog komandanta, ali bilo je sve uzalud. Nikad neće primiti nikakvo odličje ili pohvalu, nisu ni shvatili šta ih je to u trenu poseklo na komade koji su se međusobno izmešali. Dvanaest androida delovalo je poput munje sekući titanskim sabljama bešumno kao laserskim zrakom. Kad su obavili zadatak, oni krenuše ka komandantu Gila, koji je najmanje od svega njih očekivao.

Vrata komandne sale bila su otvorena i Mark je preko svog videa mogao jasno raspoznati zlatnu glavu vođe Gušterolikih i njegovu crvenoplavu krestu. Stajao je očeku-

jući svoje ratnike. Mala posada komandne kabine bila je postrojena s desne strane od njega. Ali, umesto njihovih saplemenika, iz tame hodnika iskorači odeljenje androida sa mačevima u rukama. Lice Gušterolikog za tren izgubi boju i iz grla mu se začu pisak. Ostali gušteri skočiše prema oružju koje je stajalo okačeno na zidove, ali bilo je uzalud: naleteli su na mačeve koji su im posekli prste.

Čak ni Mark nije imao vremena da bilo šta kaže, čak ni da izda naređenje da se poštedi Andrio. Bilo je kasno: do njega je stigao samo uzvik proklinjanja:

– Sil...!

Bio je isečen na sitne delove i Mark je jedva stizao da vidi kako jedan po jedan nestaju iza komandne stolice. Sad ga više nije mogao spasti.

– Komandante Silard – javi se računar, – brod je osvojen. Očekujemo vaša naređenja.

– Čestitam – reče Mark, ustade od pulta i ode da se okupa. Osećao je prljavštinu koja se nakupila na njemu, kao da je sam učestvovao u bici. – Bilo je sjajno, iako nisam očekivao da će biti tako krvavo.

– Žalim, komandante, ali drugačije nije moglo.

– U redu. Izdaj naredbu da se brod očisti i uputi u region Sunca.

– Razumem, komandante, sve će biti u redu. Upravo sam ovladao računarom broda. Preneću mu sve naredbe.

– Jesi li siguran u njega?

– Da, – javi Poluksov računar. – Androidi su mu blokirali centar za samostalnost. On sada pripada nama, kao da je uvek to i bio. Obaviće sve što mu se naredi.

– Onda je sve u redu – reče Mark. – Mi se, znači, možemo vratiti našem zadatku.

Tek tad je video koliko su vremena izgubili u ovoj akciji. I za trenutak je pomislio da će mu kiborg pobeći, ali onda shvati da vremena uvek ima dovoljno.

Poluks je već bio na putu ka crvotočini, kojom će nastaviti ka zvezdi Leonardo, a veliki imperijalni brod okretao je svoj kljun dalekom blistavom Sunčevom sazvežđu.

17

Dok je ekipa androida usmeravala džinovski brod Gila ka bezbednijim regionima Federacije, Poluks je već bio na domaku zvezde Leonardo, srca kiborškog sveta. Velika crvotočina, prolaz nepoznatih, stvarala je tu mehur iz kojeg se kretalo ka Zamajcu zvezda, izlazilo iz galaktičkog regiona, i putovalo do samog srca Sunčevog sistema – male planete Zemlje.

Čim je Poluks utonuo u bezgravitacioni prostor i prilagodio se stanju u novom kontinuumu, sve je postalo dostižno i blizu. Do zvezde Leonardo bilo je nekoliko parseka, ali se moglo stići i za onoliko vremena koliko je putnik želeo – za hiljadu godina ili za nekoliko trenutaka. Mark je odabrao svoje realno osećanje vremena, koje mu je trenutno bilo u prirodi bića.

A to njegovo prirodno osećanje vremena iznosilo je sada nepuna tri minuta, i on se već našao u kraku koji ga je odveo do kiborškog sveta. Ono što je ugledao pred sobom nateralo ga da zaustavi brod. Velika neshvatljiva zvezda blistala je svojom tajanstvenom svetlošću ispuštajući veću količinu životne

energije od svake druge zvezde u Galaksiji. Okruživao ju je jedan jedini sistem sastavljen od sedam planeta koje su kružile u jatu. Prostor između njih ispunjavali su mnogi prirodni i veštački sateliti. Bio je to stravičan kiborški svet. Iz njega je izbijalo nešto nepojamno, duge munje spajale su planete i satelite, vatra je u dugim jezicima parala veliku zajedničku atmosferu.

– Šta se to događa? – upita Mark.

– Ne znam, komandante – odgovori računar – izgleda da planete prazne svoje rezerve energije, a možda čak i pretvaraju svoju materiju u energiju.

– To je nemoguće, momče.

– Koliko znam, toliko puta ste rekli da nemoguće ne postoji. Postoji samo nevideno i nesaznato.

Mark je to dobro znao, ali ovo što je sada video bilo je zaista zastrašujuće i nerazumljivo. Bio je to zadržavajući prizor, koji je stvarao svet u razaranju, a taj svet imao je promer od deset svetlosnih minuta.

Između ogromnih planeta skakala je svetlost, duge električne munje, i moglo se jasno videti kako planete podrhtavaju, kako se atmosfera oko njih usijava i kako im se zajednička atmosfera elektrizuje. Ogromni okeani su isparavali a tamni oblaci skrivali su kopno i od pogleda najboljih Poluksovih video-teleskopa. Mark je znao da sad ne isparavaju samo mora i jezera, već da gori i kopno na planetama i satelitima, zajedno sa kamenim i metalnim kulama, naseljima i tvrđavama. Svet strave se raspadao.

– Komandante, – javi računar – događa se još nešto, što vi ne vidite: planete polako počinju da se usijavaju i verujem da će ispariti.

Kakve su stravične sile mogle tako naglo da unište ovoliki svet? Očigledno, sve se odvijalo bez uticaja matične zvezde i dolazilo je iz unutrašnjosti samoga sistema.

Pražnjenje se pojačavalo i ceo sistem se strahovitom brzinom pretvarao u novu zvezdu, čija je svetlost sada izgledala slabija. Trilioni kilometara bili su ispunjeni raspadaњem materije i pretvaranjem u jone i fotone.

– Zar vi ovako nešto ne nazivate paklom? upita računar.

– Ne, momče, – odgovori Mark – pre bih ovo nazvao veličanstvenim. Uostalom, ta dva stanja se graniče, zar ne znaš?

– Ne, to mi nije poznato, sem ako nije nešto slično onome kako se kod vas graniče genijalnost i ludilo.

– Tako nekako – reče komandant posmatrajući kako zvezda Leonardo dobija svoju dvojnicu.

Ali užas se nastavljao, veliki raspadnuti svet polako je počeo da se izdužuje i da otiče ka matičnoj zvezdi. Sve je išlo brže nego što je iko mogao da pomisli, jer se sva ta plazma već utapala u veliku zvezdu povećavajući njen sjaj. Uskoro će na ovom nebu ostati samo zvezda Leonardo, a uz nju još i uspomena i slike stravičnog sveta kiborga Trevora. Ceo jedan sistem, stvoren za dva veka naporima čoveka-mašine, sada je jednim njegovim potezom odlazio unepovrat.

– Komandante, ovo je izgleda pravi kraj kiborga.

– Ne znam je li kraj, ne znam šta je Veliki Gospodar zamislio. Očigledno, nije želeo da nam preda svoj svet i svoju tehnologiju, vratio ju je radije u energiju zvezde od koje je sve i načinio. Sada će ovde ostati kao što je nekada i bila, usamljena, zvezda Leonardo.

Još nekoliko puta Mark baci pogled na ono što se dešavalo pred njegovim očima, a onda shvati da je vreme sada sve skuplje i sve složenije. Njega očekuje Veliki Gospodar. Lansirao je pedesetak sonde koje će snimati sve što se bude dešavalo, a on se vrati svome zadatku.

— Trevore, dolazimo — reče glasno.

Dok je izgovarao te reči, osećao je neku jezu oko srca, jer je znao da će do susreta sa Crnim Gospodarom doći za nekoliko sati ili čak za nekoliko minuta, u najgorem slučaju za nekoliko dana, zavisno od njegovog sopstvenog nervnog sistema. Taj susret biće nečiji kraj, najverovatnije kraj njega samoga, jer je Gospodar Trevor raspolagao neograničenim silama i znao je milion veština. Ali, što je najvažnije od svega, nije imao srca. Imao je samo mozak, hladan i očišćen od svake predrasude i strasti, hranjen najboljim mogućim supstratom, čistom energijom. Njegova volja, znanje i moć bili su skoro bezgranični. Imao je oružje kojim je mogao da uzdrma zvezde i sruši čitav planetni sistem, a na transporteru je imao najboljeg navigatora svih vremena, Eda Bredberija, koji je bio u stanju da izvuče brod iz naručja crne jame.

I Mark je imao razloga da se brine, ne toliko za svoj sopstveni život, već za mogućnost da kiborg preživi, jer bi tada nastao haos iz koga se Galaksija nikad ne bi izvučila.

Ipak, i pored sve savršenosti i snage koju je njegov protivnik imao, Mark je znao i za jednu svoju prednost, jedinu u koju je mogao imati bezgranično poverenje, a to je nepoznavanje samoga sebe. Znao je, to će u poslednjem trenutku odlu-

čiti neka ideja, neko suludo rešenje koje će mu pasti na um.

Srebrni ton prostora kroz koji je tonuo dovodio je Marka, zagledanog u video-zid, do vrtoglavice, pogotovu dok je posmatrao zvezdana jata koja su se videla sa strane njegove staze. Bio je to jedan od krakova rodne Galaksije kojoj se opet približavao.

Do Zamajca zvezda ostalo je toliko vremena da raspravi sam sa sobom sve ono što je ostalo neraspravljeno. Trebalo je da ostavi oporuku, svoje zaveštanje za slučaj ako se ne bude vratio. Nije želeo da iza sebe, ako pogine, ostavi nikakvu zagonetku, jer je ceo njegov život bio dosta velika zagonetka.

— Momče, — obrati se Mark svome računaru — mislim vreme je da mi spremiš jednu praznu matricu.

— Kakvu, komandante?

— Neuništivu, sa titanskom košuljicom i jezgrom od opsega mog mozga.

— Šta to treba da znači, komandante?

— Poslednja ispovest. Na nju ću preneti ceo moj život, celu priču o sebi.

Na jezgro od neke vrste polužive materije trebalo je iz Markovog mozga preneti celokupno iskustvo, sećanje, način razmišljanja i verovanja, ali i neostvarene ideje i planove, samu suštinu komandantovog života. Bilo je to prvi put da Mark oseća takvu potrebu. To je značilo da su njegove šanse da se izvuče iz poduhvata koji ga očekuje skoro nikakve.

— A šta ću ja da uradim, komandante? — upita računar.

— To isto, ali tvoja matrica bića drugačija, zar ne?

– Matrica je drugačija i skoro da nije ni potrebna, jer sve znanje koje je u meni već postoji u računarima svemira, pogotovu kod Meseca. Uostalom, mene je lako obnoviti; to može da učini svaki veštiji tehničar, ali vas, komandante, ne – vaš uzorak je neponovljiv.

Mark se nasmeja:

– Dosta je glupiranja. Jesi li spremio matricu?

– Da, gospodine, ona je odavno spremna. Očekuje se samo vaša naredba. I potrebno je da se vi pripremite.

Ponovo je otišao u salu gde se nalazio psihoskenner koji sada u njemu neće buditi saznanja ili ispunjavati neurone novim istinama, već će samo prepisati ono što se tu nalazi.

Sad više nije trebalo da se opruži na ležaju, već je samo seo u fotelju i zatvorio oči, kako bi bio bliže samom sebi. Znao je da sada predaje svoju mentalnu zaostavštinu matrici s koje će je, možda, jednom preneti na nekog klona po njegovom uzoru ili na neki mozak izbrisan u avanturama sred svemira. Neko će možda nastaviti gde je on stao. U duši, nije to želeo da učini, jer je verovao da i znanje i duh pojedinca treba da nestanu sa njim i da iskustvo i znanje pripadaju samo onome ko ih je stekao i godinama nosio u sebi. Ali, u isto vreme, znao je kakva je šteta kada nestanu veliki umovi.

Kada sve bude prepisano, matrica će u svojoj neuništivoj košuljici biti lansirana prema Mesecu i pošto stigne do njega, biće uskladištena sve do trenutka kad veliki računar ne odluči da se može koristiti. A ako se on iz svega ovoga izvuče, moraće da bude uništena.

Skener je već iz Markovog mozga prepisivao onim redom kako je zapisivano na neuronima. Bio je to skoro mehanički proces prebacivanja podataka, slika i znanja iz žive materije na poluživu matricu. To je, u isto vreme, bio i celokupan sklop komandantovog shvatanja sveta.

U tami koju je stvorio zatvorivši oči, slušajući svoje disanje, Mark je osluškivao i treperenje nerava u svome telu i pratio kretanje neuronskih struja kroz mozak. Činilo mu se da iz njega sada izlazi ceo njegov život i da će ga napustiti da nastavi na tom klupčetu polužive materije.

Malo je reći da mu se činilo kako sada vidi ceo svoj život od trenutka kada je počeo da ga posmatra i saznanje pa do ovoga trenutka. Video je i sve one alternativne mogućnosti koje mu je život pružao a koje nije iskoristio zbog svoje lakoumnosti. Znao je da nije trebalo da postane komandant Silard, specijalista, inženjer, istraživač, ratnik, veliki lovac i legendarni ljubavnik, već je bilo bolje da je izabrao poziv čuvara velikih stepa ili šuma u podnožju Kavkaza, gde bi čuvao vukove, divlje čopore koji su živeli najslobodnije na svetu. Video je odjednom da sve što je uradio i za šta se borio kao da je postalo uzaludno, jer ništa od toga nije završeno, i ko zna da li će se i okončati kako treba. Konačni mir i sklad u Galaksiji, za koje se borio, uništavajući zlo i neprijatelja, još nisu tu. Pitao se da li je logika zakona i tehnologije u stanju da smiri ovaj svet ili postoji nešto drugo, moćnije i veće, nešto što nije mogao da shvati, što je iznad razuma.

Osetio je odjednom da je ogromnu energiju, sopstvenu i

svoga sveta, utrošio zbog svoje veličine i izuzetnosti, jer je bio neprekidni izazov ludacima i manijacima, koji su želeli da ga unište, da mu se suprotstave, nadmaše i da ga ponize, pokrećući sile haosa, zla i nesreće. Da nije bilo njega, možda bi se ovaj svet za poslednja dva veka normalnije razvijao i integrisao.

Sad je samo mogao da žali što je postao ono što je. Izazov neprijateljima, povod za ratove i nesporedume, iako je bio samo skromni donosilac napretka, mira i sreće sopstvenom svetu.

Palo mu je napamet da je pogrešio, ne zato što nije postao čuvar vukova u stepama Kavkazije, već što nije iskoristio svoje genetičarsko-hirurško iskustvo i sopstvenom timu ljudi naredio da mu ugrade mozak u telo nekog od tih vukova, pa da se priključi divljem čoporu u lovu, borbama i beskrajnoj slobodi koju su pružale stepe i obronci najlepših planina na svetu. Bila je to jedina greška koju je napravio, a sve ostalo što mu se dešavalo bilo je posledica te greške.

Znao je, ako je tako, da je potpuno zaslužio kaznu koja ga sad očekuje na ivici Zamajca zvezda, gde će se susresti sa svojim jedinim pravim neprijateljem Velikim Trevorom, Crnim Gospodarem, koji je, u stvari, bio i njegov jedini sapatnik u strahotama koje su jedan drugome činili čitav jedan vek, proganjajući se između zvezda i dokazujući samo sopstvenu nadmenost i glupost.

Zaista, zasluživao je kaznu što je odabrao ovakav život van vremena i van generacija, bez reda i smisla, služeći ideji Ujedinjenih svetova, kao da se ti svetovi ne bi mogli bo-

lje razvijati bez njegovih ideja i napora.

I zar je on, Mark Silard, dostojan položaja koji će morati da zauzme ako sve ovo završi onako kako je predvideo. Položaj Vrhovnog savetnika ne samo što mu ne dolikuje i što će predstavljati opterećenje za njega, već će biti i katastrofa za ideju Ujedinjenih svetova. Jer Mark Silard neće biti samo čovek koji je prvi među jednakima; on je moćniji od svih jednakih i teško će doleteti da to i ne pokaže. Pokajaće se možda svi što je on na tome položaju.

Dok je skener prepisivao njegov mozak, Marku je sve to prolazilo kroz svest, mešajući se istovremeno sa milion drugih slika i asocijacija iz fizike, kozmetike i genetike, ljubavnih slika, zajedno sa kajanjem, oduševljenjem, bolom i radošću. Osećao se kao da mu se život prazni i završava.

I pre nego što mu je računar rekao, ne da je matrica ispunjena već da nema više vremena za obračun sa samim sobom jer se nalaze samo na jednu svetlosnu godinu od Zamajca zvezda, on je shvatio da je sve što se sa njim dešavalo bilo jedino moguće i najbolje što mu se moglo desiti.

U trenutku kada je skener tu misao skidao iz njegove svesti, računar ga je opomenuo da nema više vremena i on je otvorio oči, skočio iz stolice i požurio ka komandama broda. Nije trebalo niko ništa da mu kaže; svojim čulom svestvremena i sveprostora osećao je blizinu onoga kome je krenuo. I ne samo to: osećao je i ukus pobede, iako bitka još nije ni počela, niti je znao kako će izgledati. Jer bitka je mogla da bude kao sudar bogova, uz ispaljivanje beskrajnih mlazeva

energije i plazme, ili nalik sudaru dva igrača igre strpljenja. Između te dve krajnosti nalazi se izbor taktike koju će odabrati Mark Silard.

– Komandante, nalazimo se na dohvat Zamajca zvezda, kiborgove zagonetke približavaju se trenutku spajanja.

– Znam, – reče Mark – dolazim.

Opet je stajao za komandnim pul-
tom i na velikom video-zidu posma-
trao približavanje velikih objekata
vatrene plazme momentu spajanja.
Saže se, dohvati novu bocu brendija
i ispi žestok gutljaj ne skidajući oka
sa tačke u kojoj će se dogoditi sus-
ret. Bilo je to mesto obračuna.
Tamo gde nema ničega, a gde us-
koro opet ničega neće biti.

– Momče, – reče tiho – jesi li
već lansirao matricu prema kući?

– Sve je pripremljeno. Proverava
se još njena čvrstina.

– Uništi je! Nema potrebe da
išta ostane iza mene ako izgubim
ovu bitku.

– Ali, komandante, to nije u
skladu sa našim obavezama i pravi-
lima.

– Dečko, zajebi pravila. Ona su
ovu Galaksiju i dovela u među-
sobnu netrpeljivost i ratove. Pravila
sada određujem ja a ispisuješ ih ti.
I, kako mi odlučimo, odigravaće se
naša a možda i budućnost celog
sveta.

– Vaš eventualni nestanak, ko-
mandante, bez matrice bi doveo do
haosa u Savetu i u celoj Federaciji
– reče računar.

Mark ispi još jedan gutljaj i malo
se zagrcnu, a onda nastavi:

– Znam, ali možda su to oni
tamo i zaslužili. Uostalom, ako sve
postane haotično i tajanstveno, zar
neće u isto vreme biti i pomalo ro-
mantično, a to su uvek od mene i

tražili. Zar nisam bio romantični
junak mnogih generacija? I još ne-
što da znaš – u ovu Galaksiju
treba uneti malo romantike, jer oni
matorci kao da su i zaboravili na
nju.

– Komandante!

– Nema pogovora, matricu ćeš
uništiti, ne želim da se mojim
umom služi neki klon ili čak neki
android.

– U pravu ste, komandante, –
posle pola minuta reče računar. –
Vaša matrica ponovo je pretvorena
u plazmu velikog reaktora.

– Hvala ti – odgovori Mark, –
hvala ti momče!

Nastade kratka pauza a onda se
računar ponovo javi.

– Do trenutka kontakta ostalo je
još tri stotine sekundi.

– Hvala, – odgovori Mark –
možda manje ili više, to je stvar
moga subjektivnog osećanja vre-
mena.

– Da, komandante.

18

Na video-zidu sada je jasno video
region kome se približava i prema
kome su se, sa devet strana, uspo-
reno kao da lebde, kretale kibor-
gove zagonetke. Računar je iscrtao
tačku spajanja. Da li je to bilo srce
Zamajca zvezda, to se iz ovog bezlič-
nog prostora nije moglo videti. Sad
je bilo vreme da se izvuče iz ovog
tunela i prebaci u kontinuum svoje
Galaksije, u realni svet kojim pro-
tiče vreme njegovog postojanja. I to
je trebalo učiniti što pre, jer se
može dogoditi da ga beskrajno ubr-
zanje odnese u daleke i nepoznate
regione, gde može zalutati u ko zna
kakve lavirinte drugačijih konti-
nuuma.

Izlazak Poluksa iz crvotočine
obavljen je u onom deliću sekunde

koji je potreban fotonu da pređe kroz opnu mehura od sapunice. Ali tamo gde je iskočio više nije bezbedan, jer se nalazi u jednom od najsurovijih predela svemira – na domaku žrvnja zemljine Galaksije. Iskočivši u galaktičku gravitaciju, Poluks upade u kovitlac koji mu uzdrma masu ali i utrobu njegovog komandanta, koji samo lako opsova, spreman na ono što se događalo. Automatski pilot računara aktivirao je reaktore koji izgradiše snažno energetska polja sred koga se Poluks zaustavi i smiri kao sred sopstvenog mehura od sapunice.

– Bilo je tvrde nego što sam očekivao – reče Mark.

– U pravu ste. Tkivo Zamajca najverovatnije je već oko nas, njegovi konci i talasi vuku nas ka njegovom srcu. I nemojte misliti da je to gravitacija naše Galaksije, jer da smo naleteli samo na nju, jedva bismo je i osetili pošto je za taj skok sve bilo pripremljeno. Ovo je nešto drugo, oseća se neko jako strujanje.

– Kakvo strujanje?

– Ne znam, poslušajte: ono se čak može i čuti.

Kroz audio stiže šum sličan udaljenoj grmljavini, a zatim i meljavi ogromnih gromada kamenja. Mark pomisli da neko melje zvezde i planete. Kasnije će shvatiti da se u tome nije baš mnogo prevario. Nije to bio onaj pozadinski šum vasiona koji je trajao od samog nastanka sveta i koji će trajati do samoga kraja sveta; ovo je bilo nešto strašnije: tu su se mleli svetovi i samo vreme. Marka uhvati jeza od toga što je čuo, jer je to bio šum čije značenje još nije mogao da shvati. Tutnjalo je i mlelo se samo ništavilo...

Tada ugleda kiborgove vatre kako se sunovraćuju jedna prema drugoj, kako se spojivši se, raspa-

daju i naglo, u vidu pramenova, razilaze prostorom. Mogao je videti kako iz svega toga izranja blistavi ogromni crni transporter koji je iz sebe zračio nestvarnu energiju. Ako je dole bio Zamajac zvezda, tajanstvena crna jama, kiborgov transporter se ne bi mogao videti, ali senzori Poluksa pokazivali su da se ne radi o fotonima koji dolaze odozdo, nego o pseudofotonima koji proizvodi omotač Trevorove letilice. To nije bilo zračenje, još manje svetlost; bilo je to emitovanje kvarkova iz mase transportera. Očigledno, Trevor je bio radio s nekom namerom. Bio je to poziv na susret. Kiborg je svoju sliku emitovao na način o kome niko ništa ne zna, jer je to bila jedina mogućnost da ga njegov neprijatelj ugleda.

Tutnjanje se pojačavalo, čak se komandantu činilo i da trese njegov brod, kad mu računar skoro panično javi:

– Komandante, gubimo zaštitu.

– Nemoguće – reče Mark.

– Da, gubimo je na neki neobičan način, kao da neko odmotava sa nas zaštitni omotač i odvlači ga ka centru provalije. To je Zamajac zvezda – crna jama.

Mark pokuša da ustanovi kako se sve to odvija, ali mu uređaji nisu mogli mnogo pomoći. Tek kad je uključio rentgenski senzor mogao je videti kako se njegov omotač poput klupčeta konca odmotava i otiče kroz polje iks-zraka i otiče.

Pratio je to odmotavanje i video da ono postaje sve brže, tako da će uskoro i njegov brod, kao i Trevorov, ostati bez energetske zaštite. Energetski omotač rasplitao se i nestajao kao tračak dima, kao tanka preda dima koja se utapala u beskrajni bunar, u malu tačku beskraj. Ta tačka nalazila se na dnu

srebrnastog levka sačinjenog od materije i energije Galaksije koja je oticala u neki drugi svemir. Nekad je to mesto nazivano crnom jamom, zatim pupkom Galaksije i sada Zamajcem zvezda, a bio je to zapravo otvor kroz koji je reciklirana celokupna masa materije i energije ovoga sveta. I Mark se sada našao na tome mestu i pitao se hoće li i on biti recikliran zajedno sa celokupnom masom svoga broda i prebačen u neki drugi sistem, možda antisistem, ili ko već zna šta se nalazi iza te granice postojanja i uma.

Poluks se sada tresao sve vreme, dok se s njega odmotavao energetski ogrtač i nije bilo svrhe da se nova energija koristi za obnavljanje zaštite. I s njom bi se to isto desilo. Sad je, naprotiv, trebalo sprečiti svako oticanje energije s broda, jer će ona biti neophodna za trenutak vraćanja.

Dole pod njim nalazio se Trevorov transporter koji je mirovao u srebrnastoj tami. Mark shvati da sve vreme razmišlja o tome kao o nečem dole, kao da se u beskraju uopšte i može govoriti o takvim koordinatama. On je, međutim, sve vreme imao utisak da se tačka na kojoj se nalazi Trevor nalazi ispod njega, bliže dnu provalije i onom drugom svetu – antisvetu.

Transporter je mirovao, a Poluks – da li je padao k njemu ili je mirovao? Možda čak oba broda tonu zajedno, svojim brzinama tako da se možda nikad neće ni sukobiti.

– Koliko nam treba do časa kontakta? – upita Mark.

Odgovor nije stizao i Marka to iznenadi.

– Šta se događa? – upita on.

– Ne znam, komandante, – odgovori računar i Marku se učini da

njegov glas menja ton i da se izobličuje. – Ovde se vreme ne može odrediti, jer...

– Ne razumem, budi jasniji!

– Ne, komandante, zar ne vidite sami?

Mark ništa nije video. Činilo mu se da je oko njega sve nepromenjeno, i po boji i po izgledu, čak je osećao neki mir i sklad.

– Ne vidim ništa, odgovori on.

– Potru...di ...te...se – reče sporo mašina.

Komandantu je sad postalo jasno da se i s njegovim računarom nešto događa. Neka moćna sila delovala je na njega. On pokuša da pojača doticanje energije u računar i da pojača lokalno zaštitno polje, ali je uspeo da izmami još samo nekoliko reči, sporo i teško izgovorenih:

– Poslužite se optičkim i mehaničkim...

Posle ovih reči bilo mu je jasno da iz računara neće izaći više ni jedan jedini glas. On je prestao da radi. Znao je šta se dešava. Ništa što je u vezi sa elektronskim načinom mišljenja više ne deluje. Uskoro će možda iščeznuti svi elektroni iz uređaja. Trebalo je požuriti. Iznenadivalo ga je kako do njega dolazi slika Trevorove letilice. Zar je moguće da je uređaji primaju? Samo je ona bila na svim monitorima. Tada ga užasnu pomisao na koju je došao. Kiborg u njegovu svest direktno emituje sliku svoga broda i komandant je zato vidi na svim monitorima, iako tamo, u stvari, više nema nikakve slike. Svetlo u kabini sada je dolazilo samo od fosforescentnih lopti.

Ali, na sreću, Poluks je imao i pomoćni sistem, starinski, pouzdan u ovakvim prilikama. Nešto što će ga spasti a na šta kiborg nije računao. On je očigledno bio uveren da

je Poluks mrtav i da će zajedno sa svojim komandantom nestati u velikom žrvnju. Trevor je, poput nekog lovca, čekao da mu u šake, u čeljusti, padne taj veliki svetli brod, ponos Ujedinjenih svetova. Možda se smijuljio svojim monstruoznim smehom, verujući da je komandant Silard sad u klopci strašnih sila Zamajca. Varao se.

Mark se prihvati optičkih uređaja svoga periskopa da bi na velikim srebrnim ogledalima osmotrio svet oko sebe. Podesio je ogledala tako da je pred sobom imao sliku okolnog svemira.

Videla se samo tama iz koje nije dopirala ni zraka svetlosti, ali ne tama koja je ispunjavala ceo vidik, već samo neki levak tame. On je to tako osećao, kao levak tame. Nije znao da li je to predubedenje prouzrokovano teorijskim iskustvom ili je stvarno tako. Ipak, na dnu tog levka, kao da se nalazila blistava svetlost nekog drugog sveta koji je treperio blještavoplavom svetlošću što ju je gutala okolna tama. Na sredini te slike nalazio se ružni Trevorov transporter i Mark je znao da slika stiže drugačijim putem a ne preko njegovog periskopa.

Onda okrenu ogledalo svoga periskopa na suprotnu stranu i ugleda ono što ga uzbudi, obradova i zbuni. Zažmuri za trenutak, ne verujući, pa onda opet otvori oči.

Njegov računar je bio mrtav i ne bi mogao proveriti je li istina to što se vidi. Nije poznato da je iko od živih ljudi video ovo što se sada nalazilo pred njim. A i on sam: da li će ikome moći da to ispriča? Neće li i on krenuti putem onih koji su pre njega ugledali ovo isto?

Nije bio sasvim siguran u svoj periskop i zato požuri do vidikovca

na ledima Poluksa, da odande izloži svoje telo toj veličanstvenoj lepoti.

Za dvadesetak minuta, skoro trkom, uspeo se do velikog svetlarnika i čim je otvorio vrata – srce mu još jače zakuca. Srebrno-zlatni sjaj širio se po biljkama i predmetima u prostoriji, jer je kroz providnu kupolu prodirala božanstvena svetlost celokupne rodne Galaksije. Bilo je to ono isto što se videlo i kroz periskop, ali sad mnogo veličanstvenije, nešto poput muzike koju je voleo da sluša, učini mu se čak da ta muzika odjekuje u njegovim ušima.

Pred njim se sad nalazio drugi kraj levka, ali ne taman, tamniji od noći, nego srebrno-zlatan, sačinjen od najfinijeg tkiva zvezdane prašine i energije koji su se spuštali polako se zamotavajući ili odmotavajući ka Zamajcu zvezda. A na samom kraju tog levka nalazila se velika spirala, čiji se jedan krak vezivao za ivicu levka, – tankom ali sigurnom, večnom niti.

Da, bila je to rodna Galaksija u svoj svojoj lepoti, sa svim svojim zvezdama, koje se sada nisu razaznavale, a bile su sadržane u njenim nitima, talasima i zamagljenjima. Ta Galaksija se odmotavala spuštajući se prema Marku, a zatim, dalje, ka onoj tački Zamajca, gde će se reciklirati u Antigalaksiju, ili u ono isto što je bila.

Kakva je to neumoljiva sila iz nepoznatog beskrajne neumoljivo vukla zvezde, sazvežđa, celokupnu masu triliona zvezda, planeta, gasova i prašine, mnogo svetlosti, i sve to drobila u prah iz koga će sagraditi možda opet sve to isto?

Komandantu Silardu se činilo da će poludeti od ushićenja, ili još više od tuge što kraj sebe nema nekoga, možda neku od žena koje je voleo, da sa njima podeli radost trenutka.

Ono što se nalazilo pred njim bio je model sveta u koji je verovao. Zato je i mislio da je sve varka.

On uze snažni teleskop i uperi ga ka drugom kraju, ka tami, odakle je kao kroz neku opnu dolazila plava svetlost. Zar je moguće da se i tamo videla ista slika? Na milijardu ili možda milijardu milijardi svetlosnih godina, na kraju drugog levka, odmotava se jedna druga Galaksija sakupljajući se oko svoje ose.

»Zar je sve tako jednostavno«, pomisli komandant. »Zar se nalazim između dve mogućnosti. Koju da izaberem?«

Stajao je sred prijatnog prostora svoga vidikovca, zagledan u jednostavnu šemu svemira u koju je oduvek verovao. I mogao je ovako da ostane večno, bar mu se tako činilo, mogao se diviti prizoru do iscrpljenja, a osećao je da se nikada neće iscrpsti, jer kao da je ovde u njega ulazila energija celog rodnog sveta.

Ipak, tako se nije moglo večno. On je ovde došao po zadatku koji je sam sebi zadao i mora ga obaviti. On, Mark Silard, mora završiti priču o Gospodaru kiborga. A ovaj se nalazio tu nadohvat ruke. On mora da ga uništi. Ali kako?

Nije mogao da ispali na njega ni jedan jedini mlaz energije ili antimaterije. Nije mogao čak ni da ga opsuje preko komunikatora, ni da mu isplazi jezik preko videa. Obojica su stajali paralisani u zagrljaju Zamajca zvezda. Ipak, nešto će pokušati.

»Trevora bi jedino mogao ubiti motkom ili nožem, samo kad bih mogao da mu se približim«, pomisli Mark.

Na Poluksu je malo šta funkcionisalo, veze između uređaja bile su mrtve jer je svako pokretanje energije značilo da se omogućava njeno oticanje u svemir. Komandantu su preostale mehaničke sprave i klasični uređaji, kojih je ovde bilo dosta, jer je Poluks bio istraživački brod koji je svoje obaveze obavljao

u različitim uslovima. Marku je preostalo da se domogne komore za mehaničke sprave i da se pripremi za izlazak iz broda, a zatim da se spusti do Trevora, u posetu iznenađenja.

U velikom skladištu sve je podsećalo na arsenal igračaka; bilo je tu skafandera sa raketnim pogonom na leđima, revolvera sa barutnim mecima, noževa na oprugu, lukova i strela, eksplozivnih mina i ručnih bombi, čitave kolekcije odvijača, ključeva, poluga i alata za popravku mehaničkih uređaja. Najveća sprava bio je jedan avion dvokrilac, zatim jedan automobil za kretanje pustinjom, motocikl na kerozin i nekoliko bicikala.

Komandant je znao da treba obući skafander za izlazak u svemir, da su mu potrebni kutija odvijača, klešta i jaki čelični nož, ključ za otvaranje svih mogućih brava i sigurnosnih uređaja (kakav su nekada koristili lopovi), zatim kutija najjačeg eksploziva spakovanog u male kapisle.

Kada je odvojio svu tu opremu, on se uputi tunelu za izlazak u svemir. Pažljivo se obukao, vezao za sebe silikonsko uže dužine nekoliko hiljada kilometara, namotano na kalem u unutrašnjosti Poluksa. Kraj užeta bio je prebačen preko pera koje je reagovalo na određen broj trzaja. To je bila neka vrsta primitivnih komandi za odmotavanje i namotavanje kalema. Sada je mogao napustiti brod, jer je bio opremljen tako da je mogao stići do Trevorovog transportera i ući u njega. Morao je lično da se obračuna sa svojim neprijateljem.

Mark otvori komoru za izlazak i zakorači u slobodan svemir. Na nekoliko metara od džinovske mase Poluksa više nije osećao gravitaciono polje broda i počeo je polako da lebdi prema transporteru.

Kada se spremao da uključi raketne motore na svojim leđima, on se okrete da pogleda svoj brod, koji

je blistao punim sjajem. Istog trena kao da mu je sve bilo jasno. Video je sve što će se dogoditi kao da se jednom već zbilo. Znao je svaki svoj korak, svaki pokret, sve što će učiniti i što će se desiti. Samo se nije mogao setiti kako to već zna i da li je to predosećanje, prekognicija ili ostvarivanje nečije tuđe volje. Bilo mu je svejedno, važno je da se sve odvija kako je zamislio.

Ali, još nekoga je to interesovalo. Bilo je to jedno od onih plavih energetskih bića, ono isto možda koje je u komandanta unelo ove slike. Stajalo je nedaleko odavde, s druge strane tame, i pratilo razvoj događaja.

19

Brzo se udaljavao od svog broda. Mali snažni raketni motori sa njegovih ramena nosili su ga ka crnom transporteru. Njegov pogled bio je međutim uperen dalje, kroz otvor u kome se nazirala čarobna Galaksija u nastajanju. Pitao se ima li već tamo zvezda i sazvežđa od reciklirane materije. I kad će doći trenutak da tamo započne život. Onda mu nešto tamno iznenada zatvori vidik. Kiborgov transporter isprečio se na desetak metara od njega. Mark isključi motore i za trenutak promeni položaj tela u letu i polako se spusti na površinu letilice. Sad je video da nije crna već tamnoljubičasta, dosta neravne površine.

Transporter je bio manji od Poluksa, predstavljao je neku vrstu kocke za slaganje, pošto se mogao uklapati u različite sisteme i sklopove brodova i čitavih letećih gradova čiji je mozak predstavljao. Sad je možda prvi put leteo u ovakvom obliku, iako je u svojoj unutrašnjosti sadržao još neku manju celinu sposobnu za let, u kojoj se sada nalazi srce broda, njegov komandant Trevor i navigator Ed Bredberi.

Iako je transporter sada predstavljao samo deo kolosa koji je

napadao Atlantis i razbio se o dno okeana, i on je imao teška oružja čije su se konture naslućivale na bokovima i na čelu. To oružje bilo je u stanju da se suprotstavi Poluksu i svakom drugom brodu Ujedinjenih svetova, ali je sad mirovalo iz istih razloga kao i Poluksovo: bilo je blokirano silama Zamajca zvezda.

Trebalo je pronaći način kako da se prodre u njega i Mark sa krme pođe ka kljunu letilice, ali uskoro vide da se tuda nigde ne može proći. On se onda spusti bokom, ka suprotnoj strani, i na malom izraštaju, nalik na stepenik, otkri pukotinu koja je ukazivala da se tuda može ući. On gurnu rukom vrata, ali ona se nisu pomakla ni za milimetar. Provuče dugački optivač u pukotinu i pokuša svom snagom da otvori ulaz, ali opet nije išlo. Doseti se kako to da učini. Uključi motore na svojim ledima i pod pritiskom malog ali snažnog raketnog motora vrata počese da se otvaraju i pred njim se ukaza dug, slabo osvetljen hodnik, koji je vodio unutra. Mark sa zebnjom zakorači u njega.

Koraćao je hodnikom svestan pravca kojim se treba kretati. Sve je već znao, poznavao je svaku stopu, video je to u nekom snu, iako se više nije sećao kada. Svetla crta na podu pokazivala je pravac kojim treba da se kreće ka komandnoj kabini Gospodara. Kabina se nalazila na samom kljunu letilice, sa svih strana zaštićena masom transportera, i sama neka vrsta transportera. Koristila je energiju iz sopstvenih kontejnera da samostalno leti svemirom, roni vodom i kreće se kroz plazmu. Do nje se sigurno moglo doći liftom ili pokretnom platformom. Na kraju hodnika zaista se nalazila otvorena komora lifta koji je vodio u unutrašnjost transportera i Mark uđe u nju bez imalo straha.

Čim je zakoračio, vrata za njim su se zatvorila i on je čuo blago šuštanje oko sebe. Komora se izgleda

punila vazduhom. To je ubrzo mogao da proveriti na svome manometru koji je istovremeno merio i kvalitet vazduha u okolini. Uređaj je pokazivao da je vazduh pogodan za disanje. Imao je idealnu količinu kiseonika, možda čak i veću od potrebne za ljudski organizam, jer je kiborg voleo povećanu količinu kiseonika u smeši za disanje, pošto mu je ona omogućavala brže funkcionisanje mozga, prezasićenog hranljivim materijama i drogama.

Ubrzo, komora lifta je stala i vrata su se otvorila. Pred Markom se nalazila komandna kabina Trevora Velikog i on ude u nju. Nije se okrenuo kad je čuo da se lift vraća gore, jer je znao da se više ništa ne može učiniti. Ako je to bila klopka, moraće iz nje da se izvuče kad za to dođe vreme.

U prvom trenutku nije mogao da vidi Gospodara. Video je samo komandni sto, savršeno skrojen, sa vrlo malo uređaja i sa monitorom na kome je postojalo nekoliko polja, od kojih je svako treperilo drugačijom svetlošću. Na svakom od njih bila je, međutim, ista slika – Poluks! Desno od komandnog pulta, na kristalnom postolju, bilo je smešteno nešto nalik na kuglu od mlečnog stakla ili opala. Kugla je sa nekoliko kablova i cevčica bila povezana sa postoljem. Kroz njene skoro providne zidove nešto se naziralo i Mark je odmah pogodio o čemu se radi. Bio je to njegov nekadašnji pilot, Ed Bredberi, najbolji pilot Galaksije, sadašnji rob Crnog Gospodara. Kao najbolji navigator među zvezdama, Ed Bredberi je bio saradnik koji je Trevoru pomogao da izbegne sve zamke i napade, a da istovremeno gospodari slobodnim prostranstvima Ujedinjenih svetova i seje smrt i užas. Sve je to Trevoru omogućio Ed Bredberi, iako to nije bilo u njegovoj prirodi. Mark se sećao Eda Bredberija kao romantičnog i vetrogonjastog mladića, lovca na lepotice i pomalo su-

ludog kockara. Zbog te kocke izgubio je i sopstvenu samostalnost, jer se prodao gospodaru kiborga.

Velika fotelja što je stajala pred komandnim pultom počeo polako da se okreće i Mark oseti da će uskoro ugledati svoga neprijatelja.

– Dobrodošao, Silarde, na moj brod! Očekivao sam te.

Mark ugleda ogromno metalno-plastično telo Velikog Trevora i njegovu strašnu i energičnu glavu iznad skoro ravnih ramena. Iako se nije mnogo promenilo, Mark otkri da je kiborgovo lice posle njihovog poslednjeg susreta pretrpelo mnogo patnje. Tragovi tih patnji i iskušenja bili su očigledni i duboko urezani na čelu, licu i skoro crnim podočnjacima. Videlo se da je i sada organizam čoveka-mašine izložen bolu i strahovitoj nesreći.

– Bolje te našao! – odgovori Mark i zakorači ka Crnom Gospodaru. Kada mu je sasvim prišao, video je da Trevor nije ustao da mu pruži ruku, već da to čini iz sedećeg položaja. Bio je veliki rizik prihvatiti stisak titanskih prstiju, ali Marku je to bilo pitanje časti.

– Bio sam siguran da ćemo se još jednom sresti.

Mark klimnu glavom, pokazujući da je i on bio siguran u ovaj susret.

– Znao sam da moraš svaki posao obaviti dokraja – nastavi kiborg. – A evo, sad je kraj.

– Ne znam, – odgovori Mark – možda je kraj, a možda i nije.

– Da, možda, ali ipak sam siguran bar da je kraj priče o nama. I veruj, ima u tome nečeg tužnog jer je to naš zajednički kraj. Galaksija će biti osiromašena za jednu lepu zabavu. Proći će mnogo vremena dok se ne nađu dva ovako luda bića.

– Ne znam, – odgovori Mark – nisam siguran. Možda je ovo stvarno kraj velike igre koju smo davno započeli i koja nas je iscrplji-

vala čitav jedan vek. Ali, u svakom slučaju, ja sam igrač koji, ako i nije pobedio ipak ostaje, a to već pomalo liči na pobedu.

– Ti ne znaš, i zbog toga sam sebe obmanjuješ, Silarde. Naša igra završava se nerešeno, tako neromantično, tvojom i mojom smrću.

– U to sam još manje siguran, Trevore. Jer da sam u tako nešto verovao, sigurno sada ne bih bio ovde. Smrt bih mogao da dočekam i na svome brodu.

– A šta će se po tvome zbiti, komandante? – upita Trevor.

– Mislim da će se sve odvijati drugačije. I siguran sam u to, jer sam video sve do samoga kraja. Čak sam tom kraju već jednom i prisustvovao.

– Dirljivo je, Markuse, koliko ti sam sebe obmanjuješ. Zaboravio si samo jedno: ni ja nisam predvideo poraz. Nisam, ako mi veruješ, predvideo čak ni pobedu. Predvideo sam i odlučio da te sa sobom povučem u smrt. A to se, znaj, već događa: ti umireš.

Mark je posmatrao lice čovekamašine, koje je uništila patnja, i stravični duševni bol koji više nije mogla da smiri ni hranljiva supstanca ispunjena drogama i super-vitaminima. Zar je moguće da je Trevor izgubio želju da se bori?

– Znam o čemu misliš – nastavi Trevor. – Da sam poludeo. Da, možda sam i poludeo: video si kako sam uništio svoj sopstveni svet, savršenstvo nad savršenstvima, nešto što vi ljudi nikad nećete moći da stvorite. Uništio sam ga jer nije zaslužio da postoji, kao što ni ja sam nisam zaslužio da postojim, jer nisam uspeo da uništim Atlantis.

– Nisi ti kriv – reče Mark. – Atlantis je neuništiv i neosvojiv, i ne zaboravi da je to tvoj i moj rodni

grad. Jedan od nas dvojice morao ga je braniti.

– Više bih voleo da sam ga ja branio od tebe – dodao je Trevor.

– Treba da znaš da sam ga napadao sa suzama u očima. Plakao sam od tuge što moram da ga uništim, kao da sam napadao nešto u samom sebi. Veruj, nikad se tako teško nisam osećao.

– Mogu da ti verujem, zašto ne bih – reče Mark – i ja bih se tako osećao. Atlantis je bio grad tvoje mladosti, tvoj zavičajni predeo. U njemu si naučio skoro sve što znaš, za njega su bile vezane tvoje nade. U njemu si prvi put voleo, zar ne?

– Da, Silarde! I u trenutku kad sam ga promašio, kad sam to shvatio, zahvalio sam providenju što se tako dogodilo, iako nisam znao da si iza svega ti stajao. Nisam razumeo šta se desilo, ali opet me je ispunila nada da će Atlantis možda ipak jednoga dana postati moj.

– Bila je to uzaludna nada, jer ti Atlantis nikad neće pripasti kao gospodar, ali možda ima nade da mu se vratiš kao izgubljenom dete.

– Šališ se Markuse – reče Trevor.

Po tim rečima i njihovom tonu Mark je mogao razumeti trenutno stanje Trevorovog bića. Kiborg je bio ispunjen kontradiktornim osećanjima. Voleo je i mrzeo, nadao se i bio skeptik. Sećao se s radošću nekih trenutaka svoga života i preklinjao ih u isto vreme. Ipak, izgleda, voleo je da razgovara o svom rodnom gradu, da se seća svoga detinjstva i mladosti, iako je to u njemu budilo bolna i opaka osećanja.

Mark je znao da bi se i on isto tako osećao na Trevorovom mestu.

Izgleda da je ovaj razgovor izazvao suviše veliki šok i iznurio ki-

borga. Marku se činilo da on gubi dah, da ga nešto guši, kao da će dobiti srčani napad, iako pravog srca nije ni imao. Lice mu je pobledelo, a oči su unezvereno gledale prema Marku.

– Nije ti dobro, Trevore?

– Ne, nije mi dobro, ali ne od razgovora, kao što ti verovatno misliš, već od nečeg što se događa u mojim uređajima.

– Mogu li ti nekako pomoći?

Gorki smeh odjeknu salom. Očigledno, Markove reči delovale su glupo i besmisleno Velikom Gospodaru. Ili nije verovao da mu Mark želi pomoći ili je osećao da mu više nema pomoći.

– Zaista bih želeo da ti pomognem – ponovo reče Mark.

Kiborg je ćutao kao da je odsutan duhom, a onda odjednom dodade:

– Da, možda bi mogao, ali moram ti reći da te to neće spasti. Čak te upozoravam, ako se oporavim, neću imati milosti prema tebi.

– U redu – klimnu Mark.

– Popravi regulator koji kontroliše rad mojih nogu i svih udova. Kao da se unutra nešto pokvarilo. Zato sam ostao vezan za fotelju i kao da bivam sve nemoćniji. Imaš li alat sa sobom?

– Imam.

– Dobro. Moraš otvoriti tu gde bi mi bio želudac da sam običan čovek. Tu je sve smešteno. Nadam se da se razumeš u takve stvari.

– Svakako, zar ne znaš da sam specijalista i za tu oblast? Čak imam iskustva i s tvojim narodom.

– Da, sad se sećam. Potpuno sam to smetnuo s uma.

Mark skide torbu sa svoga ramena i spusti je kraj kiborgovih nogu. Onda se nađe nad veštačko telo koje je skoro bespomoćno sedelo u velikoj fotelji. Video je da je

položaj tela takav da se može lako prići trbuhu i obaviti svaka operacija. Otkao je patent-zatvarač Trevorovog ogrtača i pred njim se ukaza snažno veštačko truplo kiborga. Bilo je nalik ljudskom, samo je specijalista mogao primetiti da se radi o veštačkoj materiji, ali se pod rukom osećala njegova titanska čvrstina i temperatura nešto niža od temperature ljudskog tela. Nigde se nije mogao videti nikakav otvor ili spoj gde bi se telo moglo otvarati.

– Kako se ovo otvara? – upita Mark.

– To se ne otvara – posle kratke pauze odgovori Trevor. – To je napravljeno da se ne otvara.

– Kako? Pa šta si onda tražio da ti popravim kontrolu udova.

– Zaboravio sam da se to ne otvara. Izvini. Sve je zakopano unutra i napravljeno da večno traje.

– I kako je onda stalo?

– Ne znam – odgovori kiborg – zaista ne znam. To je za mene potpuno neshvatljivo. Sačinjeno je od neuništivih materijala i snabdeveno minijaturnim izvorom energije koju proizvodi gravitaciono polje i njegove linije sila.

Mark je sada sve znao. Bilo mu je jasno da za Trevora ovde više nema spasa.

– Onda si gotov – reče on.

– Kako misliš?

– Ovde nema gravitacionog polja. Ovde vladaju neke druge sile i gravitacioni talasi su pretvoreni u nešto drugo. Zaboravio si da ovo nije tvoja galaksija.

– Lažeš! – reče kiborg besno. – Kako onda postojimo?

– Zašto bih lagao? – odgovori Mark. – Izgleda da promene ovde ne doživljava samo živa materija. A tvoj regulator nije sačinjen od žive

materije, zar ne? Tvoj mozak radi, sada jedino on, sve ostalo je paralizirano.

– Ne verujem ti, Silarde! – reče kiborg.

– I ne moraš. Veruj sebi.

Kao da su ga ove reči dirnule u centar svesti, kiborg se nije mogao uzdržati. Mark vide, bolje reći: oseti, kako kiborg želi da podigne ruku i da ga udari, ali to se moglo samo naslutiti u njegovim očima, jer je ruka nemoćno mirovala na kolenima. Unezvereni pogled koji je zatim usledio pokazao je da kiborg ne razume šta se s njim događa. Nije mogao verovati da je njegov moćno telo prestalo da funkcionise.

– Šta se to događa, Markuse? – upita on šapatom.

– Ono što sam ti rekao, prijatelju. Tvoja snaga polako iščezava, jer se nalaziš na granici sopstvenog svemira. Ti si poput Anteja koji je snagu crpao iz majke Zemlje dok je stajao na njoj.

Sada je Trevor shvatio užas nemoći koja ga obuzima. Nalazio se na ivici Galaksije kojom je želeo da gospodari i koja ga nikad nije izdala, a sad, kad se nalazio na njenoj granici, ona ga je napuštala. Videlo se da želi još nešto da kaže, ali i da odustaje od toga.

– Reci šta te to muči, Trevore – reče Mark.

– Nema potrebe, Markuse. U jednom trenutku zaželeo sam nešto da kažem... Da te zamolim.

– Znam, zaželeo si da te izvučem odavde.

– Da, u jednom trenutku pomislio sam da bi mogao da to učiniš, ali uslov koji bi mi postavio bio bi suviše veliki.

– U pravu si! Tebi se to ne bi isplatilo. Bilo bi ravno tvojoj smrti.

Morao bi da se podvrgneš dekiborgizaciji. Želiš li to?

– Ne, Markuse, ostavi me ovde da se polako provučem kroz tačku reciklaže u novi svet. Tamo ću možda jednog dana biti obnovljen.

– Možda, Trevore, možda za nekoliko milijardi godina.

– Šta je vreme, Markuse, prema moći koju ću imati. Budi siguran, neću ponoviti nijednu grešku koju sam sad napravio.

– Misliš li da će pogrešiti Mark Silard, koji će te progoniti kroz tih nekoliko milijardi godina?

– Pogrešiće!

– Ja imam poverenja u njega – reče Mark. – On će biti bolji od mene. On ti neće dati da se pojaviš.

Zloban i u isto vreme tužan osmeħ rodi se na licu crnog kiborga i ono počeo da se krivi od besa:

– Silarde, ne zaboravi što ću ti sad reći. Taj budući Trevor neće dozvoliti budućem Silardu ni da se rodi. Uništiće seme Silarda.

Mržnja koja je obuzimala umirućeg kiborga bila je neograničena i tračak nade koji se javio kod Marka, da bi mogao spasti svoga neprijatelja, utrnu. Trevoru se ne može pružiti nikakva šansa. On mora biti bačen u ponor crne jame: neka se njegovo telo reciklira u novu materiju!

– Tako je, Trevore, – reče Mark – tako se umire u mržnji.

Trevor je začutao i bilo je jasno da neće izgovoriti ni jednu jedinu reč. On se oprostio od svoje galaksije, od svoga neprijatelja, ali verujući da će budućnost biti njegova. Budućnost koja će se odvijati u nekom dalekom beskraju, u koju je samo on verovao.

Mark nije ni pomislio da takva budućnost uopšte može postojati.

Da bi se u to verovalo, treba biti zanesen do mističnosti ili potpuno lud. Sada više nije imao ovde šta da radi. Nije bilo potrebno da ubije svoga neprijatelja, jer je on već mrtav. Bilo je vreme da napusti kabinu ako ne želi da se i sam sunovrati ka beskraju. Okretao se oko sebe da bi što bolje zapamtio ovaj prostor i onda je ugledao kontejner od opala u kome se nalazio mozak Ede Bredberija. Da li je ostatak njegovog pilota još živ, u to nije bio siguran, mada je malo zeleno svetlo u podnožju pokazivalo da u njemu možda postoje trunke života. Zar je moguće da je još živ?

– Ede, čuješ li me? – upita Mark.

– Čujem, komandante.

– Jesi li video šta se događa?

– Ne, komandante, ali sam čuo. Ja ne mogu videti šta se događa u kabini, jer je moj pogled uperen u svemir, a tamo se više ništa ne vidi. Energija koju proizvodi moj mozak nedovoljna je da pokrene veće uređaje. Čuo sam da se Veliki Gospodar odlučio za propast, a bio je siguran da će vas uništiti. Pogrešio je negde. Bio sam siguran da će pogrešiti. To je bila jedna moja nada, a druga ste vi, komandante.

– Da, pogrešio je, ali veruje da neće ponoviti ovu grešku.

– Komandante, on nije shvatio da je greška projekat kontinuuma, da je ono projektovana slučajnost i da će se ponavljati u svim mogućim svetovima koji proizidu iz ovog kontinuuma.

– U pravu si Ede, – odgovori Mark – ali ostavimo taj razgovor za drugu priliku. Šta mogu učiniti za tebe? Kako da te izvučem odavde?

– Jednostavno! Možete poneti ceo kontejner. On je moje telo.

– Koliko tako možeš živeti? Ja na brodu nemam načina da te priključim na potrebne uređaje a nemam vremena da ih izgradim.

– Znam. Zato je najbolje da me hibernišete, a posle, kad bude vremena...

– ...da te klonujemo i kad izraste telo da prenesemo matricu tvoga mozga u njega, zar ne?

– Pogodili ste, komandante! Dobiću još jedno detinjstvo, još jednu mladost – imaću dva iskustva. Možda sam to i zaslužio.

– Verujem da jesi, Ede, posle svega što si doživeo.

Mark još jednom pogleda Trevora. Njegovo lice izgledalo je kao da je od metala, kao što su bili njegovo telo i udovi. Nepomično i hladno, sleđeno od mržnje, ali i vere da će ta mržnja na kraju pobediti, budilo je jezu u Markovom srcu.

Više nije bilo vremena i Mark požuri da demontira kontejner sa mozgom svoga pilota. Išlo je dosta lako i posle nekoliko minuta kontejner je bio otkачen sa svih uređaja i stavljen u zaštitnu kutiju koja je stajala pod postoljem. Sad je već bilo vreme da se napusti ovo mesto.

– Zbogom Trevore, – reče Mark u prolazu pored ukočenog kiborga – i srećan ti put!

Nikakvog odgovora nije bilo, a Mark ga nije ni očekivao. Uputio se ka izlazu. Bez velikih teškoća brzo se našao u svemiru i zakačio se za silikonsko uže koje je kao srebrna nit spajalo dva broda. Povukao je tri puta i uže je počelo da se namotava, da ga vraća na njegov brod. Iako je taj put trajao samo nekoliko minuta, on je, čvrsto držeći u rukama zaštitnu kutiju sa mozgom svoga pilota, osećao kao da prolaze sati.

Pred samim ulazom u brod još jednom se okrenuo da vidi crni transporter ali njega više nije bilo. Sila koja je njegovu sliku projektovala direktno u Markov mozak više nije delovala. Možda je Trevorov transporter još bio tamo, ili je krenuo dublje ka opni reciklaže, onom kritičnom mestu davno nazvanom horizontom događaja. Padanje – kiborgovog transportera i Crnog Gospodara u njemu trajaće možda nekoliko godina ili nekoliko miliona godina, dok se konačno ne provuče kroz kritičnu tačku i njegova masa ne bude reciklirana u materiju koja će graditi novi svemir i novog Trevora.

Bilo je to potpuno neshvatljivo i Mark se strese od pomisli na beskraj vremena koje se ničim ne može premostiti.

On sam više nije imao vremena. Brzo je zatvorio vrata i ponovo osetio toplinu i bezbednost koju je pružao njegov brod. Činilo mu se da se nalazio u predsoblju svoga apartmana, iako je od njega bio udaljen nekoliko miliona parseka. To sada nije bilo važno.

20

Raketni motori, koje Poluks nije koristio već nekoliko decenija, punom snagom izneli su ga iz čeljusti Zamajca zvezda i doveli do crvotočine kontinuuma. Tačno do tačke s koje polazi staza ka Kentaurusu i Suncu. Poluprazni motori imali su dovoljno snage da ga odbace do tog regiona.

Za svojim komandnim pultom Mark je mogao da posmatra kako se tama Zamajca polako gubi u beskrajnoj svetlosti svemira. Uskoro više nije mogao ni da utvrdi mesto gde se nalazio, kao da nikad nije ni postojao.

Osećao je u sebi zadovoljstvo što je bio prvi čovek koji je uspeo da dosegne granicu Zamajca, ali i da se otrgne od njegovih sila. Ali, istovremeno, obuzimala ga je i neka nerazumljiva tuga kad bi pomislio na svog neprijatelja, kako u svom transporteru ukočen, nemoćan, ali i svemoćan u isto vreme, prepušten konačnom vremenu, tone ka tački reciklaže, da bi se uputio ka novom životu, koji ga očekuje tek kroz nekoliko milijardi godina.

Za Marka je sve to bila neka vrsta naučne fantastike koju nije voleo. Za njega su to uvek bile dve različite oblasti – nauka jedno, a fantastika drugo.

Ipak, sad mu je celo biće bilo ispunjeno jednom drugom radošću i zadovoljstvom što je uspeo da spase svoga starog prijatelja Eda Bredberija, koji sada, hibernisan, spava neki spori san, sa saznanjem da će se probuditi u ljudskom telu i sopstvenom obličju. Sav stravični život koji je imao, lićiće mu tada samo na ružan san.

Sad je opet funkcionisao računar. Bio je potpuno neoštećen, ali bio je i osujećen da vidi, razume i zapamti ono što se sve vreme događalo u samom Zamajcu zvezda. Nije čak bio ni svestan toga, a trudio se da ne prihvati kao istinu ono što mu je Mark u prvom trenutku ispričao. Međutim, morao je verovati, jer je znao da komandant nikad nije imao halucinacije, a još manje da je voleo obmane. Moraće jednoga dana psihoskenerom da sve to ispiše iz njega, ali sad za to nije bilo vremena.

A vreme je bilo zaustavljeno i ispremeštano u njegovim hronometrima kao i u njegovom životu i sada ga je trebalo opet rekonstruisati. Jednom takvom računaru to

nije bilo teško. Provukao je kroz svemir desetak dijagonala koje su dodirivale nekoliko kritičnih tačaka i zvezda i odmah je na hronometrima mogao da ispiše vreme koje bi Marku tačno kazalo dokle je stigao i koliko ima do vremenskog limita. Zemaljsko vreme iscertano je ljubičastim slovima na trakastom monitoru:

Godina 3.109, mesec 12, dan 30, sat 18, minut 1, sekund 7.

Bilo je sasvim blizu trenutka promocije. Da se ispuni vreme prošlosti ostao mu je samo još jedan sat, a za to vreme trebalo je da pređe neizmerni prostor miliona i miliona svetlosnih godina. Znao je da i to mora izvesti, jer kandidat za Vrhovnog ne može a da se ne nađe na pravom mestu u trenutku predviđenom za promociju. Najzad, ne može se igrati samim sobom i ne može pomeriti vreme sopstvenog života. Takva mu zbrka nije potrebna.

– Možemo li ispuniti naš vremenski maksimum? – upita Mark.

– Možemo, komandante. Količina energije kojom raspolazemo mora se utrošiti do nivoa koji je postojao u trenutku poletanja. Tu ne smemo pogrešiti, jer bi to izazvalo kolaps u memorijama gospodina Meseca. Morao bi da nas prijavljuje. A ta vam gužva ne treba.

– Tačno. I šta predlažeš?

– Da je utrošimo.

– Počni – reče Mark.

Brzina kojom su leteli bila je takva da su se mogla videti samo najudaljenija sazvežđa, i ona brzo prolazeći sa strane, ali kad je Poluks počeo da prazni svoje generatore, sav okolni svemir pretvorio se u zlatasto-srebrnu cev kroz koju su se probijali. Bila je to brzina koja se nije mogla izmeriti, neka vrsta konačne brzine koja je bila data konti-

nuumu crvotočine. Najverovatnije je da je to bila brzina svemira, promera nekoliko biliona parseka. U jednom trenutku nije se videlo ništa oko njih, a to je značilo da su dostigli brzinu kojom do njih ne mogu doći ni hiperfotoni. Poluksov računar je uskoro smanjio oticanje energije i Mark opet počeo da prepoznaje zvezde i sazvežđa svoga sveta.

– Komandante, – javi računar – pogledajte na kontroli svemira s desne strane. Imamo pratioce.

Ugledao je nešto što ga nije iznenadilo. Jer ko bi ih mogao slediti pri toj brzini sem njegovih starih prijateljica, plavih treperavih sfernih bića, koja su sada letela uporedo sa Poluksom, svih sedamnaest na broju.

– Naše stare prijateljice, momče, pravo čudo da se nisu pojavile ranije. Šta sada žele od nas? Verovatno ništa, samo se zabavljaju našim mukama. Prate nas kao i uvek, i posmatraju. Pokušaj da ubrzaš let, da vidimo hoće li nas pratiti.

– Razumeo sam, komandante.

Poluks je opet dobio ubrzanje u kome se više nisu prepoznavali svemir i galaksija, opet je oko njih vladala tama bez i trunke svetlosti, ali plave kugle su blago treperile i bez napora pratile brod. Obavljale su to bez ikakvih teškoća, kao da je postizanje ovakvih brzina za njih najobičnija igra. Mark nije mogao skiniti pogled sa njih. Ali srce mu ubrza kad ugleda kako se prestrojavaju u jedan poznati znak, veliko slovo M. Bio je to pozdrav isključivo njemu, Markusu. One su znači poznavale njega lično, a ne njegov brod.

Poluks je opet usporavao i Mark poslao svoj muzički znak kao pozdrav nepoznatim prijateljima. Čim

je završena kratka himna Silarda, koja je predstavljala izvod iz jedne Bahove fuge, kroz audio poče da se vraća ista fraza, ali ulepšana sa nekoliko baroknih dodataka i odsvirana za oktavu više. Bio je to vrhunac svega što je mogao da doživi. On je to dobro osećao. Nepoznati su konačno pristali na kontakt sa njim i evo sada to dokazuju vraćajući mu njegovu muzičku frazu. Ne počinje li to novo doba za njega i Ujedinjene svetove, za čitavu Galaksiju.

Odjednom je osetio da brod stoji i da je pred njima jedna zvezda, velika, crvenožuta i topla. Zbog uzbuđenja koje ga je obuzelo jedva je shvatio da je to Sunce, njegova rodna zvezda, ona koja je rodila život. Činilo mu se da oseća njegovu toplotu na licu i na rukama.

– Komandante, – čuo je glas svoga računara – imamo samo pola minuta do isteka vremena kontakta sa vremenom poletanja Poluksa u prošlost. Budite spremni za to.

– Da, – reče Mark – znam to.

Već je video kako će se ta operacija izvesti u dlaku precizno. Poluks u kome se sada nalazi, realni Poluks, spustiće se u svoju senku, u Poluks-fantom, što stoji nad Mesečevim kraterom Arhimedes i postaće opet jedno. Samo je on znao da je i Poluks-fantom neka realnost. I da se on nekim slučajem razbio kod Zamajca zvezda, Poluks-fantom bi nastavio svoj put ka silosu sred Arhimedesa i bio bi jedini postojeći Poluks. Tamo gore nestao bi samo onaj Poluks sa Markom Silardom, a taj nestanak niko ne bi mogao protumačiti. Ili se on možda vara. Možda je i dole, u sobi Vrhovnog, takođe ostao neki Mark-fan-

tom koji, pripremljen za promociju, čeka da se Vrhovni vrati iz toaleta.

Ko zna šta je ovde prava realnost a šta paralelni svet i želja. U svakom slučaju, on sada mora da dovrši ono što je započeo: to je osnovni zakon kontinuuma – materija i energija moraju doći u ravnotežu, ili tek u blagi raskorak koji ipak omogućava kretanje.

Dok je razmišljao o tome, njegov računar je samostalno vodio brod ka svim kritičnim vremenima i tačkama. Svetla na monitorima polako su menjala boju, postajala sve crvenija, i onda, u deliću sekunde, nastade mrak. Bio je to trenutak spajanja dve realnosti, jednog fantoma sa drugim.

Ovo je sada njegov svet. Vratio mu se iako je to izgledalo skoro neverovatno. Monitori su bili ispunjeni slikama Meseca, Zemlje i osvetljenih džinovskih satelita koji su kružili oko nje.

Njemu je preostalo samo jedno, da se vrati na Zemlju, u sobu iz koje je pošao. Za to mu nisu bile potrebne nikakve mašine, energija i brodovi. Sada je ponovo mogao iskoristiti svoju moć kretanja kroz svevreme i sveprostor, i to je već činio. Bio mu je dovoljan samo korak u stranu ili korak iznad sebe samog, i vreme i prostor su se brisali da bi mogao proći stazom koju je sebi namenio. To je nalikovalo na buđenje ili na nagli skok u snu.

On se tako i našao u kabinetu Vrhovnog. Učinilo mu se da je stigao hiljaditi deo sekunde pre nego što je pošao, prosto kao da je video još jednog Marka Silarda kako iskorakuje iz sobe.

Kao da se u međuvremenu ništa nije zbilo, on je stajao pred ogledalom udišući miris brendija od šljiva koji je ispunjavao celu prostoriju.

Posmatrao je još i svoje lice, ozbiljno, umorno od života, ljubavi i traganja, umorno od samog sebe, ali još više umorno od budućnosti koja ga očekuje. Bilo je to lice heroja, neuništivog istraživača svevremena i sveprostora, galaktičkog raja i pakla, podzemlja i svetlosti, ali i slabića sklonog snovima i zabudama, pa čak i dečjim igrama, suzama i samoobmanama. Zar je taj čovek obavio sve one teške zadatke koji se graniče sa bezumljem i nerazumevanjem? Zar će njega za nekoliko minuta izabrati za najvišeg u ovoj Galaksiji. Zažele da ponovo učini još jedan korak ka sjevremenu i prostoru i da se konačno izgubi odavde. Ali, kad je bacio pogled na veliki monitor koji je imitirao prozor i prikazivao nebo iznad Atlantisa, ugleda svoje nepoznate prijatelje kako u formaciji njegovog znaka lebde nad Atlantisom, kao blistava kruna od sedamnaest plavih dijamanta. Osećao je da predstavljaju garanciju novih vre-

mena mira i blagostanja u koje će on povesti ovaj svet. I da je hteo ponovo da zakorači napolje, bilo bi kasno. Vrata iza njegovih leđa se otvoriše i začu se glas njegovog prijatelja:

— Izvini, Mark, što si me toliko čekao. Imam malih problema sa bešikom. Požurimo sad da ne zakasnimo. Potrebno je, u stvari, stići malo ranije, da bi nas duže mogli gledati. To doprinosi popularnosti.

Otvorio je vrata i izišao, a Marku je postalo jasno da je sve došlo do kraja. Mora se suočiti sa novim životom i novim navikama, pre svega sa isticanjem vremena iz svog velikog životnog pešćanika. Koliko je još dana zadovoljstva i bola ostalo u tom pešćaniku, to nije mogao znati. Nije ga ni interesovalo. On, Mark Silard, budući Vrhovni savetnik, uvek je bio iznad takvih stvari, jer je pripadao sjevremenu i sveprostoru. I on će im se ponovo vratiti.

Poštovani čitaoci!

ste nas uverili da je pokretanje edicije SF romana u okviru naše popularne **Roto-biblioteke X-100** bilo uspešan potez, koji je naišao na odobravanje velikog broja ljubitelja ovog sve popularnijeg žanra. O tome svedoči mnogo pisama – neka od njih smo i objavili – kojima nas hvalite, i tako nam dajete podršku, i upućujete nam veoma korisne sugestije. Jedna od njih bila je da u ovom izboru objavimo neke od romana iz poznate naučno-popularne serije ZVEZDANE STAZE, pa vas sa zadovoljstvom obavestavamo da smo otkupili pet naslova iz ove serije i oni će se uskoro naći u vašim rukama. To je, u isto vreme, informacija i za one, na sreću retke naše čitaoce, koji imaju ozbiljnije primedbe na raznovrsnost i kvalitet SF štiva koje objavljujemo, uz napomenu da i te njihove primedbe cenimo ništa manje nego priznanja koja stižu sa svih strana.

Među vama, dragi čitaoci, dosta je i onih koji su propustili da nabave prve brojeve naše edicije (neki ih nisu primetili na kiosku, a neki tvrde da ih na njihovom kiosku i nema), pa nam se obraćaju da im pošaljemo brojeve koji im nedostaju. Dosad to nismo činili, ali, kako je broj tih zahteva sve veći, odlučili smo da svima koji nam se obrate, **pouzećem**, pošaljemo tražene brojeve.

Na kraju, obradovaćemo i sve one koji nam se obraćaju sa zahtevom da se pretplate na seriju SF romana **Roto-biblioteke X-100**. Iako nam to stvara određene probleme, odlučili smo da odgovorimo vašem interesu: dovoljno je samo da ispunite priloženu porudžbenicu, kojom ćete, po nepromenjenoj ceni, obezbediti svoj primerak za godinu dana.

Najsrdacnije vas pozdravljamo, uvereni da ćemo uspešno započetu saradnju i dalje razvijati u obostranom interesu.

NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST
21000 NOVI.SAD, Bulevar »23. oktobra«, br. 31

PORUDŽBENICA

Ovim se **neopozivo** pretplaćujem na:

12 brojeva naučno-fantastičnih romana Roto-biblioteke X-100, po ceni od 1800 dinara za svih 12 brojeva.

Romane ćete mi isporučivati počev od broja _____, uz obaveznu da se ugovorena cena ne može menjati do isteka važnosti ove porudžbenice.

Iznos od 1800 dinara uplatiću odjednom, po prijemu »Dnevnikove« uplatnice.

Poručilac: _____

Broj pošte i mesto: _____

Adresa stana: _____

U _____

Dana _____ 1986. godine

Potpis _____

Poštovani ljubitelji naučne fantastike!

Izuzetno dobar prijem na koji je naša novopokrenuta serija naučno-fantastičnih romana naišla kod vas podstakao nas je i da razmišljamo o proširenju ove delatnosti. Uzevši u obzir vaše predloge, sugestije i želje, odlučili smo da pokrenemo specijalnu SF biblioteku SUPERNOVA, koja će u godišnjem kolu od šest naslova doneti izbor najboljih ostvarenja popularne naučnofantastične proze.

Reč je o obimnijem i luksuznijem izdanju od ovoga koje imate u rukama (192 strane, srednje fina hartija, format 11,5 X 19 sm, korice: bindakot 200-gramski, u četiri boje), koje ćete moći da kupite svakog drugog meseca kod svog prodavca novina, po ceni od samo 300 dinara – ili, što je daleko sigurnije, pretplatom koju možete izvršiti priloženom porudžbenicom. Prvi naslov u SUPERNOVI izići će iz štampe krajem marta ove godine.

Evo naslova koje smo odabrali za prvo kolo – pa sami prosudite o profilu naše specijalne edicije:

1. Džeјms Bliš: SPOK MORA DA UMRE
2. Artur Klark: KA SPUŠTANJU NOĆI
3. Kliford Simak: NEVOLJE SA TIHOOM
4. Frederik Pol i Džek Vilijemson: PODMORSKO TRAGANJE
5. Teodor Sterdžen: KILDOŽER
6. Semjuel Dileјni: ZVEZDANI PONOR

Ne propustite priliku da već u pretplati nabavite ove velike hitove naučne fantastike.

NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST

21000 Novi Sad, Bulevar »23. oktobra«, br. 31

PORUDŽBENICA

Ovim se **neopozivo** pretplaćujem na

PRVO KOLO SF biblioteke »Supernova« (**Spok mora da umre, Ka spuštanju noći, Nevolje sa Tihoom, Podmorsko traganje, Kildožer i Zvezdani ponor**), po pretplatnoj ceni od 1.800 dinara.

Pretplatna cena ne može se menjati do isteka važnosti ove porudžbenice.

Iznos od 1.800 dinara uplatiću odjednom, po prijemu »Dnevnike« uplatnice

Poručilac: _____

Broj pošte, mesto: _____

Adresa stana: _____

U _____

Dana, _____ 1986. godine

Potpis _____

Iz rečnika termina naučno-fantastične literature

Piše: Nevlna Slimin

GRAD NA TAOLANU — (artefakt vanzemaljaca). Grad je čekao dvadeset hiljada godina neprijatelje Taolađana. Neprijatelji Taolađana odavno su objavili rat Taolanu, držali stanovništvo u ropstvu, i zarazili ga groznom boleštinom. Potom su pobjegli da se skriju u drugu Galaksiju. Naučnici Taolana imali su toliko vremena da konstruišu Grad Osvete da vrati neprijateljima milo za drago. Grad je imao spoljne receptore: »uši«, »oči«, »nos«, receptore za odmeravanje težine pridošlica, a u unutrašnjosti laboratorije i sale za detaljno ispitivanje svih karakteristika jednog živog bića. Za toliko godina na Taolan se spustilo svega dva svemirska broda. Posada u prvom brodu nije odgovarala opisu neprijatelja. U drugom brodu došli su Zemljani, prevalivši milijarde i milijarde milja iz druge galaksije. Grad je analizirao karakteristike ovih bića, ustanovio da se opis neprijatelja u potpunosti slaže s rezultatima ispitivanja. Grad je celu posadu svemirskog broda sa Zemlje »operisao«, ugradio im drugi mozak i naredbu: Uništiti! Svemirski brod sa Zemlje vraćao se kući noseći tovar smrtonosnih zaraznih klica. Grad na Taolanu prepustio se umiranju — njegova misija je bila okončana.

— Rej Bredberi »Tetovirani čovek« (»Grad«) — L. V. neodredljiva budućnost.

ANTEAC — (inteligentna bića). Biće slično čoveku, ali znatno starije kulture. Potiče sa planete Antee koja kao deseta planeta kruži oko Sunca. Anteji su dvonošci, viši od prosečnog čoveka, znatno krhkije građe. Njihov pravi spoljni izgled razlikuje se u nizu detalja: nemaju nokte, trepavice, zenice su im mačje i znatno osetljivije na svetlo. . . Anteac koji je 1990. došao na Zemlju u specijalnu misiju, pretpostavljao je da je i Isus bio njegov saplanetnik. — Volter Tevis »Čovek koji je pao na Zemlju« — L. V. poslednje decenije 20. veka u SAD.

TRODIMENZIONALNA MAPA — (artefakt). Većina inteligentnih i tehnološki visoko razvijenih bića sposobnih za svemirska putovanja, pravi trodimenzionalne mape, najčešće holografske da bi se istraživač mogao slobodno kretati kroz mapu. Na mapama mogu biti prikazani celi planetarni ili čak celi zvezdani sistemi. Mapama se upravlja tako da prikazuju željeni sistem onako kako najviše odgovara: u pokretu, ceo sistem ili uvećane njegove detalje. . . — Većina autora koristi ovakve mape kad piše o tehnički razvijenim civilizacijama.

DEPILACIJA — (kozmetika). U ljudskoj budućnosti nema brijanja. Depilira se brada, kosa, obrve, uopšte malje svih vrsta. Depilacija ima trajan efekat u većini slučajeva. — Opšteprihvaćen i termin i metod, naročito u spejs-operama.

ANDROIDNA KOPIJA — (roboti) Nacionalni zavod za proizvodnju robota počeo je istraživanja na specijalnom modelu androida koji bi mogao biti kopija onih ljudi koji požele dvojnika. Androidi su skovali zaveru da preuzmu sve u svoje ruke, zamenjujući prvo ljude iz Instituta. Zavera je, međutim, osujećena. — Branko Pihač »Bumerang« — L. V. nedatirano.

PRENOSNE KABINE – (transport). Prenosne javne kabine predstavljaju mrežu sistema trenutnog prenosa putnika na jednoj planeti. Nepri-
menljive su u vanplanetarnim razdaljinama. Međutim, na Zemlji su zame-
nile sav saobraćaj druge vrste između naselja. U naseljima, za manje razda-
ljine, koriste se jedino pokretni trotoari. No, prenosne kabine imaju svoje
»izlaze« i u zatvorenim prostorima – na stadionima, u restoranima, u hote-
lima, čak i u stanovima. U tri i po veka postojanja, mreža prenosnih kabina
za trenutno putovanje sasvim je izmenila lik Zemlje, ukinula razlike. Svuda
ista roba, ista moda, ista arhitektura, ista jela. . . – Lari Niven »Prsten«. –
L. V. 31. vek.

TANJ – (**GOVORNE FORME**). U 31. veku ova se reč koristi kao
psovka i kao kletva na celoj Zemlji. Lari Niven »Prsten«. L. V. 31. vek i kas-
nije.

KRALJEVI PESKA – (životinje s drugih svetova). Uvoznici Vo i Šeid
na Zemlju dopremaju raznolika živa bića i prodaju ih za zabavu, za obožava-
nje, kao opasne ili prijatne ljubimce. Uvezli su i kraljeve peska koji su mo-
gli da rastu zavisno od veličine staništa, od veličine čovečjeg nokta do
ogromnih razmera. Kraljevi peska su raznobojni i okupljaju se po boji
oklopa. Grade zamkove. U stanju su da obožavaju jer imaju rudimentarni
psionički osećaj. U stanju su da na zidovima zamka isklešu sliku »boga«:
biće koje ih hrani. – Džordž Martin »Kraljevi peska« – L. V. nedatirano.

NA SVIM KIOSCIMA

BLEK **ALBUM SA** **SAMOLEPLJIVIM SLIČICAMA**

BLEK POSLE DESET GODINA PRVI PUT U KOLORU...

BLEK NA TRI STOTINE SAMOLEPLJIVIH SLIČICA...

BLEK NA NALEPNICAMA...

BLEK NA KALENDARIMA...

BLEK NA MAJICAMA...

BLEK U ALBUMU, NA SLIČICAMA I KESICAMA NA SVIM
KIOSCIMA ...

DECO,
STIGAO JE BLEK
SA NAGRADAMA:
AUTOMOBIL, VIDEO,
TV-KOLOR, MUZIČKI STUB,
MOTORI, BICIKLI, VIKEND
U NJUJORKU, FOTO-APARATI
I JOŠ 1.000 DRUGIH
NAGRADA...

NOVA SERIJA EDICIJE X – 100

LJUBAVNI ROMAN

SVAKOG 5. I 20. U MESECU

ZA VAŠU RAZONODU

ODABRANI ROMANI • ODABRANE TEME

NAJLEPŠI LJUBAVNI ROMANI

NA PUTU
ODMORU
U PLANINI
NA MORU

RAZONODIČE VAS

ROMANI

X-100

★ VESTERN

★ KRIMI PRIČE

★ SVAKE NEDELJE NOVA SVESKA

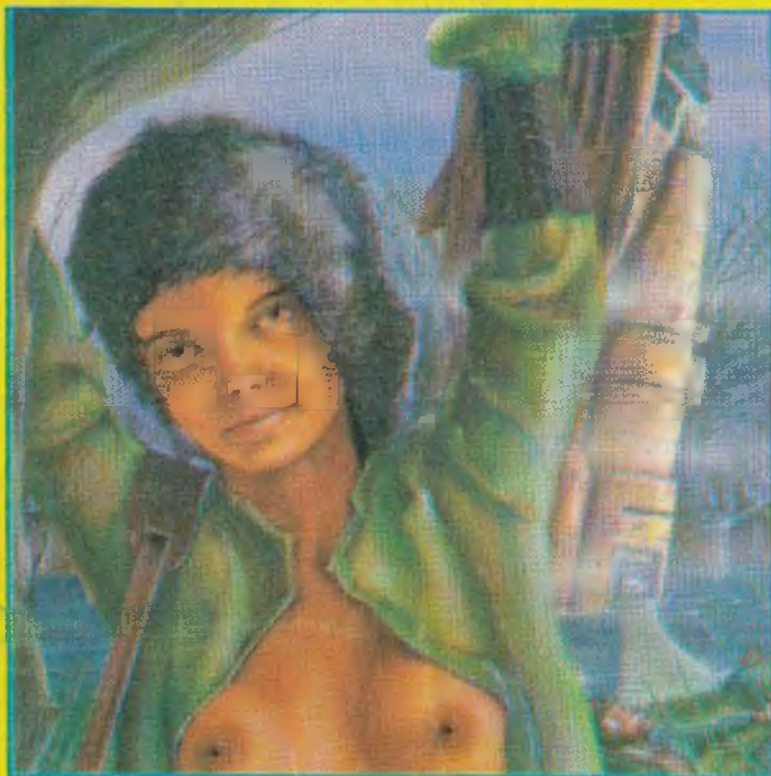

SLEDEĆA SVESKA

DIVLJI LOVAC ZVEZDA

Broj 10 • 150 dinara

S. TYRKLEY

Roman o ljudima i androïdima, biološkim čovekolikim robotima. Na tajanstvenoj planeti EUFIR nestalo je nekoliko kompletnih ekspedicija sa Zemlje. Međuzvezdani brod »Konkvistador« zauzima položaj u orbiti EUFIRA i na planetu šalje grupu androïda da pronade članove prethodnih ekspedicija...

Eufir i za ljude i za androïde postaje na neki način sudbonosna planeta. Prvi put u istoriji androïdi počinju da bivaju svesni svoje ličnosti, počinju da razmišljaju o smislu svog postojanja, da otkazuju poslušnost ljudima, čime krše neke od osnovnih zakona robotike...